

መጻሕፍትን መርምሩ

ዎችማን ኒ

ትርጉም :- በአይሸሹም መኮንን

ሬዕይ አሳታሚ

አዲስ አበባ 1992 ዓ.ም.

መጻሕፍትን መርምሩ

Ye Search The Scriptures

By Watchman Nee

የተተረጎመ

የተርጓሚው ሌሎች የትርጉም ሥራዎች

- ◆ የጻድቅ ሰው ጸሎት (Prevailing Prayer To Peace)
- ◆ ከወተት ወደ ኦፕንት (Not I, But Christ)
- ◆ ፀጋና እውነት (Full Of Grace and Truth)
- ◆ ፈውስ (Healing Hand Book)
- ◆ ቅድስና (Do All To The Glory Of God)
- ◆ የመንፈስ ቅዱስ ምሪት (How Can We Be Led By The Spirit Of God)

በቅርብ የሚታተሙ የተርጓሚው ሥራዎች፡-

- በእግዚአብሔር እጅ ያለ ሕዝብ One Nation Under God (Rise or Fall of a Nation)
- የመናገር ኃይል (Toung a Creative Force)

መብቱ በህግ የተጠበቀ ነው

ALL RIGHTS ARE RESERVED

ራዕይ አሳታሚ

የፖ.ሣ.ቁ 2332

አዲስ አበባ

RP TR 08 2M

ምስጋና

በዚህ የትርጉም አገልግሎት አብረውኝ የቆሙትን፡-

- ❖ አቶ ደስደበለው ደምሴ
- ❖ አቶ አብርሃም ጥላሁን
- ❖ አቶ ሚሊዮን በለጠ
- ❖ አቶ ዘውዱ ተፈሪ
- ❖ አቶ ደረጀ በቀለ
- ❖ ወ/ሮ ገነት አበጋዝ
- ❖ ወ/ሮ እናቴነሽ ሙሉጌታና ሌሎች በስም
ያልጠቀስኳቸውን ወገኖች ሁሉ፥ ከልቤ አመሰግናለሁ።

መግቢያ

መጽሐፍ ቅዱስን እንደሚገባ ለማጥናት ሁለት መሠረታዊ ነገሮች መሟላት አለባቸው። አንደኛ፡- መጽሐፍ ቅዱስን የሚያጠናው ሰው ትክክለኛና የሰለጠነ መሆን አለበት። ሁለተኛ፡- የመጽሐፍ ቅዱስ ማጥኛው ዘዴ ትክክለኛ ሊሆን ይገባል። ላለፉት መቶ ዓመታት የእግዚአብሔርን ቃል እንዴት ማጥናት እንዳለብን የሚመክሩ 'አያሌ ግሩም መጻሕፍት ተጽፈዋል። በተለይም የቤተ ክርስቲያን ተሐድሶ አራማጆች የጻፉአቸው መጻሕፍት የመጀመሪያውን ሥፍራ ይይዛሉ። ነገር ግን እነዚህ በርካታ መጻሕፍት አንድ ድክመት ነበረባቸው። ይህም ድክመታቸው በአብዛኛው ትኩረት የሚሰጡት በአጠናን ዘዴው ላይ ብቻ መሆኑ ነው። በሌላ አገላለጽ መጽሐፍ ቅዱስን የሚያጠናውን ሰው ዘንግተውታል። እነዚህን መጻሕፍት ያዘጋጁ ሰዎች አንድ ሰው እነርሱ ያስቀመጡትን የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴ ከተረዳ መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ማወቅ ይችላል ብለው ያስባሉ። እውነታው ግን ይህ አይደለም። እነዚህ ሰዎች ያዘጋጁአቸውን የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴዎች የተከተሉ ብዙ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን ሊያውቁ አልቻሉም። እኔ በግሌ እነዚህን የአጠናን ዘዴዎች ያዘጋጁ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱሳቸውን በሚገባ እንደሚያውቁ ጥርጥር የለኝም። ነገር ግን እነርሱ ያዘጋጁትን የአጠናን ዘዴ የሚከተሉ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን እንደሚገባ ሳያውቁ እንደሚመላለሱ አጋጥሞኛል።

እንግዲህ የዚህ ምክንያቱ ምን ይሆን? አዘጋጆቹ መጽሐፍ ቅዱሳቸውን በሚገባ የሚያውቁ ሆነው ሳለ የእነርሱን የአጠናን መንገድ የሚከተሉ ሰዎች ለምን ተመሳሳይ ውጤት ሊያመጡ አልቻሉም? የዚህ ምክንያቱ የመጽሐፍ ቅዱስ የአጠናን ዘዴን ያዘጋጁት ሰዎች ይህን የአጠናን ዘዴአቸውን መከተል ያለባቸው ምን ዓይነት ሰዎች እንደሆኑ ስለሚዘነጉ ነው። መጽሐፍ ቅዱስን የማጥናቱ ቁልፍ ችግር የሚገኘው በአጠናን ዘዴው ላይ ሳይሆን ከራሱ ከሚያጠናው ሰው ላይ ነው። በእግዚአብሔር ፊት እንደሚገባ መጽሐፍ ቅዱሳቸውን አጥንተው የተማሩ ጥቂት ሰዎች አሉ። እነዚህ ሰዎች ትክክለኛ የሆነ የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴን በመጠቀም መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ለማወቅ ችለዋል። ነገር ግን የአጠናን ዘዴውን ብቻ አዘጋጅተው ሕይወታቸውን ሳያካፍሉአቸው ካለፉ በሕይወታቸው ትክክል ላልሆኑ ሰዎች ይህ የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴ ምንም ሊረዳቸው አይችልም።

በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ውስጥ እጅግ በጣም ጠቃሚ የሆነ አንድ ነገር አለ። ይህም መጽሐፍ ቅዱስን የሚያጠናው ሰው የሚያጠናበት ዘዴ ሁለቱም ትክክለኛ መሆን አለባቸው። ትክክለኛውን የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴ በሚገባ ሊጠቀም የሚችል ትክክለኛ የሆነ ሰው ብቻ ነው። የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴ በጣም ጠቃሚ ለመሆኑ ጥያቄ የለውም። ያለዚህ ዘዴ አንድ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን እንደሚገባ ማወቅ አይችልም። ነገር ግን ይህ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን እንደሚገባ ማጥናት ከመቻሉ በፊት እርሱ ራሱ በመጀመሪያ የግድ መለወጥ ያስፈልገዋል። አንዳንዶች መጽሐፍ ቅዱስን ሊረዱ የሚችሉ ጥቂት ሰዎች ብቻ ናቸው ብለው ያስባሉ። ሌሎች ደግሞ ማንኛውም ሰው መጽሐፍ ቅዱስን ለማወቅ ብቁ ነው የሚል አመለካከት አላቸው። ነገር ግን የሁለቱም አስተሳሰብ ስህተት ነው። መጽሐፍ ቅዱስን በትክክል ማጥናት የሚችሉት ብዙዎቹ ወይም ጥቂቶች ሳይሆኑ፤ ለዚህ ብቁ የሆኑት አንድ የተለየ ወገን የሆኑ ሕዝቦች ብቻ ናቸው! የእነዚህ ሕዝቦች ወገን ያልሆነ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ አጥንቶ መረዳትና ማወቅ አይችልም።

በመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ውስጥ ከመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴው ይልቅ መጽሐፍ ቅዱስን የሚያጠናው ሰው የግድ ቅድሚያ ሊሰጠው እንደሚገባ ማወቅ ያስፈልገናል። መጽሐፍ ቅዱስን የሚያጠናው ሰው ትክክለኛው ሰው ካልሆነ የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴው ብቻውን ሊሠራና ወደ ትክክለኛ ግብ ሊያደርሰው አይችልም። ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስን የሚያጠናው ሰው ትክክለኛው ሰው ከሆነ የመጽሐፍ ቅዱስ የአጠናን ዘዴው ሙሉ በሙሉ ይጠቅመዋል። የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴ በጣም ጠቃሚ እንደሆነ በሙሉ ድፍረት እንናገራለን። ይሁን እንጂ መጽሐፍ ቅዱስን አጥንቶ ለመረዳትና ለማወቅ የመጽሐፍ ቅዱስን አጠናን ዘዴ ልናስቀድመው አንችልም። ከመጽሐፍ ቅዱስ የአጠናን ዘዴ ይልቅ ትኩረት ሊሰጠውና ቅድሚያ ሥፍራ ሊይዝ የሚገባው ራሱ መጽሐፍ ቅዱስን የሚያጠናው ሰው መሆን አለበት።

ስለሆነም በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የሰው ዝግጅትና የመጽሐፍ ቅዱስ የአጠናን ዘዴ ተብሎ በሁለት በመከፈል ትምህርቱ እንዲዘጋጅ ተደርጓል። የመጀመሪያው ክፍል የሰውን ዝግጅት የሚመለከት ሲሆን ሁለተኛው ክፍል ደግሞ በመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴው ላይ ያተኮረ ነው።

ክፍል - አንድ የሰው ድርሻ

1- ቅድመ ሁኔታዎች

በዚህ ክፍል ውስጥ የሰውን ድርሻ በተመለከተ ሦስት ቅድመ ሁኔታዎችን እናያለን፤ እነዚህም መንፈሳዊነት፣ መለየትና መለግመድ የሚሉ ናቸው።

1.1 መንፈሳዊነት

«... እኔ የነገርኳችሁ ቃል መንፈስ ነው...»

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በአንድ ወቅት ሲናገር «እኔ የነገርኳችሁ ቃል መንፈስ ነው...» ብሏል (ዮሐ. 6:63)። ስለዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ፊደል ወይም ቃል ብቻ አይደለም። የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል መንፈስ ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ «እግዚአብሔር መንፈስ ነው የሚሰግዱለትም በመንፈስ... ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል» (ዮሐ. 4:24) በማለት የተናገረውን መርሳት የለብንም። በዚህ ክፍል ጌታ የተናገረው መሰረታዊ የሆነው መርህ ሰው መንፈሱን ካልተጠቀመ በስተቀር እግዚአብሔርን ሊዳስስ የማይችል መሆኑን ነው። እግዚአብሔር መንፈስ ስለሆነ በመንፈስ ካልሆነ በስተቀር ልንሰግድለት አንችልም። በመንፈስ ሳይሆን በሌላ ልንሰግድለት ብንሞክር ስግደታችን ከንቱ ይሆናል። እግዚአብሔርን በአዕምሮአችን፣ በስሜታችን ወይም እንደ ሥጋ ፈቃዳችን ልንሰግድለት አንችልም። ይህ እንደ ራስ ፈቃድ የሚደረግ አምልኮ ነው።

ይህንንም መጽሐፍ ቅዱስ «ይህ እንደ ገዛ ፈቃድህ በማምለክ... ምንም አይጠቅምም» ይለዋል (ቃላ. 2:23)። እንደ ገዛ ፈቃድ የሚደረግ አምልኮ በእግዚአብሔር ዘንድ ምንም አይጠቅምም። እንዲህ ዓይነቱ አምልኮ ከንቱ ነው። እግዚአብሔር መንፈስ ስለሆነ በመንፈስ መመለከት ያስፈልገዋል። እንደዚሁም ሁሉ መጽሐፍ ቅዱስን ስናጠና በዚሁ መሰረታዊ መርህ ልንገዛ ያስፈልጋል። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ «... እኔ የነገርኳችሁ ቃል መንፈስ ነው...» በማለት እንደተናገረው ይህን መንፈስ የሆነ ቃል ልንዳስሰውና ልንረዳው የምንችል በሌላ በምንም ሳይሆን በመንፈስ ብቻ ነው (ዮሐ. 6:63)። የጌታ ቃል መንፈስ ስለሆነ በመንፈስ ሊነበብ ያስፈልገዋል። በሌላ አገላለጽ መንፈሳዊ

ነገሮች ሊዳሰሱ የሚችሉት በመንፈስ ብቻ ነው። በመንፈስ ካልሆነ በሌላ በምንም ልንደርስባቸው አንችልም።

ይህ በየቦታችን ያለው በወረቀት ላይ የታተመ ቅዱስ መጽሐፍ ቃል ብቻ አይደለም። ከዚያም በላይ ነው። ባህርይውን በተመለከተ መጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ ነው። ስለሆነም ይህንን መጽሐፍ ለማንበብ ዝንባሌ ያላቸው ሰዎች ሁሉ መንፈሳቸውን ሊጠቀሙ ያስፈልጋቸዋል። ከዚህ ውጪ ሌላ የሚያነሱበት መንገድ የላቸውም። በዚህ ነጥብ ላይ መንፈሳቸውን ሊጠቀሙ ያስፈልጋቸዋል የምንለው ሁሉንም ሰዎች ሳይሆን ዳግም የተወለዱትን ብቻ ነው። እነዚህንም ሰዎች በዚህ መጽሐፍ ውስጥ መንፈሳቸው ዳግም የተወለደ እያልን እንጠራቸዋለን።

ሁሉም ሰው ዳግም የተወለደ መንፈስ ስለሌለው ሁሉም መጽሐፍ ቅዱስን መረዳት አይችልም። መጽሐፍ ቅዱስን አንብበው መረዳት የሚችሉ እነዚህ ዳግም የተወለደ መንፈስ ያላቸው ሰዎች ብቻ ናቸው። ይህ መንፈስ መጽሐፍ ቅዱስን ለማንበብና እግዚአብሔርን ለማምለክ ይጠቅማል። ይህ መንፈስ የሌለው ሰው እግዚአብሔርንም ሆነ መጽሐፍ ቅዱስን ለማወቅ አይችልም።

ከክርስቲያን ቤተሰብ መጥተን ሊሆን ይችላል። ዳግም ከመወለዳችን በፊት ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ብዙ ክፍሎችን አንብበን ይሆናል። ያነበብናቸውንም ክፍሎች አንድ በአንድ ልናስታውሳቸው እንችላለን ይሆናል። ነገር ግን አንዱን ነጥብ እንኳን መረዳት አልቻልንም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሰፈሩትን ብዙ ታሪኮች እናውቃለን። የተዘገቡትን ድርጊቶች እናስታውሳለን፤ ነገር ግን አንዳችም ነገር አልተረዳንም። ይህም የሚያስደንቅ ነገር አይደለም፤ ምክንያቱም የእግዚአብሔር ቃል መንፈስ ስለሆነ ዳግም ባልተወለደ መንፈስ ልንረዳው ስለማንችል ነው። ስለዚህ አንድ ሰው መንፈሱን ካልተጠቀመ በስተቀር የእግዚአብሔርን ቃል ሊረዳ አይችልም።

አንድ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን መረዳት የሚጀምረው መቼ ነው ብለን ብንጠይቅ፣ የዚህ መልስ በአጭሩ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ከተቀበለበት እለት ጀምሮ ነው። ከዚያን እለት ጀምሮ መጽሐፍ ቅዱስ ለዚያ ሰው አዲስ መጽሐፍ ይሆናል። መጽሐፍ ቅዱስ መዝገቡ ይሆንለታል። ገና ሲጀምር ብዙ መረዳት ባይኖረውም እንኳ መጽሐፍ ቅዱስን ማንበብ ይወዳል። በየእለቱና በየዓመታቱ ያነበዋል፤ መጽሐፍ ቅዱስን ካላነበበ የባዶነት ስሜት ይሰማዋል። እንግዲህ ይህ ሰው በዚህ ዓይነት መንገድ የእግዚአብሔርን ቃል እንዲረዳ ያደረገው ምክንያት ምንድን ነው? የዚህ መልሱ ዳግም መወለዱ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ፡- « . . . ከመንፈስ የተወለደ መንፈስ ነው » ይላል (ዮሐ. 3:6)። የእግዚአብሔር ቃል መንፈስ ነው። ሰውም ዳግም ሲወለድ የሚቀበለው ሕይወት እንደዚሁ ነው። የመንፈስ ቅዱስን ቃል ለማንበብ ዳግም

የተወለደ መንፈስ ያስፈልጋል። ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ነው በዚያ ሰው ህይወት ውስጥ የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል መብራትና ውጤታማ እየሆነ መምጣት የሚጀምረው።

አንድ ሰው ዳግም ካልተወለደ የፈለገውን ያክል ብልህና ምሁር ቢሆንም መጽሐፍ ቅዱስ እንደዚህ ላለ ሰው ምስጢር ነው። ነገር ግን ዳግም ለተወለደ ሰው ምንም ያክል ባህሉና እድገቱ እጅግ ጎሳቀር ቢሆን እንኳ ይህ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን ዳግም ካልተወለደ የኮሌጅ ፕሮፌሰር እጅግ በተሻለ ሁኔታ መረዳት ይችላል። የዚህ ምክንያት ምንድን ነው? በነዚህ በሁለቱ ሰዎች መካከል ይህን ያክል ልዩነት የፈጠረው አንዱ ዳግም የተወለደ መንፈስ ያለው መሆኑና ሌላኛው ደግሞ ዳግም የተወለደ መንፈስ የሌለው መሆኑ ነው። መጽሐፍ ቅዱስን በብልህነት፣ በምርምር ወይም በተፈጥሮ ችሎታ ማወቅ አይቻልም። የእግዚአብሔር ቃል መንፈስ ስለሆነ ሊታወቅ የሚችለው ዳግም የተወለደ መንፈስ ባላቸው ሰዎች ብቻ ነው። የመጽሐፍ ቅዱስ ምንጭና ባህርይ መንፈሳዊ እስከሆነ ድረስ ቀድሞውን ቢሆን ዳግም የተወለደ መንፈስ የሌለው ሰው እንዴት ብሎ መረዳት ይችላል? እንደዚህ ላለ ሰው መጽሐፍ ቅዱስ የተዘጋ መጽሐፍ ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሲናገር፡-

«ሥጋዬ እውነተኛ መብል ደሜም እውነተኛ መጠጥ ነውና» ብሏል (ዮሐ. 6:55)። ይህንንም ሲናገር የሰሙ የማያምኑ አይሁዳውያን እርስ በእርሳቸው፡- «... ይህ ሰው ሥጋውን ልንበላ ይሰጠን ዘንድ እንዴት ይችላል?» ብለው ተከራክሩ (ዮሐ. 6:52)። ነገር ግን ዳግም የተወለዱ ሰዎች ይህ አነጋገሩ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ የሚያመለክት መሆኑን ያውቃሉ። እኛም እንዲህ ስለምንረዳ በጉልበት ታችን ተንበርክክን «ሕይወቴ ከአንተ ሥጋና ደም የመጣ ነው፤ ያላንተ ሥጋ ዛሬ ሕይወት ባልኖረኝ ነበር። ያላንተ ደም ዛሬ እንኳ መኖር ባልቻልኩ ነበር፤ አንተ እውነተኛ መብሌ ነህ» በማለት እንናዘዛለን። ዳግም የተወለዱ ሰዎች የእግዚአብሔርን ቃል ሲያነቡ በማጉረምና በመከራከር ፋንታ ለእግዚአብሔር ምስጋናን ያቀርባሉ። መጽሐፍ ቅዱስም፡-

«ሕይወትን የሚሰጥ መንፈስ ነው። ሥጋ ምንም አይጠቅምም እኔ የነገርኳችሁ ቃል መንፈስ ነው። ...» ይላል (ዮሐ. 6:63)። በዚህ ጥቅስ ውስጥ ሁለት ዓላማትን እናያለን። እነዚህም አንዱ የመንፈስ ቅዱስ ዓለም ሲሆን ሌላኛው ደግሞ የሥጋ ዓለም ነው። በመንፈስ ቅዱስ ዓለም ውስጥ ማንኛውም ነገር ሕያውና የሚጠቅም ነው። በሥጋ ዓለም ውስጥ ግን ምንም የሚጠቅም ነገር የለም። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን በመንፈስ ማንበብ ምርጫ የሌለው ጉዳይ ነው። ስለሆነም አንድ ሰው ምንም ያህል በምርምር የታወቀና ነገሮችን በመተንተን ችሎታው

የሚደነቅ ቢሆንም እንኳ መንፈሱ ዳግም ካልተወለደ መጽሐፍ ቅዱስን በትክክል ማጥናት አይችልም።

እግዚአብሔር መንፈስ ነው። ስለሆነም ዛሬ እኛ ዳግም የተወለደ መንፈስ ያለን ሰዎች እናውቀዋለን። የማያምኑ ሰዎች ሲከራከሩንና በክርክራቸው፣ በብልህነታቸውና በምክንያት አቀራረባቸው የሚበልጡን ቢሆኑ እንኳ የእነርሱን የማሳመን ዘዴአቸውን በመገረም ከማለፍ በስተቀር እግዚአብሔርን የምናውቅ ግን እኛ ነን። እኛ እግዚአብሔርን እንደምናውቅ እናውቃለን። የዚህም ምክንያቱ ዳግም ስለተወለድን ነው። ዳግም የተወለደ መንፈስ ስላለን እግዚአብሔርን እናውቃለን። እንግዲህ እግዚአብሔርን እንደምናውቅ በተጨማሪ መግለጽ ብንችልም ባንችልም እውነታው ግን በእርግጥም እግዚአብሔርን ዳስሰነዋል። እነዚህ እግዚአብሔርን የማያውቁ ሰዎች እግዚአብሔርን ለማወቅ በትንተና፣ በምርምርና በምክንያት እርሱን ፈልገው ለማግኘት ተስፋ ያደርጋሉ። ይህን ሁሉ ያድርጉ እንጂ በእግዚአብሔር ለማመን አይችሉም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር በሰዎች ትንተናና ምርምር ስለማይገኝ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ፡-

« . . . ሁሉን የሚችል አምላክን ፈጽመህ ልትመረምር ትችላለህን?» (ሉቃ 11:7) ይላል። እግዚአብሔር በምርምር አይደረስበትም። እግዚአብሔር የሚደረስበት በአንድ መንገድ ብቻ ነው። ያም መንገድ ዳግም መወለድ ነው። ዳግም በተወለደ መንፈስ እግዚአብሔርን ማግኘት ይቻላል። ሰው ይህን መንፈሱን ተጠቅሞ ቀጥታ ግንኙነት በማድረግ እግዚአብሔርን ማወቅ ይችላል። ከዚህ ውጭ ሌላ መንገድ የለውም። እግዚአብሔርን ለመዳሰስ ዳግም የተወለደ መንፈስ እንደሚያስፈልግ ሁሉ መጽሐፍ ቅዱስንም ለማጥናት ይኸው ዳግም የተወለደ መንፈስ ያስፈልጋል። ይህን ግልጽ የሚያደርግ አንድ ምሳሌ እንመልከት፡-

አንድ ሰው ከአንድ የኤሌክትሪክ ጣቢያ የኤሌክትሪክ ኃይል ስበወደ ቤቱ ለማስገባት ፈለገ። ይህን የኤሌክትሪክ ኃይል ለመሳብ የሚያስፈልገው ነገር የመዳብ ሽቦ እንደሆነ ይታወቃል። ነገር ግን ይህ ሰው በጌጁ ያለው የመዳብ ሽቦ ሳይሆን እንጂ በሽቦቆና ጨርቅ ነው። ምንም እንኳ የኤሌክትሪክ ማመንጫ ጣቢያው የተትረፈረ የኤሌክትሪክ ኃይል ቢኖረው ይህ ሰው የመዳብ ሽቦ እስከሌለው ድረስ የኤሌትሪክ ኃይል ወደ ቤቱ ለማምጣትና ለመጠቀም አይችልም። የፈለገውን ያህል ጨርቅ፣ በሽቦቆና እንጂ በኖረውም እንኳ ይህን የኤሌክትሪክ ኃይል ለመሳብ አይችልም። በሌላ በኩል ደግሞ አንድ ጨርቅ፣ በሽቦቆ ወይም እንጂ የሌለው ሰው አለ እንበል። ይህ ሰው እነዚህ ቁሳቁሶች አይኑሩት እንጂ የመዳብ ሽቦ ግን አለው። በመሆኑም ይህ ምስኪን ሰው በዚህ የመዳብ ሽቦ አማካይነት የኤሌትሪክ ኃይል

ወደ ቤቱ ለመሳብ ይችላል። ምክንያቱም የኤሌትሪክ ኃይል በመዳብ ሽቦ ውስጥ ሊያልፍ ስለሚችል ነው። እንደዚሁም ሁሉ አንድ ሰው የእግዚአብሔርን ቃልም ሆነ ራሱን እግዚአብሔርን ለመዳሰስ ዳግም የተወለደ መንፈስ ያስፈልገዋል።

ለእኛም መጽሐፍ ቅዱስን እንድንረዳ የሚያስችለን አንድ ነገር ብቻ ሲሆን ያም ዳግም የተወለደ መንፈስ ነው። ከዚህ ውጭ የእግዚአብሔርን ቃል ለማንበብ ሌላ ነገር ብንጠቀም የእግዚአብሔርን ነገሮች ለመዳሰስ አንችልም። ለዚህም ነው መጽሐፍ ቅዱስ ለአንዳንዶቻችን ሥጋ፣ ለሌሎቻችን ደግሞ መንፈስ የሚሆንብን። ዳግም የተወለደ መንፈስ የሌለው በሥጋዊነት ለሚመላለስ ሰው መጽሐፍ ቅዱስ ሥጋዊ ይሆንበታል። ነገር ግን ዳግም የተወለደ መንፈስ ላለው ሰው ይህ መንፈስ በውስጡ ስለሚሠራ የእግዚአብሔርን ቃል በመዳሰስ ወደ መንፈስ ቅዱስ ሃሳብ መድረስ ይችላል።

የእግዚአብሔር ቃል መንፈስ ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ሲናገር፡- «ሕይወትን የሚሰጥ መንፈስ ነው፤ ሥጋ ምንም አይጠቅምም እኔ የነገርኳችሁ ቃል መንፈስ ነው. . .» ብሏል (ዮሐ. 6:63)። የእርሱ ቃል መንፈስ ነው። ስለሆነም ለአመኑት ለእርሱ ደቀ መዛሙርት ቃሉ መንፈስ ነበረ። ነገር ግን ለማያምኑ አይሁዳውያን ሥጋ ሆኖባቸዋል። ዛሬም ዳግም የተወለደ መንፈስ ላላቸው ሰዎች የእግዚአብሔር ቃል መንፈስ ነው፤ በሌላ በኩል ደግሞ ይህ መንፈስ ለሌላቸው ሰዎች ቃሉ ሥጋ ነው። ብዙ ሰዎች ዳግም የተወለደ መንፈስ ስለሌላቸው መጽሐፍ ቅዱስን የሚረዱበት መንገድ በጣም የሚያስቅ ነው። ስለዚህ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል በአዕምሮ እውቀቱና በብልህነቱ ቢያነብ አይገባውም። የእግዚአብሔርን ቃል ለማንበብ ይህ ዳግም የተወለደ መንፈስ የግድ ያስፈልገዋል።

መንፈሳዊውን ነገር ለመንፈሳዊ ሰው ማስተማር

አንዳንድ ሰዎች «እኔ ዳግም ተወልጃለሁ፤ ዳግም የተወለደ መንፈስ አለኝ፤ ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ማንበብ የማልችለው ለምንድን ነው? ይህ መጽሐፍ ለእኔ ለምን ዝግ ሆነ?» ብለው ይጠይቃሉ። ይህን ጥያቄ ለመመለስ ከመጽሐፍ ቅዱስ አንድ ክፍል በቅድሚያ እንመልከት፡- ሐዋርያው ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ሰዎች በጻፈው መልእክት፡-

«እኔም ወንድሞች ሆይ ወደ እናንተ በመጣሁ ጊዜ በቃልና በጥበብ ብልሜ ለእግዚአብሔር ምስክርነቴን ለእናንተ እየነገርሁ አልመጣሁም። በመካከላችሁ ሳለሁ ከኢየሱስ ክርስቶስ በቀር እርሱም እንደተሰቀለ ሌላ ነገር እንዳላውቅ ቆርጧ ነበርና። እኔም በድካምና

በፍርሃት በብዙ መንቀጥቀጥም በእናንተ ዘንድ ነበርሁ እምነታችሁም በእግዚአብሔር ኃይል እንጂ በሰው ጥበብ እንዳይሆን ቃሌም ስብከቴም መንፈስንና ኃይልን በመግለጥ ነበረ እንጂ በሚያባብል በጥበብ ቃል አልነበረም» ይላል (1ቀ. 2:1-5)። ይህ ክፍል የሐዋርያው ጳውሎስ ስብከት በጥበብ ቃል ብልጫ እንዳልሆነ ያመለክታል። ሐዋርያው በመቀጠልም፦

«በበሰሉት መካከል ግን ጥበብን እንናገራለን፤ ነገር ግን የዚችን ዓለም ጥበብ አይደለም የሚሻሩትንም የዚችን ዓለም ገዢ ጥበብ አይደለም፤ ነገር ግን እግዚአብሔር አስቀድሞ ከዘመናት በፊት ለክብራችን የወሰነውን ተሰውሮም የነበረውን የእግዚአብሔርን ጥበብ በምሥጢር እንናገራለን። ከዚችም ዓለም ገዢ አንዱ እንኳ ይህን ጥበብ አላወቀም አውቀውስ ቢሆኑ የክብርን ጌታ ባልሰቀሉትም ነበር። ነገር ግን፦ ዓይን ያላየችው፣ ጆሮም ያልሰማው በሰውም ልብ ያልታሰበው እግዚአብሔር ለሚወዱት ያዘጋጀው ተብሎ እንደተጻፈው እንዲህ እንናገራለን። መንፈስም የእግዚአብሔርን ጥልቅ ነገርስ እንኳ ሳይቀር ሁሉን ይመረምራልና ለእኛ እግዚአብሔር በመንፈሱ በኩል ገለጠው። በእርሱ ውስጥ ካለው ከሰው መንፈስ በቀር ለሰው ያለውን የሚያውቅ ሰው ማን ነው? እንዲሁም ደግሞ ከእግዚአብሔር መንፈስ በቀር ለእግዚአብሔር ያለውን ማንም አያውቅም። እኛ ግን ከእግዚአብሔር እንዲያው የተሰጠንን እናውቅ ዘንድ ከእግዚአብሔር የሆነውን መንፈስ እንጂ የዓለምን መንፈስ አልተቀበልንም። መንፈሳዊውን ነገር ከመንፈሳዊው ነገር ጋር አስተያይተን መንፈስ በሚያስተምረን ቃል ይህን ደግሞ እንናገራለን እንጂ የሰው ጥበብ በሚያስተምረን ቃል አይደለም» ይላል (1ቀ. 2:6-13)።

በዚህ ክፍል ውስጥ እንደተገለጸው መንፈሳዊውን ነገር ማስተማር የሚቻለው ለመንፈሳዊያን ሰዎች ነው። ይህን ምንባብ ስንመለከት መንፈስና መጽሐፍ ቅዱስ ሊለያዩ የማይችሉ የጠበቀ ግንኙነት ያላቸው መሆኑን እንረዳለን። በዚህ ክፍል ሐዋርያው ጳውሎስ የሚናገረው ቃል በመንፈስ ቅዱስ የሚመጣውን መገለጥና ትምህርት ነው። ይህም የመንፈስ ቅዱስ የጥበብ ቃል ነው። ይህ የሰው ጥበብ አይደለም። በዚህ መሰረት የሰው ጥበብ ቃል የሚባሉት ምንድን ናቸው? እነዚህ የሰው ጥበብ ቃል የሚባሉት ነገሮች በዓይን የሚታዩ፣ በጆሮ የሚሰሙና በልብ የታሰቡ ናቸው። እነዚህ የሰው ቃል ናቸው። ነገር ግን የሐዋርያው ጳውሎስ መገለጥ የመጣው ከየት ነው? የእርሱ መገለጥ የመጣው ከመንፈስ ቅዱስ ነው። ምክንያቱም የእግዚአብሔርን ነገር የሚያውቅ መንፈስ ቅዱስ ብቻ ስለሆነ ነው። ነገር ግን ሰው የመንፈስ ቅዱስን መገለጥ ማወቅ የሚችለው እንዴት ነው? ለዚህ ሐዋርያው ጳውሎስ የእግዚአብሔር መንፈስ ሊኖረን እንደሚገባ

አስተምጥታል። ይህም ቀደም ሊል በዮሐንስ ወንጌል ከተመለከትነው ጋር አብሮ የሚሄድ ነው። ከእግዚአብሔር መንፈስ በስተቀር የእግዚአብሔርን ነገር ግን ያውቀዋል? እነዚህን ሁሉ ነገሮች ከእግዚአብሔር መንፈስ በስተቀር ግንም ሊያውቃቸው አይችሉም። ለዚህም ነው ሐዋርያው ጳውሎስ እነዚህን ነገሮች በሰው የጥበብ ቃል ብልጫ እንደማያስተምር የተናገረው። ሀሳቡን ሲቋጭም የእግዚአብሔር መንፈስ መንፈሳዊ ነገሮችን ለመንፈሳውያን ሰዎች እንደሚያስተምር አስተምጧል።

ለምንድን ነው ሐዋርያው ጳውሎስ መንፈሳዊ ነገሮች ለመንፈሳዊያን ሰዎች እንደሆኑ ወስኖ ያስቀመጠው? የዚህ ምክንያቱ መንፈሳዊ ነገሮችን ለአንዳንድ ሰዎች ማስተማር የማይቻልበት ሁኔታ ስላለ ነው። ምክንያቱም «ለፍጥረታዊ ሰው የእግዚአብሔር መንፈስ ነገር . . . አይቀበለውም . . . » (1ቀ. 2:14)። ፍጥረታዊ ሰው መንፈሳዊ ነገሮችን መረዳት አይችልም። ለእርሱ « . . . ሞኝነት ነውና . . . » (1ቀ. 2:14)። እኛ በክርስቶስ ኢየሱስ የምናምን ሰዎች በፍጥረታዊ ሰው ዘንድ እብዶች እንደሆንን ተደርገን እንታሰባለን። ምክንያቱም ይህ ሰው መንፈሳዊው ነገር « . . . በመንፈስም የሚመረመር ስለሆነ ሊያውቀው አይችልም » (1ቀ. 2:14)። ይህ ምንባብ መንፈሳዊ ነገር በመንፈሳዊ ሰው እንደሚመረመር አስረግጦ ይናገራል። ስለሆነም መንፈሳዊ ነገሮች ሊመረመሩ የሚችሉት በመንፈሳዊያን ሰዎች ብቻ ነው። ፍጥረታዊ ሰው ግን ሊመረምራቸውም ሆነ ሊያውቃቸው አይችልም። ይህ በአዕምሮ የመመራመር ጉዳይ አይደለም። አንድ ሰው በአዕምሮ ለመመራመር ጊዜ ሊያጠፋ ይችላል። ነገር ግን በውስጡ ሊኖር የሚገባው መሰረታዊ ነገር ስለሌለው ውጤታማ ሊሆን አይችልም። ፍጥረታዊ ሰው የሚመላለሰው በነፍሱ ፈቃድ ብቻ ነው። ይህም ሰው በማያምኑት ዘንድ የሰነ አዕምሮ ሰው ተብሎ ይጠራል። ይህም በነፍሱ ፈቃድ የታሰረ ማለት ሲሆን በመንፈሳዊ አነጋገር ዳግም ያልተወለደ ማለት ነው። ይህ ሰው ልክ እንደ አዳም ሕያው ነፍስ ያለው ነገር ግን የእግዚአብሔር መንፈስ የተለየው ነው። ስለሆነም የእግዚአብሔርን ነገሮች ሊያውቅ አይችልም።

በመርህ ደረጃ አንድ ሰው ክርስቲያን ከሆነ በኋላ መንፈሳዊ ነገሮችን ማወቅ አለበት። ነገር ግን ብዙ ወንድሞችና እህቶች አሁንም መንፈሳዊ ነገሮችን የማያውቁት ለምንድን ነው? የዚህ መልሱ እነዚህ ሰዎች ዳግም የተወለደ መንፈስ ቢኖራቸውም እነርሱ ግን መንፈሳውያን ሰዎች ባለመሆናቸው ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ በዚሁ በአንደኛ ቆሮንቶስ መልእክቱ በምዕራፍ ሁለትና ሦስት ውስጥ ዳግም የተወለደ መንፈስ ካላቸው ሰዎች መካከል ትኩረቱ መንፈሳዊያን በሆኑ ሰዎች ላይ ነው። እንደነሐዊርያው ዮሐንስ የመሳሰሉ ሰዎች ዳግም የተወለደ

መንፈስ ስላላቸው ሰዎች ሊናገሩ ሐዋርያው ጳውሎስ ግን ለይቶ ስለመንፈሳዊያን ሰዎች ይነግረናል። ከዚህም የምንረዳው ሰው ዳግም የተወለደ መንፈስ እንዲኖረው ብቻ ሳይሆን፤ በዚህ ዳግም በተወለደ መንፈሱ ተጠቅሞ መንፈሳዊ መሆን እንዳለበት ነው። ዳግም የተወለደ መንፈስ ፍጹም አስፈላጊ ነው። መንፈሳዊ ለመሆን ከዚህ ውጪ ሌላ መንገድ የለም። ነገር ግን ይህ ዳግም የተወለደ መንፈስ ያለው ሰው በመንፈሳዊ መርህ መኖር፤ በመንፈስ መመላለስና መንፈሳዊ ሰው መሆን አለበት። አለዚያ ዳግም መወለዱ ብቻ መጽሐፍ ቅዱስን እንዲያውቅ ሊረዳው አይችልም።

ይህንን በአንድ ምሳሌ እንመልከት። አንድ ዓይነት-ሰውር የሆነን ሰው ወደ አንድ የፍራፍሬ ተክል ቦታ ወሰድከው እንበል። በዚያም ስለማንነት ዛፍና የማንነት ፍሬ ምን እንደሚመስል ልትነገረው ሞክርህ። ታዲያ ይህ ዓይነት-ሰው ሰው ሊረዳ ይችላል ብለህ ታስባለህ? ይህ ሰው ምንም ያህል ብልህና የመስማት ችሎታውም እጅግ የላቀ ቢሆን፤ ይህን የነገርከውን የማንነት ዛፍና የማንነት ፍሬ አሁንም ሙሉ በሙሉ ሊረዳው አይችልም። ስለነገርከውም አረንጓዴ ቀለም ሊያውቅ አይችልም። ምክንያቱም የማየት ዓለም ከመስማት ዓለም የተለየ ስለሆነ ነው። በሌላ አገላለጽ የድምፅ ዓለም ከማየት ዓለም ይለያል። የማሳተፍ ዓለም ከእነዚህ ከሁለቱ ይለያል። እንደዚሁ ሁሉ፤ መንፈሳዊውን ዓለም ለማወቅ በመንፈስ መመላለስን ይጠይቃል። ዓይን ያላቸው ሁሉ አንድን ነገር ቢትከክል አይተውታል ማለት አይቻልም። አንድን ነገር በትከክል አይተውታል የምንላቸው ዓይናቸውን የተጠቀሙበትን ሰዎች ብቻ ነው። ዓይነት-ሰው ሰው የማንነት ዛፍ ማየት እንደማይችል ሁሉ፤ ዓይን ያለውም ሰው ቢሆን ዓይኑን ካልተጠቀመ ከዓይነት-ሰው ሰው የተሻለ አይሆንም። ስለሆነም ዓይነት-ሰው ሆነ ዓይናማው ስለ ማንነት የሚኖራቸው እውቀት በጆርአቸው የሰሙት ብቻ ይሆናል።

ዛሬም ያለው ችግር፤ ዓይነት-ሰውና የማንነት ዛፍ የሚያይበት ዓይን የሌለው መሆኑና ዓይናማው ደግሞ የማንነት ፍሬ ከማየት ይልቅ በጆርው ለመስማት መፈለጉ ነው። ይህም ትክክለኛውን ውጤት ሊያስገኝ አልቻለም። ፍጥረታዊ ሰው እግዚአብሔርን ማወቅ እንዳልቻለ ሁሉ ዳግም የተወለደ መንፈስ ያላቸው ሰዎችም የፍጥረታዊውን ሰው መንገድ ስለተከተሉ እግዚአብሔርን ሊያውቁ አልቻሉም። ፍጥረታዊ ሰው እግዚአብሔርን ለማወቅ የተፈጥሮ አካሉን ለመጠቀም እንደሚሞክር፤ ዳግም የተወለዱትም የእርሱን መንገድ ለመጠቀም ስለሚሞክሩ እግዚአብሔርን ሊያውቁ አልቻሉም።

ፍጥረታዊ ሰው እግዚአብሔርን ሊያውቅ አይችልም። ምክንያቱም ማንኛውም ሰው በፍጥረታዊ አካሉ እግዚአብሔርን ማወቅ ስለማይችል ነው። ስለሆነም ዳግም የተወለዱ ሰዎችም በዚያው ዓይነት

ፍጥረታዊ መንገድ በመጠቀም እግዚአብሔርን ሊያውቁ አይችሉም። ይህም የሚያሳየው ዳግም የተወለደ መንፈስ ያላቸው ሰዎች ሁሉ እግዚአብሔርን ሊያውቁ እንደማይችሉ ነው። በአንድ ሰው ውስጥ የእግዚአብሔር መንፈስ ቢኖርም ያ ሰው እግዚአብሔርን ላያውቅ ይችላል። እንግዲህ ብልህነት በአሕዛብ ዘንድ እግዚአብሔርን ለማወቅ ምንም ካልረዳ ክርስቲያኖችን ሊረዳ ይችላል? የአዕምሮ እውቀት በማያምኑት ዘንድ መጽሐፍ ቅዱስን ለማስተማር ካላስቻለ ክርስቲያኖችን ያስችላል? የእግዚአብሔርን ቃል ለማወቅ ብቸኛው መንገድ መንፈስን መጠቀም ነው። ይህም ጉዳይ ከሚኖረን ዳግም የተወለደ መንፈስ በላይ ነው። ይህም ግለት መንፈሳችንን የመጠቀም ጉዳይን ይጠይቃል። አንድ ሰው ዳግም የተወለደ መንፈስ ስላለው በመንፈስ መመላለሱን ትቶ በአሮጌው መንገዱ እንዲቀጥል ግንም አይመከረውም። አሮጌው መንገዱ ዳግም የተወለደ መንፈስ ከማግኘቱ በፊት እግዚአብሔርን ለማወቅ እንዳላስቻለው ሁሉ! ዛሬም ዳግም ከተወለደ በኋላ እግዚአብሔርን ለማወቅ አይጠቅመውም።

መጽሐፍ ቅዱስን ለማወቅ መሰረታዊው መንገድ ዳግም የተወለደ መንፈስ ነው። ከዚያ በኋላ ግን ሐዋርያው ጳውሎስ በፋሮ፣ ምዕራፍ 2 ውስጥ ባሰፈረው መልእክቱ እንዳመለከተው ጉዳዩ ዳግም የተወለደ መንፈስ በመኖሩና ባለመኖሩ ላይ ብቻ አያበቃም። ይልቁንም መንፈሳዊ መሆንና አለመሆንን ይጠይቃል። መንፈሳዊ ነገሮች ሊመረመሩ የሚችሉት በመንፈሳዊያን ሰዎች ብቻ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ፡-

«እኔም ወንድሞች ሆይ የሥጋ እንደመሆናችሁ በክርስቶስም ሕፃናት እንደመሆናችሁ እንጂ መንፈሳዊያን እንደመሆናችሁ ልናገራችሁ አልቻልሁም» ይላል (1ቀ. 3:1)። በዚህ ክፍል «ሥጋዊያን» የሚል ቃል እናገኛለን። የቆርንቶስ አማኞች ሥጋዊያን በመሆናቸው በክርስትና ሕፃናት ናቸው። በዚህም ምክንያት ሐዋርያው ጳውሎስ «ገና ጽኑ መብል ለመብላት አትችሉም ነበርና ወተት ጋትኋችሁ! ገና ሥጋዊያን ናችሁና እስከ አሁን ድረስ ገና አትችሉም» ይላቸዋል (1ቀ. 3:2)። እነዚህ ሰዎች ሁላቸውም መንፈሳዊ ነገሮችን ሊዳስሱ አልቻሉም። ሊዳስሱ የቻሉት በጣም ቀላል መገለጦችን ብቻ ነው። ጠለቅ ያለ ነገር ከእነርሱ አቅም በላይ ነው! ምክንያቱም ሥጋዊያን ስለሆኑ መጋት የሚችሉት ወተት ብቻ ነው። ጽኑ መብል መብላት አልቻሉም። ወተት ገና በመጀመሪያው የሕይወት ዘመን የምንመገበው ነው። ስለሆነም የመጀመሪያ ደረጃ መገለጥን ይወክላል። ጽኑ መብል ግን ወደ ኋላ ባለው የሕይወት ዘመናችን የሚያገለግል ነው። ስለሆነም ከፍተኛውንና አልፎ የሄደውን መገለጥ ያመለክታል። በሕይወት ዘመናችን በወተት ብቻ የምንኖረው በጣም ጥቂቱን ጊዜ ነው። ነገር

ግን አንዳንዶች ልክ እንደ ቆርንቶስ አማኞች እድሜአቸው ገፍቶ ሳለ ጽኑ መብል መብላት የማይችሉ ሆነዋል። መጽሐፍ ቅዱስ «ግና ጽኑ መብል ለመብላት አትችሉም . . . እስካሁን ድረስ ገና አትችሉም» ይላቸዋል (14ሮ. 3+2)።

በዚህ በአንደኛ ቆርንቶስ መልእክት ምዕራፍ ሁለትና ሦስት የተመለከቱትን ሰዎች በሦስት ክፍል መድበን እናያቸዋለን።

ሀ. ፍጥረታዊ ሰዎች

- እንዲህ ዓይነት ሰዎች ያላቸው ነፍስ ብቻ ነው። መንፈሳቸው የሞተ ነው። የእግዚአብሔር መንፈስ ይጎድላቸዋል፤ የሚያዩትም በነፍስ የሚዳሰሰውን ነገር ብቻ ነው። እነዚህም ሰዎች የሥነ አዕምሮ ሰዎች ተብለው ይጠራሉ። ፍጥረታዊ ሰዎች ዳግም ያልተወለዱ ሰዎች ናቸው። ዳግም የተወለደ መንፈስ የላቸውም። የእግዚአብሔርን ቃል ለማወቅ መንገድ ይጎድላቸዋል። በዚህ ክፍል ውስጥ የሚመደቡ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን ፍጹም ሊረዱት አይችሉም።

ለ. ሥጋዊያን ሰዎች

- ከዚህ ክፍል የሚመደቡ ሰዎች የእግዚአብሔር መንፈስ በውስጣቸው ስላለ ዘላለማዊ ህይወት አላቸው። ነገር ግን እነዚህ ሰዎች በእግዚአብሔር መንፈስ በመመላለስ ፈንታ እንደ ሥጋ ፈቃድ ይመላለሳሉ። የእግዚአብሔር መንፈስ አላቸው፤ ነገር ግን አይጠቀሙበትም። ለመንፈሱም ስልጣን አልተገዙም። እንደዚህ ያሉትን ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስ ሥጋዊያን ይላቸዋል። እነዚህ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን የመረዳታቸው አቅም በጣም ውስን ነው። ከመጽሐፍ ቅዱስ የሚያገኙትን ምግብ የሚወስዱት በወተት መጋት ደረጃ እንጂ በጽኑ መብል ደረጃ አይደለም። ወተት በእናት ዘንድ አስቀድሞ የላመ ምግብ ነው። ስለሆነም ሐዋርያው ጳውሎስ በቀጥታ የሚገኝ መገለጥ እንደሆነ አንድርጎ አያመለክትም። ይህ በተዘዋዋሪ መንገድ የሚገኝ መገለጥ ነው። እንደዚህ ዓይነት ሰዎች መገለጥን በቀጥታ ከእግዚአብሔር መቀበል አይችሉም። እነዚህ ሰዎች በተዘዋዋሪ ከሌሎች ሰዎች ለመቀበል ይገደዳሉ።

ሐ. መንፈሳዊያን ሰዎች

- እነዚህ ሰዎች የእግዚአብሔር መንፈስ በውስጣቸው ያለባቸው ብቻ ሳይሆን በእግዚአብሔር መንፈስ ኃይል

የሚኖሩና በእግዚአብሔር መንፈስ መርህ የሚመላለሱ ናቸው። በዚህ ክፍል ውስጥ የሚመደቡ ሰዎች የሚቀበሉት መገለጥ ወለን የለውም። የእግዚአብሔር ቃል! ማንኛውንም ነገር ይመረምራሉ የሚላቸው እነዚህን ሰዎች ነው። መንፈሳዊያን ሰዎች ስለሆኑ በማንም አይመረመሩም። እነርሱ ግን ሁሉን ይመረምራሉ። መጽሐፍ ቅዱስ መንፈሳዊያን የሚላቸው እነዚህን ብቻ ነው።

እንግዲህ በዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴ ይህን መሠረታዊ ቅድመ ሁኔታ ልናስታውስ ይገባናል። ይህም መጽሐፍ ቅዱስን የሚያጠና ሰው መንፈሳዊ መሆኑን የእግዚአብሔርን መንፈስ መከተል የሚያስፈልገው መሆኑን ነው።

1.2 መለየት

ሀ. ልብ ክፍት መሆን አለበት

መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል ስለሆነ በእግዚአብሔር ብርሃን የተሞላ ነው። ይህም ብርሃን ልባቸው ለእግዚአብሔር ለተከፈተ ሰዎች ሁሉ ያበራል። መጽሐፍ ቅዱስ፡- «እኛም ሁላችን በመጋረጃ በማይከደን ፊት የጌታን ክብር እንደ መስተዋት እያብለጫለን . . . » ይላል (2ቀሮ. 3፡18)። በማይከደን ፊት የጌታን ክብር ማብለጭለጭ መሰረታዊ ነገር ነው። አንድ ሰው በተከደነ ፊት ወደ ጌታ ቢመጣ የጌታ ክብር በእኔ ላይ ይንጸባረቃል ብሎ እንዴት ሊጠብቅ ይችላል? የእግዚአብሔር ብርሃን የሚያበራው ለእርሱ ክፍት በሆኑ ሰዎች ላይ ብቻ ነው። አንድ ሰው ለእግዚአብሔር ክፍት ካልሆነ የእርሱን ብርሃን የሚያገኝበት ሌላ መንገድ የለውም። ችግሩ የዚህ ሰው ማንነት ማለትም መንፈስ፣ ልብ፣ ፈቃድና ሀሳብ ሁሉ ለእግዚአብሔር ዝግ መሆኑ ነው። ስለሆነም የመጽሐፍ ቅዱስ ብርሃን በዚህ ሰው ላይ አይበራበትም።

ይህንንም በፀሐይ ምሳሌ ማየት እንችላለን፤ በብርሃን የተሞላች ፀሐይ በዓለም ላይ ለሚኖሩ ሁሉ ታበራለች። ነገር ግን እኛ በሮቻችንና መስኮቶቻችን ዘግተን ከቤታችን ውስጥ ብንቀመጥ፤ ይህ በውጭ ያለው የፀሐይ ብርሃን ወደ እኛ ዘልቆ በእኛ ላይ ሊያበራ አይችልም። የዚህ ችግሩ የብርሃኑ ጉዳይ ላይሆን የእኛ ዝግ መሆን ነው። ብርሃን ሊያበራ የሚችለው በርና መስኮቶቻቸውን ለከፈቱ ሰዎች ብቻ ነው። እንግዲህ ይህ የብርሃን ተፈጥሯዊ ሕግ በፍጥረታዊው ዓለም እውነት ከሆነ፤ በመንፈሳዊው ዓለምም ያለው ብርሃን እንዲሁ ነው። እኛ

ራሳችንን በምንዘጋበት ጊዜ ብርሃን በእኛ ላይ ከግብራት ይከለክላል። አንዳንድ አማኞች ለእግዚአብሔር ራሳቸውን የዘጉ ናቸው። ከዚህም የተነሣ የእርሱን ብርሃን ሊያዩ አይችሉም። ስለዚህ በግንብብ ብቻ ጊዜያችንን ከምናጠፋ ለእግዚአብሔር ከፍት መሆናችንንና አለመሆናችንን በቅድሚያ እንመርምር። ለባችን ለእርሱ ከፍት ካልሆነ የጌታ ክብር በእኛ እንዴት አድርጎ ሊያበራ ይችላል?

ብርሃን የራሱ የሆነ ግልጽ ሕግ አለው። ይህም ሕግ ብርሃን ከፍት በሆኑለት ሁሉ ላይ ግብራት የሚችል መሆኑ ነው። የግብራቱን ደረጃ የሚወስነው የከፍትነት ደረጃችን ነው። አንዳንድ ጊዜ በርና መስኮቶቻችንን ዘግተን እንኳ አልፎ አልፎ ብርሃን በጭላንጭል ዘልቆ ይገባል። በዚያች ጭላንጭል ብርሃንን መተበል አያስቸግርም። ብርሃን ባገኛት ከፍተት ሁሉ ይገባል ግለት ነው። ስለሆነም ይህን የከፍትነት ሕግ ከተከተልን ብርሃን ልናገኝ እንችላለን። ነገር ግን ይህን የብርሃን ሕግ ከጣስን በምንም ዓይነት ሁኔታ ብርሃን ልናገኝ አንችልም። አንድ ሰው ለእግዚአብሔር ዝግ ከሆነ ይህ ሰው የፈለገውን ያህል መጻሕፍትን የሚመረምር ወይም ረገጥ ሰዓት የሚጸልይ ቢሆንም እንኳ መጽሐፍ ቅዱስን ሊያውቅ አይችልም። አንድ ሰው ልቡ ለእግዚአብሔር ዝግ ከሆነ ለዚህ ሰው ብርሃንን መጠበቅ በጣም አዳጋች ነው። የእግዚአብሔር ብርሃን ቅድመ ሁኔታን ይጠይቃል። ያለዚህ ቅድመ ሁኔታ ለሰው አይበራም! ብርሃንም አይሰጥም። አንድ ሰው የእግዚአብሔርን ብርሃን ለማግኘት ቅድመ ሁኔታውን ማግኘት አለበት።

ምንም እንኳን የእግዚአብሔር ልጆች ሁሉ አንድ ዓይነት መጽሐፍ ቅዱስ ቢኖራቸውም፤ ከዚህ መጽሐፍ የሚያገኙት ብርሃን በእጅጉ ይለያያል። አንዳንዶቹ ሙሉ ለሙሉ ምንም ዓይነት መረዳት የሌላቸው ሆነው ሲገኙ አንዳንዶች ጥቂት ብርሃን ያገኛሉ። ሌሎች ደግሞ በብርሃን ተሞልተዋል። የዚህ ልዩነት ምክንያቱ የሚገኘው በአንባቢዎች ውስጥ ነው። የእግዚአብሔር ብርሃን ሁልጊዜ ያው ነው። ነገር ግን ሰዎች አንድ ዓይነት አይደሉም። አንዳንዶች ለእግዚአብሔር ከፍት ስለሆኑ መጽሐፍ ቅዱስን ለመረዳት ይችላሉ። ሌሎች ግን ለእግዚአብሔር ዝግ በመሆናቸው መጽሐፍ ቅዱስን ሊረዱ አይችሉም። የአንዳንድ ሰዎች ዝግነታቸው ሙሉ በሙሉ ስለሆነ ጨለማቸውም እንደዚሁ ሙሉ በሙሉ ነው። የሌሎች ዝግነት ደግሞ በከፊል ስለሆነ የሚያገኙትም ብርሃን እንደዚሁ በከፊል ነው። እንግዲህ የምናየው ብርሃን ደረጃው ከፍ ወይም ዝቅ ቢል፤ በሙሉ ወይም በከፊል ቢሆን ይህ ሁሉ የሚያረጋግጠው በውስጣችን ጨለማ ያለ መሆኑን ነው። ስለሆነም መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ማጥናት ወይም አለማጥናት ያን ያህል ለውጥ አያመጣም ብላችሁ ለቅፅበት እንኳን ልታስቡ አይገባም።

አንድ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ካጠና ይህ ሰው በጨለማ ውስጥ እንደሚኖር ይህ እውነት ያስረግጥልናል። አንድ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል እንደሚገባ አለመረዳትና በውስጡ ያለውን ብርሃን አለማየት እንዴት ያለ ከባድ ነገር ነው።

ለእግዚአብሔር ክፍት መሆን ግለት ምን ግለት ነው? የሚል ጥያቄ ሊነሣ ይችላል። ክፍትነት የሚመጣው ያለምንም ቅድመ ሁኔታና ገደብ ስንለይ ብቻ ነው። ለእግዚአብሔር ክፍት መሆን ግለት ጊዜያዊ የልብ ሀሳብ ወይም አመለካከት አይደለም። ይህ በእግዚአብሔር ፊት ቋሚና ዘላቂ ባህርይ ነው። መለየት አልፎ አልፎ የሚሆን ሳይሆን ያለማቋረጥ የሚከናወን ተግባር ነው። የአንድ ሰው መለየት ፍጹምና መሉ ሲሆን ይህ ሰው ለእግዚአብሔር ያለው አመለካከት የተስተካከለ፣ ያለገደብና በየትኛውም ሥፍራ ለእግዚአብሔር ያልተዘጋ ይሆናል። ግንኙነትም ዝግነትን የሚያሳይ ነገር የአንድን ሰው ፍጹም አለመለየት ያመለክታል። ጨለማ ሁሉ ከዝግነት ይመጣል፤ ዝግነት ሁሉ ደግሞ ካለመለየት ይመጣል። መለየት በሌለበት ሥፍራ ሁሉ አለመሰጠት አለ። አንድ ሰው መለየት ባለመፈለጉ ለእግዚአብሔር መሰጠት ስለማይችል በዚህ ምክንያት ራሱን ከብርሃን ይካሄዳል። ባለመሰጠት ሥፍራ መጽሐፍ ቅዱስ ምንም ዓይነት የብርሃን ግለገቢያ መንገድ አይኖረውም። አንድ ሰው ባልተሰጠበት ጉዳይ ላይ ለቃሉ ብርሃን አይገኝም፤ ዙሪያውን እንዲሁ ይሸከረከራል እንጂ። ስለሆነም እንዲህ ዓይነት ሰው ጨለማ ውስጥ ይኖራል። ምክንያቱም ጨለማ የሚመጣው ከዝግነት ነው። የዝግነት ግንዱ ደግሞ አለመለየት ነው።

ለ. የምናየው አንድ ነገር ብቻ መሆን አለበት

መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለ ብርሃን ብቻ የሚናገር ብዙ ሥፍራ እናገኛለን። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ልብ ብርሃን ሲናገር «የሰውነት መብራት ዓይን ናት። . . .» ብሏል (ግዱ. 6:22)። እዚህ ላይ ልብ ብለን ስንመለከት ጌታ ዓይን የሰውነት «ብርሃን» እንደሆነች አይናገርም፤ ነገር ግን የሰውነት «መብራት» እንደሆነች ይናገራል። መብራት ግለት የብርሃን መያዢያ ኩራዝ ነው። ከዚህ እንደምንረዳውና በዚህ ክፍል እንደምናየው «ብርሃን» የእግዚአብሔር ሲሆን «መብራት» ግን የእኛ ነው። ብርሃን በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ አለ፤ ነገር ግን መብራት በእኛ ውስጥ ነው። መብራት የእግዚአብሔርን ብርሃን የምናገኝበት ሥፍራ ነው። በሌላ አባባል መብራት እግዚአብሔር ብርሃኑን ያስቀመጠበትና እኛም ብርሃን የምናገኝበት እንዲሁም ብርሃን የሚለቀቅበት ሥፍራ ነው። የእግዚአብሔር ቃል በእኛ ላይ እንዲያበራ በሰውነታችን ውስጥ መብራት ያስፈልገናል። ይህም መብራት ዓይናችን

ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ሲናገር፡- « . . . ዓይንህ እንግዲህ ጤናማ ብትሆን ሰውነትህ ሁሉ ብሩህ ይሆናል። ዓይንህ ግን ታግጧል ብትሆን ሰውነትህ ሁሉ የጨለመ ይሆናል። . . . » ይላል (ጥ፡ ፡ ፡ 22-23)። እንግዲህ ሰውነታችን በብርሃን እንዲሞላ ጌታ አንድ ቅድመ ሁኔታን ነገርናል። ይህም ዓይኖችን አንድ መሆን እንዳለበት ነው።

የዓይን አንድ መሆን ግለት ምን ግለት ነው? ምንም እንኳ ዓይኖቻችን ሁለት ቢሆኑም በአንድ ጊዜ የምናየው አንድ ነገር ብቻ ነው። ይህም ግለት እይታችን የሚያነግጥረው በአንድ ነገር ላይ ብቻ ነው። ነገር ግን አንድ ሰው የዓይን ችግር ካለበት የሁለቱም ዓይኖቹ እይታ በተለያየ ነገር ላይ ያነግጥራል። ሁለቱም ዓይኖቹ በአንድ ጊዜ አንድን ነገር ግየት አይችሉም። እንደዚህ ዓይነት ችግር ያለበት ሰው ሁለቱ ዓይኖቹ በአንድ ጊዜ በተለያየ ነገር ላይ ቢያነግጥሩም በእይታቸው ያነግጠሩባቸውን ነገሮች በግልጽ አይመለከቱአቸውም። ስለሆነም ዓይኖቻችን አንድን ነገር በትክክል እንዲያዩ ካስፈለገ በእይታቸው ሊያነግጥሩበት የሚገባው ነገር አንድ ብቻ መሆን አለበት። ጤናማ ዓይኖች በሁለት ነገሮች ላይ በአንድ ጊዜ ሊያተኩሩ አይችሉም። ስለሆነም ብርሃንን ለመቀበል የዓይኖችን አንድን ነገር የግየትና ያለግየት አቅጦ ይወስነዋል።

ጸጋና ምህረትን ካልተቀበልን ብርሃን ሊኖር አይችልም። ነገር ግን ጸጋና ምህረትን ከተቀበልን ብርሃን በውስጣችን አስቀድሞ አለ። ስለሆነም የእኛ ችግር ብርሃንን የተመለከተ ሳይሆን ዓይኖቻችንን የተመለከተ ነው። ዓይኖችን ታግጧል ከሆነ ብርሃን አይገለጥም። የሚያሳዝነው ግን የብዙ ሰዎች ዓይን እይታ አንድ አይደለም። በአንድ ነገር ፋንታ ሁለት ነገሮችን በአንድ ጊዜ ይመለከታሉ። ከሁለቱ አንዱን ቁርጥ አድርገው መተው ያቅታቸዋል። ሁለቱንም ግየት ወይም መያዝ ይፈልጋሉ። አለዚያም አንድን ነገር ሁለት አድርገው ይመለከቱታል። በዚህም የተነሳ ብርሃኑ በሕይወታቸው ውስጥ ደብዛዛ ወይም ሙሉ በሙሉ ጨለማ ይሆናል። መጽሐፍ ቅዱስ ሲናገር፡- «ለሁለት ጌቶች መገዛት የሚቻለው ግንም የለም ወይም አንዱን ይጠላል ሁለተኛውንም ይንቃል . . . » ይላል (ጥ፡ ፡ ፡ 24)። ብዙ ሰዎች ብርሃን ሊያዩ ያልቻሉበት ምክንያት በእግዚአብሔር ፊት ካለመለየታቸው የተነሳ ዓይኖቸው ጤናማ ባለመሆኑ ነው።

መለየት ግለት ምን ግለት ነው? መለየት ግለት ጌታን ብቻ አገለግላለሁ ግለት ነው። አንድ ሰው ለሁለት ጌቶች ሊገዛ አይችልም። አንዱን ካከበረ አንደኛውን ይንቃል። አንዱን ሲጠላ ሌላኛውን ይወዳል። ስለሆነም አንድ ሰው ሁለት ጌቶችን በሚገባ ፍጹም ሊያገለግል አይችልም። ሚዛኑን የሚጠብቅበት መንገድ አይኖርም። አንድ ሰው በአንድ በኩል ጌታን በሌላ በኩል ደግሞ ገንዘብን

ሊያገለግል አይችልም። ፈጥኖም ይሁን ዘግይቶ ሁለት ጌቶችን የሚያገለግል ሰው መወላወል ይገጥመዋል። በመጨረሻም አንዱን ይወድና ሌላውን ይጠላል። ሰው ሙሉ በሙሉ ራሱን ለጌታ ካልለየ ሙሉ በሙሉ ገንዘብን ያገለግላል። ለዚህም ነው ጌታ ዓይን አንድ መሆን እንዳለበት በአጽንኦት የተናገረው። ይህም ማለት አገልግሎታችንና መለየታችን አንድ መሆን አለበት ማለት ነው። የአግድሽው ዓይን አንድ የመሆንን ጉዳይ የሚገልጸው በአገልግሎቱ ወጥ መሆን ነው።

እንግዲህ መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ለማጥናት፣ ትምህርቱን ለመረዳትና በውስጡ ያለውን መገለጥ ለማግኘት፣ በጌታ ፊት ለናደርገው የሚገባ ነገር ቢኖር ራሳችንን ሙሉ በሙሉ ለእርሱ መለየት ነው። ይህን ስናደርግ በቃሉ ውስጥ ያለውን ብርሃን ማየት እንችላለን። መለየታችን አጠራጣሪ እየሆነ ሲመጣ ግን ራዕያችን ግልጽ አይሆንም። እይታችን በደመና ሲሸፈን የመለየታችን ሁኔታ ትክክል እንዳልሆነ እንረዳለን። አንድ ሰው ለሁለት ጌቶች ሊገዛ እንደማይችል በጥልቀት ለናውቅና ለናስተውል ይገባል።

ለላኛው ገዢና ጌታ ገንዘብ ነው። ይህም ባለጠግነትን ወይም ሀብትን ይወክላል። የመጽሐፍ ቅዱስ ብርሃን በገንዘብ ጌትነት ይደበዝዛል። የብዙዎች ትኩረት በገንዘብ ላይ በመሆኑ የመጽሐፍ ቅዱስን ብርሃን ሊያዩ አልቻሉም። የገንዘብ ፍቅር በውስጣቸው ስላለ የእግዚአብሔርን ቃል እውነት አልተረዱትም። በግል ጥቅማቸው ላይ እውነት ተዛብቶ ሲገኝ እነዚህ ሰዎች ባለጠግነትን እየተከተሉ ስለመሆናቸው ሊከዱ አይችሉም። ሰዎች የግል ጥቅማቸውን ወይም ጉዳያቸውን ወደ ጎን ትተው ማንኛውንም ጥጋ በመከፈል እውነትን ሊከተሉ ያለዎትም ጥርጥር መጽሐፍ ቅዱስን ያውቃሉ። ነገር ግን በገንዘብ በኩል ያላቸው የአመለካከት ችግር መፍትሔ ሳያገኝ ከቀረ ብዙዎቹ በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ላይ ያመቻምቻሉ፣ የፀና አቋም አይኖራቸውም። በገንዘብ ጉዳያቸው ትክክለኛ አቋም የያዙ ክርስቲያኖች ግን እግዚአብሔርን የመታዘዝ ሁኔታቸው በእጅጉ ይጨምራል።

ስለዚህ ይህን ነገር ለልባችን ለናስጠነቅቅ ያስፈልጋል። ከዚህ ቀደም ለሥጋችን ጥቅም ብለን ግዴለሽ በሆንበት ነገር ላይ ጠንቃቃዎች መሆን ስንጀምር የእግዚአብሔር ብርሃን በላያችን ላይ ይገለጣል። በሌላ አባባል ለእግዚአብሔር ቃል ግዴለሽ ስንሆንና ለሥጋችን ጥቅም ጠንቃቃዎች ስንሆን የእግዚአብሔርን ብርሃን መገለጥ ወዲያውኑ አናጣለን። ስለዚህ ብርሃንን ማየት ከፈለግን ለገንዘብ መገዛት የለብንም። ሁለት ፍላጎቶችም ሊኖሩን አይገባም፤ በአንድ ጊዜ የራሳችንንና የእግዚአብሔርን ፍላጎት ለናሟላ አንችልም። ለናተኩር የሚገባን በአንድ ፍላጎት ላይ ብቻ ነው። ያም ፍላጎት የእግዚአብሔር ፍላጎት

መሆን አለበት። የራሳችንን ፍላጎት ስንጨምር ወዲያውኑ ሁለት ጌቶች ይኖሩናል። ዓይናችን በአንድ ነገር ላይ ብቻ ሊያተኩር አይችልም። ሁለት ሀሳብ ያለው ሰው መጽሐፍ ቅዱስን ሊያውቅ አይችልም። የራሱን ፍላጎት ለመፈጸም የሚመኝ ሰው ወዲያውኑ ይሰናከላል። መጽሐፍ ቅዱስን በእውነት ሊያጠና የሚችለው አንድ ዓይን ወይም አንድ ትኩረት ያለው ሰው ብቻ ነው።

ዓይናችን አንድ ሊሆን የሚችለውስ እንዴት ነው? ይህንን ጥያቄ መጽሐፍ ቅዱስ «መዝገብህ ባለበት ልብህ ደግሞ በዚያ ይሆናልና» በማለት ይመልስልናል (ግቴ. 8:21)። ይህ አማራጭ የሌለው አንድና አንድ ነው። እንግዲህ ገንዘብን መቆጣጠር ከቻልን ገንዘብ የሚጎዳን መሆኑ ቀርቶ የሚጠቅመን ይሆናል። ልባችን በተፈጥሮ ገንዘብ ይወዳል። ስለሆነም ልባችንን ከጥቅማችን ላይ አንስተን ወደ እግዚአብሔር እንዲያዘነብል ማድረግ አስቸጋሪ ነው። ይሁን እንጂ ባለጸገነታችንን መቆጣጠር ከቻልን ልባችንንም እንቆጣጠራለን። ስለዚህ መዝገባችንን ወይም ገንዘባችንን ማውጣት መለማመድ ይገባናል። ምክንያቱም ጌታ ሲናገር፡- «መዝገብህ ባለበት ልብህ ደግሞ በዚያ ይሆናል» ብሏልና። አንድ ሰው መዝገቡን ወደ ጌታ ሲያደርግ ልቡም ወደ ጌታ ይሆናል። አንድ ሰው መዝገቡን ወደ መንግሥተ ሰማይ በመላክ ልቡንም ጭምር ወደ መንግሥተ ሰማይ ይልካል። መዝገባችን ባለበት ሥፍራ ሁሉ ልባችን በዚያ አለ። ሁሉን ነገር ለጌታ ስንሰጥ ልባችንም ወዲያውኑ ለእርሱ ይሆናል። ስለዚህ ዓይናችን አንድ ይሁን።

እንግዲህ እኛ መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ለመረዳት ፍጹም መለየት ያስፈልገናል። መለየት ከሌለ ልባችን እንዴት ብሎ ወደ ጌታ ያዘነብላል? መለየት ፈጣን ርምጃን እንድንወስድ ያደርጋል። ልባችንን ወደ ጌታ ያስቸኩላል። ሁሉን ነገራችንን ለእርሱ ስንለይ ልባችንም ወደ እርሱ ከመሄድ በቀር ሌላ ምርጫ የለውም፤ ምክንያቱም መዝገባችን አስቀድሞ ወደዚያ ሄዶአል።

መለየት በሁለት የተለያዩ ሁኔታዎች ይፈጸማል፤ ይህም የአንድ ሰው ልብ ቀድሞ ሲሄድ የሌላኛው ሰው ልብ ደግሞ ከዚያ በኋላ የሚከተል ይሆናል። ማለትም አንዳንድ ሰዎች ከመለየታቸው በፊት በልባቸው ይሄዳሉ። ሌሎቹ ደግሞ ከተለዩ በኋላ በልባቸው ይሄዳሉ። እንግዲህ የልባችን ሁኔታ ምንም ይሁን ምን ልንለይ ግን የግድ ነው። ስለዚህ እኛ ለመለየት የሚያስቸግረውን ነገር ሁሉ እንላክ። በጌታ ስም ወደ ሚያስፈልጋቸው ይሄድ። ይህን ስንልክ ልባችን ወደ ጌታ ያዘነብላል። ሁሉ ነገር ወደ እርሱ ሲላክ የዓይኖቻችንም እይታ አንድ ይሆናል።

የዓይናችን እይታ አንድ ሊሆን አጥርቶ ማየት ይጀምራል፤ ብርሃንም ይበራለታል። ጌታ ሲናገር «... ሰውነትህ ሁሉ ብሩህ

ይሆናል» ብሏል (ገፄ. 6:22)። ሰውነት ሁሉ ብሩህ ይሆናል ግለት ምን ግለት ነው? ይህ ግለት እግራችን እንዲራመድ፣ እጃችን እንዲሠራና አዕምሮአችን በትክክል እንዲያስብ የሚያስተምረው በቂ ብርሃን ማግኘት ግለት ነው። በሌላ አገላለጽ በሁሉም አትጣጫ ብርሃን አለን ግለት ነው። ይህም ብርሃን ስሜታችንን፣ ፈቃዳችንን፣ አዕምሯችንን፣ ፍቅራችንን፣ አረግመዳችንና መንገዳችንን ሁሉ ያጥለቀልቀዋል። የዓይናችን እይታ አንድ ከሆነ እኛንም በተመለከተ ሳይታይ የሚቀር ምንም አይነት ሥፍራ አይኖርም።

ቀደም ሲል መንፈሳዊያን የሆኑ ሰዎች ብቻ መጽሐፍ ቅዱስን ማጥናት እንደሚችሉ ተመልክተናል። አሁን ደግሞ መጽሐፍ ቅዱስን ማወቅ የሚችሉት የተለዩ ሰዎች ብቻ እንደሆኑ ተረድተናል። የተለየ ሰው ካልሆነ በስተቀር ማንም ሰው የእግዚአብሔርን ቃል በሚገባ ሊያጠና አይችልም። ቃሉን ሲያነብ በየትኛውም ሥፍራ የሚገጥመው ገና ያልተለየበትን ነገር ነው። ምክንያቱም ጨለማ በእርሱ ላይ ነውና። ይህ ሰው ማንበቡን እየቀጠለ ሲሄድ ብዙ ያልተለየባቸው ክፍሎችና ብዙ ጨለማዎች ይገጥሙታል። በእርሱ ላይ ካለው ጨለማ የተነግ ከእግዚአብሔር ምንም ዓይነት ነገር ሊያገኝ አይችልም። ይህም ራሱን ከእግዚአብሔር ፊት እንዲያርቅ ያደርገዋል። ይህ ሰው በአንድ በኩል የራሱን መንገድ እየሄደ በሌላ በኩል እግዚአብሔርን ማገልገል አይችልም። አንድ ሰው ምን አልባት «ዓፄ የእግዚአብሔርን ፈቃድ በትክክል ማወቅ እፈልጋለሁ፤ ነገር ግን በዚህ ጉዳይ ላይ መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስተምረውን አላውቅም» ይል ይሆናል። ይህ የራሱ ምክንያት እንጂ እውነት አይደለም። ይህ ሰው የእግዚአብሔርን ፈቃድ ያላወቀው በጌታ መንገድ ለመሄድ ፍላጎት የሌለው በመሆኑ ምክንያት ነው። በጌታ መንገድ ለመሄድ ከልቡ ቢፈልግ ግን መንገዱን በግልጽ በፊት ለፊቱ ያያል። በግልጽ ማየት የማይችሉ ሰዎች የዓይናቸው እይታ አንድ ያልሆኑት ብቻ ናቸው።

ሐ. መታዘዝ ቀጣይ መሆን አለበት

እግዚአብሔር የመጽሐፍ ቅዱስን እውነተኛ መንገድ ለእኛ የሚሰጠው እንደመታዘዝ መጠን ነው። በእግዚአብሔር ፊት ያለን የመታዘዝ መጠን የምንቀበለውን የብርሃን መጠን ይወስነዋል። እግዚአብሔርን ያለማድረጥ የምንታዘዝ ከሆነ ብርሃኑን ያለማድረጥ እናያለን። ካልተለየን ግን ማየት አንችልም። ባለማድረጥ ካልታዘዝንም እይታችን አይጨምርም፤ አያድግም። መለየታችን ያን ያህል ካልሆነ ብርሃናችንም ያን ያህል አይሆንም። መለየታችን ላይላዩን ብቻ ከሆነ ብርሃናችን ጥልቀት አይኖረውም። ስለዚህ ዋናው ችግር ያለው

በመለየታችን ላይ ነው። መለየትን የማያውቅ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን የሚያውቅበት መንገድ አይኖረውም። ያለ ማድረግ ለማየት የሚፈልግ ሰው በመሰረታዊ ነገሮች ላይ ብቻ ሳይሆን በሁሉም ጉዳዮች ያለማድረግ መታዘዝ አለበት። የብርሃን ደረጃ የሚለካው አንድ ሰው ከተለየ በኋላ ባለው መታዘዝ ነው። በሙላት ለማየት ፍጹም መታዘዝን ይጠይቃል።

አሁን ደግሞ ለጌታ ለኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ልዩ ትኩረት ሰጥተን እንመልከት። ጌታ ሲናገር «ፈቃዱን ሊያደርግ የሚወድ ቢኖር እርሱ ይህ ትምህርት ከእግዚአብሔር ቢሆን ወይም እኔ ከራሴ የምናገር ብሆን ያውቃል» ብሏል (ዮሐ. 7:17)። አንድ ሰው የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማድረግ ቢወድ መጽሐፍ ቅዱስን ያውቃል። በሌላ አገላለጽ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማድረግ መውደድ እግዚአብሔር የሚያስተምረውን የምናውቅበት አንዱ መንገድ ነው። የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማድረግ ዝንባሌ ከሌለ የእግዚአብሔርን ትምህርት ፈጽሞ ማወቅ አይቻልም። የእግዚአብሔርን ትምህርት ለማወቅና የእርሱን ፈቃድ ለማድረግ ፈቃደኝነትን ይጠይቃል። ፈቃደኝነት የአመለካከት ጉዳይ ነው። ማለትም የልብ ጉዳይ ነው።

እግዚአብሔር ይህ ዓይነቱ የመታዘዝ ልባዊ አመለካከት እንዲኖረን ይፈልጋል። እንዲህ ዓይነቱ አመለካከት በእኛ ውስጥ ሲገኝና ሲኖር የእግዚአብሔር ትምህርት ለእኛ ግልጽ ይሆንልናል። ስለዚህ ሁልጊዜ መጽሐፍ ቅዱስን ምን እንደሚያስተምር በመጠየቅ ፈንታ የጌታን ቃል ለመስማት ፈቃደኞች መሆናችንን ራሳችንን እንጠይቅ። ችግሩ ያለው ቃሉ በሚያስተምረው ላይ ሳይሆን በእኛ አመለካከት ላይ ነው። ቃሉን የማስተማር ኃላፊነት የራሱ የእግዚአብሔር ቢሆንም፤ መጽሐፍ ቅዱስ እንዳይገለጥ ወይም እንዳይገለጥ የሚያደርገው ግን የእኛ አመለካከት ነው። አመለካከታችን ትክክለኛ ከሆነ እግዚአብሔር ወዲያውኑ ቃሉን ይገልጥልናል። በሌላ በኩል መታዘዛችን ከትክክለኛ አመለካከት ጋር ከሆነ እግዚአብሔር ሌላ ተጨማሪ መገለጥን ይሰጠናል። ትክክለኛ አመለካከት መገለጥን ያመጣል። ለዚያ መገለጥ በትክክለኛ አመለካከት መታዘዝ ካለ ደግሞ የበለጠ መገለጥን ያመጣል።

ብዙ ሰዎች በመጽሐፍ ቅዱስ ያለውን እውነት እንደተረዱ ይናገራሉ። ነገር ግን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉትን እውነቶች መረዳት የቻሉ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያደርጉ ሰዎች ብቻ ናቸው። መጽሐፍ ቅዱስ «ፈቃዱን ሊያደርግ የሚወድ ቢኖር» ቢል እግዚአብሔር በእኛ ውስጥ የሚያደርገውን የማያደርግ ሥራ ያመለክታል። ብርሃንን ለማየት ምንም ዓይነት ዋጋ አያስከፍልም ብለህ አታስብ። እያንዳንዱ እይታ ውድና ዋጋ ያላት ነች። አንዲትን ነገር ማየት ከመቻላችን በፊት አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር በተለያየ ከባድ

ልምምድ ውስጥ ያሳልፈናል። የእግዚአብሔር ብርሃን ያለማድረጥ እየተንጸባረቀ ይመጣል። በአንድ ቦታ ላይ የሚያበራው ሌላኛው ላይ ይንጸባረቃል። ብዙ የእግዚአብሔር ብርሃን የመንጸባረቅ ባህርይ አለው። ከአንድ ክፍል በምንቀበለው ብርሃን ሌላውን ክፍል ማየት እንችላለን። በአንድ ክፍል የምናገኘው ብዙ ብርሃን በሌላኛው ክፍል በብዙ እንደምናየው እርግጠኞች ያደርገናል።

በአንድ ፈተና ውስጥ የማንታዘዝ ከሆነ መገለጥን ፈጥነን እናጣለን። በቀጣይነት የእግዚአብሔርን ብርሃን በግልጽ ለማየት በተለያዩ አቅጣጫ ያለንን አመለካከት ለናስተካከል ግድ አለብን። በሁሉም አቅጣጫ ዋጋ ለመክፈል ፈቃደኞችና ዝግጁዎች ልንሆን ይገባል። እንደዚህ ብናደርግ ታላቅ ብርሃን ማየት እንችላለን። አንዱ መታዘዛችን ወደ ሌላኛው መታዘዝ ያሸጋግረናል። ይህም በተራው ወደ በለጠው መታዘዝ ያስገባናል። አንዱ ብርሃን ወደ ሌላኛው ብርሃን እንዲሁ ያሸጋግረናል። ሁሉም የእግዚአብሔር ስርዓት በዓላማ ናቸው። ሁለት ወይም ሦስት መታዘዛችንን ብንተው በእርሱ ፊት ኪሣራ ይገጥመናል። በማንኛውም ጊዜና ቦታ እውነትን ማየት ካልቻልን የዚህ ምክንያቱ አለመለየታችን ሊሆን ይችላል። ይህም ስለመለየታችንና ስለመታዘዛችን ያለንን የእምነት ደረጃ ያመለክታል። አንድን ነገር ማየት ካቃተን ከዓይናችን ላይ ችግር አለ ማለት ነው። እግዚአብሔር የብርሃን እጥረት የለበትም። ነገር ግን በውስጣችን ፈቃደኝነት እንደሌለ ካየ ሊናገረን አይፈልግም። እግዚአብሔር ሰዎችን አያስገድድም። ቃላቶቻቸው እንደርካሽ ነገር አይናገርም። መንፈስ ቅዱስ በጣም ጨዋ ነው፤ ስለሆነም በልባችን ውስጥ ጥርጣራ ሊያገኝ ወዲያውኑ መናገሩን ይተዋል። እግዚአብሔር የመለየት ችግር ላለባቸው ሰዎች ብርሃኑን አይሰጥም። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን መረዳት አለመቻል ቀላል ነገር አይደለም። ይህም በአንድ ሰው ውስጥ የመለየት ችግር እንዳለ ያመለክታል። መንፈሳዊ የዓይን ኩል በዋጋ መገዛትን ይፈልጋል፤ እንዲሁ በነፃ አይሰጥም። ሁሉም የሚታዩ ነገሮች ዋጋ አላቸው። አንዳቸውም በርካሽ አይገኙም።

1.3 መለማመድ

መጽሐፍ ቅዱስ፡- «ጠንካራ ምግብ ግን መልካሙንና ከፋውን ለመለየት በሥራቸው የለመደ ልቡና ላላቸው ለፍጹማን ሰዎች ነው» ይላል (ዕብ. 5:14)። የእግዚአብሔርን ቃል ለመቀበል አንድ ሁኔታ መሟላት አለበት። ያ ሁኔታ ምንድን ነው? ጠንካራ ምግብ ለአደጉ ማለትም ለፍጹማን ሰዎች ነው። ይህ ለምን ሆነ? የዚህ ምክንያቱ እነዚህ ሰዎች ጠንካራ ምግብን ለመመገብ አስቀድመው የተለማመዱ

ስለሆነ ነው። ከፋና ደጉን መለየት የሚችሉ እነዚህ ያደጉ ሰዎች ጠንካራ ምግብን መመገብ ይችላሉ። መጽሐፍ ቅዱስ፡- «ወተት የሚጋት ሁሉ . . . የጽድቅን ቃል አያውቅምና» ይላል (ዕብ. 5:13)። በዚህ ክፍል ውስጥ «አያውቁም» ወይም «የለመደ» የሚሉት ቃላት በግሪኩ ቃል አጠቃቀም ከፋብሪካ ሠራተኞች ጋር የተያያዘ ትርጉም አላቸው። ይህም «አያውቁም» የሚለው «አልሰለጠኑም» የሚል ትርጉም ሲሰጥ «የለመደ» የሚለው ደግሞ «የሰለጠነ» ማለት ነው። በዚያን ዘመን በፋብሪካዎች ውስጥ የሚሠሩ ሠራተኞች አንዳንዶቹ አዲስ ከመሆናቸው የተነሣ የተሰማቸውን ሥራ ለማከናወን ፍጥነት የሌላቸው ሲሆኑ ሌሎቹ ደግሞ በሥራው ላይ በመቆየታቸው ሥራውን ሲያከናውኑ ፈጣኖች ናቸው። እነዚህ ፈጣን ሰዎች ሥራቸውን እንዲያከናውኑ ለተወሰነ ጊዜ በቂ ስልጠና ወስደዋል። እንደዚሁ ሁሉ የጽድቅን ቃል ፈጥኖ ለማወቅ በእግዚአብሔር ቃል ሥልጠና መውሰድ ያስፈልጋል። አንድ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል ለመረዳት ያን የሥልጠና ልምምድ ማዳበር ያስፈልገዋል።

መጽሐፍ ቅዱስ ለአንባቢዎቹ የተገለጠ መጽሐፍ ነው። አንዳንድ ሰዎች ከዚሁ መጽሐፍ ውስጥ የሆነ ነገርን ያነባሉ። ሌሎች ያላዩትን ነገር ያያሉ። የአንድን ሰው ባህርይና ልምምድ ለማወቅ ከፈለግህ ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አንድ ምዕራፍ እንዲያነብ አድርገህ ከዚያ ውስጥ ያገኘውን ማየት ትችላለህ። ችኩል ሰው ከሆነ ጥቂት ነገሮችን ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያገኛል። አዕምሮው የበሰለ ሰው ከሆነ ግን መጽሐፍ ቅዱስ በምክንያት የተሞሉ ብዙ ነገሮችን የያዘ ሆኖ ያገኘዋል። ብዙ የማያስብ ግዴለሽ ሰው በእያንዳንዱ ጥቅስ ውስጥ የሚያየው ፈደላትን ብቻ ነው። እንግዲህ የአንድ ሰው እውነተኛ ባህርይና ልምምድ መጽሐፍ ቅዱስን በሚያነብበት መንገድ ሊገለጥ ይችላል። ስለዚህ አንድ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን በጥንቃቄ አስተውሎ የማያነብ ከሆነ መጽሐፍ ቅዱስን በማንበብ ፍሬ ያለው ነገር አያገኝም። ድካሙ ሁሉ ከንቱ ይሆናል።

አንድ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ለማጥናት ምን ዓይነት ባሕርይና ልማድ ያስፈልገዋል?

ሀ. በራስ ሀሳብ አለመታጠር

መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ለማንበብ አንባቢያን ሁሉ በራሳቸው ሀሳብ መታጠር የለባቸውም። በራሱ ሀሳብ የታጠረ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ሊያውቅ አይችልም። እንዲህ ዓይነት ሰው መጽሐፍ ቅዱስ ለማንበብ ብቁ አይደለም። በራሱ ሀሳብ የማይታጠርና የማይወሰን ሰው አንድ ጊዜ ብቻ ከተናገሩት ይገባዋል። በራሱ ሀሳብ

የታጠረ ሰው ግን ደጋግመው ቢነግሩት እንኳ አይገባውም፤ ተመልሶ ያው ነው። ከዚህ የተነሳ ብዙ ሰዎች የእግዚአብሔር ቃል የሚናገረውን መስማትና መረዳት አይችሉም። የእነዚህ ሰዎች ችግር የአዕምሮአቸው አናሳነት ሳይሆን በራሳቸው ሀሳብ ስለታጠሩ ብቻ ነው። እነዚህ ሰዎች ሙሉ በሙሉ በራሳቸው ሀሳብ ታጥረው እስከኖሩ ድረስ የሌሎች ሰዎችን ቃል መስማት አይችሉም። በራሳቸው አመለካከት ብቻ እስከተዋጡ ድረስ እንዴት አድርገው የሌሎችን ሀሳብ ሊቀበሉ ይችላሉ? እነዚህ ሰዎች ስለ ውሃ እያሰቡ ሳለ ሰዎች ስለ ኮረብታ ቢያውሩአቸው የሚረዱት በኮረብታ ላይ ስላለ ውሃ ነው። የሌሎችን ሰዎች ቃል መስማት ያቃቃቸው እንዴት አድርገው የእግዚአብሔርን ቃል መስማት ይችላሉ? ምድራዊን ነገር መረዳት ያቃቃቸው መንፈሳዊውን ነገርስ እንዴት አድርገው ይረዱታል?

አንድ የሚያስደንቅ ነገር አለ። መጽሐፍ ቅዱስን እንዴት ማንበብ እንዳለባቸው የሚያውቁ ሰዎች ለመስማት ፈጣኖች ናቸው። ስትናገሩአቸው ወዲያውኑ ይረዳሉ። የተናገሩትን ቃላት በሙሉ ይረዱታል። ቀደም ሲል በሚያውቁት ነገር የማይወሰኑ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ማንበብና ሌሎችን ሰዎች መስማት ይችላሉ። በሌላ በኩል ደግሞ ብዙ ሰዎች ሁለት ሦስት ጊዜ ደጋግማችሁ የተናገሩትን ነገር ላይረዱ ይችላሉ። የዚህ ምክንያቱ እነዚህ ሰዎች በውስጣቸው ብዙ ሃሳቦች፣ አመለካከቶችና አስተያየቶችን ስለያዙ ነው። የእኛን በራስ የመታጠራችንን ጉዳይ ለማወቅ ካስፈለገ ሰዎች ሲናገሩ መረዳት መቻላችንን መመልከት ብቻ ይበቃል። የተናገሩትን ነገር መረዳት ችለናል ወይ? በዚህ ምድር ላይ የምንኖረው ለተወሰነ ዓመታት ነው። እንግዲህ ሁልጊዜ በራሳችን አስተሳሰብና አመለካከት ብቻ የታጠርን ከሆንን ዘመናችን በታላቅ ኪሣራ ይደመደማል። ሚዛናዊ የሚባሉ አንባቢዎች በራሳቸው አሳብ ከታጠሩ ሰዎች አስር ጊዜ ይበልጣሉ። በራሳቸው አሳብ የታጠሩ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን አስር ጊዜ ደጋግመው ቢያነቡም እንኳን የረባ ነገር አያገኙበትም።

የሳሙኤልን ታሪክ እናስታውሳለን። እግዚአብሔር ሲጠራው የሄደው ወደ ኤሊ ነበር። ምክንያቱም አሳቡ በኤሊ የታጠረ ነበር። በኤሊት ሊጠራው የሚችል ኤሊ ብቻ እንደሆነ ደምድሟል። ከዚህም የተነሳ እግዚአብሔር ሲጠራው ኤሊ ነው ብሎ አሰበ። የኤሊን ድምጽ ለብዙ ዘመናት ደጋግሞ ሰምቶታል። ይሁን እንጂ የኤሊን ድምጽ ከእግዚአብሔር ድምጽ መለየት አልቻለም። የዚህ ምክንያቱ ምንድን ነው? የዚህ ምክንያቱ የሳሙኤል ሀሳብ በኤሊ ብቻ የታጠረ በመሆኑ ነው። በአዕምሮው አስቀድሞ ኤሊ ይጠራኛል፤ በሚል አሳብ ስለተሞላ የእግዚአብሔርን ድምጽ ከኤሊ ድምጽ መለየት አልቻለም።

ሌላው የብዙ ሰዎች ችግር እግዚአብሔር የራሳቸውን የውስንነት መጋረጃ እንዲቀድድላቸው አለመፍቀዳቸው ነው። ከዚህም የተነሣ ምንም ያህል መጽሐፍ ቅዱስን ቢያነቡ የሚያስደንቅ ነገር አያገኙም። የእግዚአብሔርንም ንግግር መስማት አይችሉም። እኛ ግን የእግዚአብሔርን ቃል ስናነብ ሀሳባችን፣ አመለካከታችን፣ ስሜታችን፣ ልባችን በአጠቃላይ ሁለንተናችን እግዚአብሔር ከፍት መሆን አለበት። በአጭሩ በራሳችን ነገር መወሰን የለብንም። የዚህን 'ወርህ ጠቃሚነት' የበለጠ ልናየው ያስፈልጋል። አንድ ሰው በዚህ መርህ ካልሄደ መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ሊያጠና አይችልም። በራሱ ነገር ያልታጠረ ሰው ግን እግዚአብሔርን ለመስማት ይጠብቃል። ይህ ሰው በውስጡ ጸጥታ አለው። እዚህ ደረጃ ላይ የደረሰ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን ቢያነብ እግዚአብሔር የተናገረውን በቀላሉ ሊረዳ ይችላል። በራሱ ነገር የታጠረ ሰው ግን ምን እንዳንበብ እንኳ መናገር አይችልም። ይህ ሰው መጽሐፍ ቅዱስ፡- « . . . ጆሮቻችሁ ስለፈዘዙ . . . » እንደሚል በመንፈስ ለመስማት ይቸገራል (ዕብ. 5:11)። ይህ ሰው በራሱ ነገር ስለተሞላ ለእግዚአብሔር ቃል ሥፍራ የለውም። በራስ ነገር መታጠር በጣም ከባድ ጉዳይ ነው። በራሱ ነገር የታጠረ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል ለመስማት መንገድ የለውም። መንፈሳዊ ነገሮችንም መዳሰስ አይችልም።

ለ. ግዴለሽ አለመሆን

መጽሐፍ ቅዱስ በጣም ትክክል፣ እያንዳንዱም ነጥብና ርዕስ እውነት ስለሆነች በግዴለሽነት የሚነበብ መጽሐፍ አይደለም። ጥቂት ግዴለሽነት ካለ እንኳ የእግዚአብሔርን ቃል እንስተዋለን። በራሱ ነገር የታጠረ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል እንደሚስት ሁሉ ግዴለሽ ሰውም እንዲሁ ነው። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ ለእያንዳንዱ ነጥብ ጠንቃቃ እንሁን። አንድ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል የበለጠ እያወቀ ሲመጣ በጣም ጠንቃቃ ይሆናል። ለግዴለሽ ሰው መጽሐፍ ቅዱስ እንዲሁ ተራ ነገር ይሆንበታል። የሚያነበው መጽሐፍ ቅዱስም ትርጉም የማይሰጥ ይሆንበትና ደንታቢስ ያደርገዋል። አንድ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን ቢያነብ በመስማት ያ ሰው ጠንቃቃ ወይም ግዴለሽ መሆኑን ከአነባበቡ በመመዘን ስለ ጠንቃቃነቱ መፍረድ ይቻላል። በጣም ጠቃሚ የሆኑ ቃላትን፣ ጥቅሶችን ወይም ምንባቦችን እንደሚገባ አለማንበብ መጥፎ ልማድ ነው። በጥንቃቄ ካለማንበብ የሚመጣ መጥፎ ልማድ በመጽሐፍ ቅዱስ እውቀት ትክክለኛ እንዳንሆን ያደርገናል። በጥቂት ግዴለሽነት በቀላሉ ወደ ስህተት ልንወሰድ እንችላለን።

በእግዚአብሔር ፊት የጥንቃቄን ልግድ ማዳበር አለብን። ጠንቃቃ ካልሆንን በእግዚአብሔር ሥራ ላይ ችግር እንፈጥራለን፤ ጥፋት እናመጣለን። ጥንቁቅነትን የማይለግመዱ ሰዎች ከመጽሐፍ ቅዱስ ንባባቸው ምንም ዓይነት ነገር ሊያገኙ አይችሉም። መጽሐፍ ቅዱስ ትክክለኛ ከመሆኑ የተነሳ ግራ የሚያጋባ ነገር እንደማይፈቅድ ልንረዳ ያስፈልገናል።

ሐ. አለመቸኮል

መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ ጠንቃቃ መሆን እንደሚያስፈልገን ሁሉ ችሎታች መሆንም የለብንም። የእግዚአብሔር ቃል ትክክለኛ ነው፤ ነገር ግን በሚቸኩል ልብ አንደርስበትም። የምንቸኩል ከሆነ ጥጋ ያለውን መንፈሳዊውን ነገር እናጣዋለን። መጽሐፍ ቅዱስ መንፈሳዊ መጽሐፍ ስለሆነ በመንፈስ መረዳት ያስፈልገዋል። መንፈሳዊውን አካሄድ ሳንከተል ለሚያስቸኩለን ነገር እርካታ ፍለጋ ትክክለኛውን ነገር ለማወቅ ብንፈልግ ሊሆን አይችልም። ምክንያቱም የተሳሳተ መንገድ ሄደናልና።

በአንጻሩ አንዳንድ ሰዎች ሁልጊዜ እንግዳ ነገርን ከመጽሐፍ ቅዱስ ለመፈለግ የሚያደርጉት ሙከራ የሚያሳዝን ነው። ይህ ዓይነቱ ጥናት ለእውቀት እንጂ ለሕይወት የሚጠቅም አይደለም። ለምሳሌ- አንዳንድ ሰዎች ብዙ ጊዜያቸውን የሚያሳልፉት ክፉና ደጉን የምታሳውቀው ዛፍ በለስ መሆኗን ለማረጋገጥ ነው። እንዲህ ዓይነቱ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ፍሬ ቢስ ነው። የእነዚህ ሰዎች ጥረትና ድካም ያች ዛፍ በለስ መሆኗን ለማረጋገጥ የሚደረግ የእውቀት ጥናት እንጂ ከዚያ ያለፈ ቁም ነገር የላቸውም። ዓላማቸው የበለስ እውቀትና ስብከት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ መንፈሳዊ መጽሐፍ ስለሆነ ሕይወትን፤ መንፈስንና ጌታን የምንዳስሰበት መሆኑን ማወቅ ያስፈልጋል። መንፈሳዊውን ነገር ለማየት የመጽሐፍ ቅዱስ አንዲት የውጣ ወይም ነጥብ እንኳን የማትሻርና ትክክለኛ መሆኗን መረዳት አለብን። በዚህ መርህ የምንሄደው መንፈሳዊ አካሄድ ትክክል ነው። እንግዲህ መንፈሳዊውን ነገር ለመፈለግ በዚህ መርህ የማንቆምና የማንመላለስ ከሆነ አካሄዳችን ከንቱ ነው።

አንዳንድ ሰዎች በችኩልነት ሳይሆን በተረጋጋ መንፈስ ጊዜ ወስደው መጽሐፍ ቅዱስን ሊያጠኑ ይችላሉ። እንዲያም ሆኖ ግን ጥናታቸው ከንቱ ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ አንዳንዶች ትንቢትን የሚያጠኑት የጌታን መመለስ ለመጠበቅ ሳይሆን ወደፊት የሚሆነውን ለማወቅ ነው። መንፈሳዊ በሆኑና መንፈሳዊ ባልሆኑ ነገሮች መካከል ያለ ልዩነት ሰፊ ነው። እንግዲህ ችሎታች ከሆንን መንፈሳዊና ውድ

የሆኑ ነገሮችን መንፈሳዊ ወዳልሆኑና ወደ ሞቱ ነገሮች እንለውጣቸዋለን። ይህ በእውነት ከባድ ነገር ነው። ስለዚህ በእግዚአብሔር ፊት ዋጋ ያላቸውንና ዋጋ የሌላቸውን ነገሮች መለየት አለብን። የሚያስፈልጉና የማያስፈልጉ ነገሮችንም መለየት ይኖርብናል። «እውነት እላችኋለሁ ሰማይና ምድር እስኪያልፍ ድረስ ከሕግ አንዲት የውጣ ወይም አንዲት ነጥብ ከቶ አታልፍም ሁሉ እስኪፈጸም ድረስ» በማለት የተናገረው ያው ጌታ በ(ግቲ. 6:18) መልሶ «... በሕግ ያለውን ዋና ነገር ስለምትተው ወዮላችሁ...» ብሏል (ግቲ. 23:23)። ሕግ ትክክል ስለሆነ አንዲት ነጥብ አታልፍም! ይሁን እንጂ ዋና ነገር የሚባልም አለው። ችኩል ሰዎች ግን ሲያጠኑ ዋናውን ነገር ትተው ቀላሉን ነገር ብቻ ይመርጣሉ። በዚህ ቀላል መንገድ በመሄድም ወዲያውኑ የምንባቡን እውድ ይሰታሉ። የእነዚህ ሰዎች ሁኔታ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲህ በማለት የተናገረውን ይመስላል። «... ትንኝን የምታጠሩ ግመልንም የምትውጡ» ብሏቸዋል (ግቲ. 23:24)። እነዚህ ሰዎች በጥቃቅን ነገር ተስበው ግዙፉን ግን አድበስብለውት ያልፋሉ። እንዲህ ዓይነቱ የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን መንገድ ፍጹም ስህተት ነው። የዚህም ምንጩ የችኩልነታችን ባህርይ ነው። እንግዲህ ባህርያችን ካልተለወጠ መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ እናጠናለን ብለን እንዴት ልንገምት እንችላለን?

እነዚህ ከፍ ሲል የተመለከትናቸው በራስ ነገር መታጠር፣ ግደለሽነትና ችኩልነት የተለመዱ የብዙ ሰዎች ድክመቶች ናቸው። እነዚህን ነገሮች በእግዚአብሔር ፊት ማስተካከል አለብን። እንዲህ ብናደርግ ልበ ሰፊዎችና ረጋ ያልን እንሆናለን። እርግጥ እንዲህ ዓይነት ባህርይ በአንድ ወይም በሁለት ቀን የሚመጣ አይደለም። እነዚህ ልምዶች ባህርያችን የሚሆኑት ራሳችንን ያለማቋረጥ ለዚህ መርህ ግስገሣት ስንችል ነው። ይህ መርህ የመንፈስ ቅዱስ መርህ ነው። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ ከራሳችን ነገር ወጥተን ትክክለኛውን ነገር ለማግኘት ረጋ ባለ መንፈስ ሊሆን ይገባል። ባህርያችንና ልምዶቻችን ሲስተካከል መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ማንበብ እንችላለን።

2- ሦስት የመግቢያ መንገዶች

መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ለማጥናት በሦስት የመንፈስ ቅዱስ መንገዶች መግባት ይገባናል። በተለይ አዲስ ኪዳንን ስናጠና እነዚህ ሦስት ነገሮች በትክክል ግልፅ ሆነው እናገኛቸዋለን።

1ኛ. መንፈስ ቅዱስ ወደራሱ ሐሳብ እንድንገባ ይፈልጋል፡- የመንፈስ ቅዱስን ቃል ለመረዳት የእኛ ሀሳብ ከመንፈስ ቅዱስ ሀሳብ ጋር መገናኘት አለበት። ይህም ግለት መንፈስ ቅዱስ ለማስተላለፍ ወደሚፈልገው መልዕክት ሀሳብ መግባት ነው። መንፈስ ቅዱስ ሊያስጨብጠን ያለበው ሀሳብ ወይንም ዓላማው ምን እንደሆነ መረዳት ነው።

2ኛ. መንፈስ ቅዱስ ልናውቃቸው የሚገቡ ብዙ መሰረታዊ እውነታዎችን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አስተምጦልናል። እነዚህን እውነታዎች ፈልገን ማግኘት ይኖርብናል። እነዚህን እውነታዎች ማግኘት ካቃተን የእግዚአብሔርን ቃል የምናውቅበት ሌላ መንገድ አይኖረንም። ስለዚህ መንፈስ ቅዱስ የሚያሳየንን እውነታዎች ማግኘትና ማየት ግድ ነው። በዚያ በምናነበው ክፍል የምናገኛቸው እውነታዎች ፍቅር፣ ጥላቻ፣ አለመቀደስ፣ አለመታመን . . . ወዘተ መሆናቸውን ለይቶ ማወቅ።

3ኛ. መንፈስ ቅዱስ፣ መጽሐፍ ቅዱስ በተጻፈበት መንፈስ ውስጥ እንድንገባ ይፈልጋል። መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ መግባት የሚያስፈልገን ወደ ቃሉ ሀሳብ ብቻ ሳይሆን ወደ ተጻፈበት መንፈስ ጭምር ነው። ወደ እውነታው ብቻ ሳይሆን ወደዚያ የእውነታዎች መንፈስ ውስጥ መግባት መቻል አለብን። ይህም ግለት ቃሉ የተጻፈበት መንፈስ በምን ሁኔታ እንደሆነ መለየት ነው። በዚያ ቃል ውስጥ የሚታየው መንፈስ የቁጣ፣ የህዘን፣ የተግሣፅ፣ የልመና፣ የማፅናናት . . . ወዘተ መሆኑን መለየት ነው።

2.1 ወደ መንፈስ ቅዱስ ሃሳብ መግባት

መጽሐፍ ቅዱስ ሲጻፍ መንፈስ ቅዱስ በጊዜው የራሱ ሃሳብ አለው። ስለዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ አንባቢዎች ሊማሩት የሚገባ ነገር፤ መንፈስ ቅዱስ ያን ምንባብ እንዲጻፍ ሲያደርግ አስቀድሞ የነበረውን ሃሳብ ለመዳሰስ ጥረት ማድረግ ያለባቸው መሆኑን ነው። ቃሉን ብቻ ማንበብና ማስታወስ በቂ አይደለም። ቅድሚያ ትኩረታችን ትርጉሙን መፈለግ ሳይሆን፤ መንፈስ ቅዱስ ያን ሲጽፍ የነበረው ዓላማ ምን እንደሆነ ማወቅ ነው። አንድ ልናስታውሰው የሚገባ ነገር የአንድ ቃል የከበረ ዋጋው የሚገኘው ከቃሉ ላይ ሳይሆን ከተገለጸበት ሃሳብ ውስጥ

ነው። ጌታ ለሰዱቃውያን ሲመልስ «... መጽሐፍትን... አታውቁምና ትስታላችሁ» ብሏቸዋል (ግሪ. 22:20)። እነዚህ ሰዱቃውያን የእግዚአብሔርን ቃል ያጠናሉ፤ ነገር ግን አይረዱትም። ስለዚህ እኛ በምናነብበት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ያን ቃል ሲናገር ሃሳቡ የት ላይ እንዳለ ማወቅ ይጠበቅብናል። ነገር ግን ይህን ለማየት እንድንችል የእኛ ሃሳብ በትክክለኛው መስመር ውስጥ መግባት አለበት። ማለትም፡-

ሀ. ከመንፈስ ቅዱስ አሳብ ጋር መገናኘትና አንድ መሆን

የመጽሐፍ ቅዱስ አንባቢዎች በራሳቸው ሃሳብ መታጠርና መደገፍ የለባቸውም። መንፈስ ቅዱስ ሃሳብ አለው። ስለሆነም የሰው ሃሳብ ወደ መንፈስ ቅዱስ ሃሳብ መጠቅለልና አንድ መሆን ያስፈልገዋል። መንፈስ ቅዱስ እንደሚያስበው ልናስብ ይገባል። ከወንዙ ጋር መገናኘት መቻል አለብን። መንፈስ ቅዱስ ዋናው ወንዝ ሲሆን እኛ ደግሞ ገባርቹ ነን። መንፈስ ቅዱስ ትልቅ ወንዝ ሲሆን እኛ ወደ እዚህ ወንዝ እየሄድን የምንቀላቀል ትንንሾቹ ነን። ትልቁ ወንዝና ገባርቹ ተቀላቅለው ባንድ ላይ ይፈሳሉ። ትልቁ ወንዝ ወደ ምሥራቅ የሚፈስ ከሆነ ትንሹም እንዲሁ መሆን አለበት። ገባሩ ወንዝ ምንም ትንሽ ሲሆን ከትልቁ ወንዝ ጋር ተቀላቅሎ አብሮ መፍሰስ ከቻለ ወደ ውቅያኖስ ይደርሳል።

መጽሐፍ ቅዱስ አጽንኦት የሚሰጥባቸው ነገሮች እንደምናነበው ከፍል የተለያዩ ናቸው። አንዳንድ ጊዜ በእውነታዎች ላይ ብቻ በማተኮር ሲናገር፤ ሌላ ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ ላይ ያተኩራል። በሌላ ወቅት ደግሞ በመጽሐፍ ቅዱስ ሃሳብ ላይ ጠበቅ አርጎ ይናገራል። አጽንኦቱ በምንም ላይ ይሁን እነዚህ ሦስቱ ነገሮች ሁልጊዜ የምናገኛቸውና አብረው ያሉ ናቸው። በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ውስጥ ቅድሚያ ትኩረት የሚሰጠው ሃሳቡ ሲሆንም የቃሉ መንፈስና እውነታው አብረው አሉ። እነዚህ ሦስቱ የማይነጣጠሉ ናቸው። የመንፈስ ቅዱስን ሃሳብ ካገኘን በኋላ የእርሱን ሃሳብ ተከትለን ለመጓዝ እንድንችል በራሳችን ሃሳብ ያልታጠርን ልንሆን ይገባል። የመንፈስ ቅዱስን ሀሳብ ተከትሎ መዝለቅ ለአንዳንድ ሰዎች የማይቻል ነው። እነዚህ ሰዎች ለጥቂት ደቂቃ ያህል ሃሳባቸው እንደመንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ከሆነ በኋላ ወዲያውኑ የራሳቸው ሃሳብ ይወርሳቸዋል። እንዲህ አይነቶች በራሳቸው ሃሳብ የታጠሩ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን ማጥናት አይችሉም። የሰዎች መስተካከልና መሠራት የእግዚአብሔርን ቃል ለማጥናት አንዱ መሰረታዊ ቅድመ ሁኔታ የሚሆነው ለዚህ ነው።

አንድ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን ሲያነብ አዕምሮውን መጠቀም ያስፈልገዋል። ነገር ግን የእርሱና የመንፈስ ቅዱስ ሃሳብ በአንድ

መስመርና አቅጣጫ መቀጠል አለባቸው። መንፈስ ቅዱስ ወደሚሄድበት ሁሉ መሄድ አለብን። በዚህ መጽሐፍ፣ ምዕራፍ፣ ምንባብ ወይም ዐረፍተ ነገር ውስጥ የመንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ወደየት አቅጣጫ እንደሆነ መርምሮ መረዳት ያስፈልጋል። በአንድ ሃሳብ ውስጥ ሆኖ መንፈስ ቅዱስን መከተል አማራጭ የለውም። መንፈስ ቅዱስ የሚናገረውንና የሚያስበውን የእርሱን ዋና ሃሳብ ምን እንደሆነ መጻሕፍት ይጠብቅብናል። በአጠቃላይ ሃሳቡ ምን እንደሆነና ወደ የት አቅጣጫ እንደ ሚያመራ ማወቅ ይገባል። የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባብ ሲጠና በመጀመሪያ ሊጠየቅ የሚገባው ጥያቄ፣ መንፈስ ቅዱስ ይህ ምንባብ ሲጻፍ የቀደመው ሃሳቡ ምን ነበር? የሚል መሆን አለበት። የመንፈስ ቅዱስን ሃሳብ ችላ ካልነው ምናልባት ወደፊት የእግዚአብሔርን ቃል በስህተት ልንገልጸው እንችላለን። የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል ማንበብ፣ ማስታወስና አንዳንድ የተበጣጠሱ ትርጉሞችን ማወቅ ብቻውን በቂ አይደለም። መጽሐፍ ቅዱስን ለማጥናት በነቢያቶች አማካኝነት የተነገረውንና የተጻፈውን የመንፈስ ቅዱስን ሃሳብ መረዳት ያስፈልጋል። መጽሐፍ ቅዱስን መረዳት የሚቻለው የሰው ሃሳብና የመንፈስ ቅዱስ ሃሳብ በሚገናኝበት ጊዜ ብቻ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስን ስናጠና በምናነበው ክፍል የተጠቀሰው የእግዚአብሔር ሰው ወደሚሄድበት ሀሳብ ሁሉ አብረን መሄድ ያስፈልጋል። የዚያ ሰው ስሜትና ሃሳብ የእኛም መሆን ይገባዋል። የግላችን የሆነ መንገድ ሊኖረን አይገባም። መጽሐፍ ቅዱስን በጻፈው ነቢይ መንገድ ልንከተል ግድ ነው። እንዲህ ብናደርግ የመንፈስ ቅዱስን መንገድ ለመከተል አንችገርም። መጽሐፍ ቅዱስን የሚያጠኑ ሁሉ፣ የጥናት ጽሑፍ አዘጋጃችን ሃሳብ ለመከተልና የመጽሐፍ ቅዱስ ጸሐፊዎችን አውደ ሀሳብ ለመረዳት እንዲችሉ፣ በመንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ተገዝተው መራመድ አለባቸው። የእኛ ሃሳብ የመንፈስ ቅዱስን የቀደመውን ሃሳብ መከተል ሲችል መጽሐፍ ቅዱስ የሚለውን እንረዳለን።

ለ. ግንዱንና ቅርንጫፉን መለየት

የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል የራሱ የሆነ ዋና ሃሳብና ማብራሪያ አለው። አንዳንዶቹ ቃላት የመጀመሪያ ጠቀሜታ ሲኖራቸው ሌሎቹ ደግሞ ረዳት ይሆናሉ። አንዳንዶቹ እንደ ግንዱ ሲሆኑ ሌሎቹ ደግሞ ቅርንጫፎች ናቸው። ግንዱን ትተን ቅርንጫፉን መከተል የለብንም። እንዲሁም ለግንዱ ትኩረት ሰጥተን ለቅርንጫፎቹ ችልታ ማሳየት የለብንም። በእያንዳንዱ መጽሐፍ ውስጥ መንፈስ ቅዱስ ያለውን ዓላማ በጥንቃቄ ልናይ ያስፈልጋል። መንፈስ ቅዱስ እንዴት እንደተናገረው፤

ምን ያህል ነገሮችን እንደገለጠና በምን ያህል ቃላት ወደዋናው ግብ እንደፈለሰ ማስተዋል ይገባናል። እስኪ የመንፈስ ቅዱስን ሃሳብ ተከትለን ደረጃ በደረጃ ስለእነዚህ ነገሮች እንመርምር። በመጀመሪያ መንፈስ ቅዱስ ዋና ሃሳብና ማብራሪያ እንዳለው በአዕምሮአችን ልናስቀምጥ ይገባል። ይህም አንድ ሰው በአንድ ርዕስ ላይ ሊጽፍ ወደ ዋናው ቁም ነገር ከመግባቱ በፊት ጥቂት ማብራሪያዎችን እንደሚሰጥ ማለት ነው። ይህም ማብራሪያ ቅርንጫፍ ይባላል። ነገር ግን ቅርንጫፍ ከግንዱ ጋር ካልተጣበቀ ወደ ላይ ሊያድግ አይችልም፤ እንዲያውም ይደርቃል። እንደዚሁ ሁሉ መንፈስ ቅዱስ በጥቂት ጥቅሶች ካብራራ በኋላ ወደ ግንዱ ይመለሳል። ስለዚህ መንፈስ ቅዱስ ወደሚመራን ወደ ዋናው ሃሳብ መድረስ እንድንችል በማብራሪያዎች ብቻ ተውጠን አንቅር። የምናነበውን መረዳት እንድንችል የትኛው ግንድና የትኛው ቅርንጫፍ እንደሆነ መለየት ይገባናል። ዝም ብለን በፍጥነት መሮጥ የለብንም። መንፈስ ቅዱስ ወደ ማብራሪያዎቹ ሲገባ እኛም አብረን እንግባ። ወደ ዋናው ሃሳብም ሲመለስ እኛም ተከትለነው እንመለስ። እንግዲህ ወደ መንፈስ ቅዱስ ሃሳብ መግባት ከፈለግን ሃላፊነት የሚሰማን፤ በራሳችንና በሥጋችን የማንመካ ሰዎች ልንሆን ይገባናል።

የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ግንድና ቅርንጫፍ አለው። እነዚህ ሁለቱ አንድን ሙሉ ነገር ለመሥራት በአንድነት የትጋጠሙ ናቸው። ስለዚህ ካውደ ምንባቡ ውጭ አንድን ጥቅስ ወስደን መስበክ የለብንም። እርግጥ ለአንዳንድ ለተወሰኑ ጉዳዮች ያን ጥቅስ ተውሰን ልንጠቀምበት እንችላለን። ራሱን ችሎ ግን ልንሰብከበት አንችልም። ተውሰን ስንጠቀምበትም እንኳን ያን ጥቅስ ያወጣንበትን አውደምንባብ በሚገባ ልንረዳ ያስፈልጋል።

በዚህ ዓይነት ሃሳባችን በስርዓት ከተገዛ ብርሃንን ወደ ሃሳባችን እንዴት አድርገን ማስገባት እንደምንችል እንለማመዳለን። ብርሃን ድንገት ይበራል። ነገር ግን ከሃሳባችን ጋር ሊገናኝ ያስፈልገዋል። ሃሳባችን በስርዓት ያልተገዛ ከሆነና ወደ መንፈስ ቅዱስ ሃሳብ እንዴት መግባት እንዳለብን ካላወቅን፤ መገለጥ ሲመጣ ብርሃኑን ከሃሳባችን ጋር ማያያዝና ማገናኘት አንችልም። ስለዚህ ከራሳችን የሃሳብ አጥር ሙሉ በሙሉ ለመውጣትና መንፈስ ቅዱስን ፈጽመን ለመከተል ሃሳባችን በስርዓት ሊገዛ ያስፈልገዋል። መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናጠና የመንፈስ ቅዱስን ሀሳብ ልንከተል የተገባን ለዚህ ነው።

ሐ. ሁለት የሥልጠና መንገዶች

ሀሳባችንን ለማሰልጠን ከዚህ በታች ከተገለጡት ሁለት መንገዶች አንዱን ልንጠቀም እንችላለን።

የመጀመሪያው መንገድ

የመጀመሪያው ዘዴ ትምህርቱንና ማብራሪያውን መለየት ነው። መንፈስ ቅዱስ በማብራሪያነት የተጠቀመባቸውን አገላለጾች በቅንፍ ውስጥ ማስቀመጥ። በቅንፍ ውስጥ ያሉት ቅርንጫፎች ሊሆኑ ከቅንፍ ውጪ የሆኑት ደግሞ ግንዶች ናቸው። በዚህ አይነት መንገድ ዋናውን ሀሳብ ፈጥን እናገኘዋለን። የዚህ ዓይነት ዘዴ ጥቅሙ ምንድነው?

በአንዳንድ ምንባቦች ውስጥ ዋነኛ እውነቶች ምን ያህል እንደሆኑና ምን ያህል ማብራሪያዎች ደግሞ እንዳሉ ለማየት ይረዳል። የእግዚአብሔር የቃሉ አገልጋዮች ሆነን በምንቆምበት ጊዜ ዋናውን ሃሳብ ከማብራሪያዎች ጋር ማቅረብ ያስችለናል። እንደመጀመሪያዎቹ ሐዋርያት በብቃትና በጥልቀት እኩል ባንሆንም ያው መመሪያ እኛንም እንደነሱ ይገዛል። የምናነባቸውን አስደናቂ እውነታዎችም እናያለን። በዚህ አካሄድ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተሰጡት የማብራሪያዎቹ ብዛትና ደረጃ ፍጹም ትክክል ሆነው እናገኛለን። የእግዚአብሔር ቃል ፍጹም በመሆኑም ተንበርክክን ጌታን እናመልከዋለን። መልእክቱን ስናስተላልፍም ብዙ ለማብራራትና ምሳሌዎቹን ለመስጠት የእኛ ቃል ደካማና ተራ እየሆነ ይመጣል። ስለዚህ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የቀረቡት ማብራሪያዎች በምን ዓይነት መንገድ እንደቀረቡ እናስተውል፤ ማብራሪያዎቹ ዝም ብለው አልተፃፉም። እነዚህ ማብራሪያዎች የተቀመጡት ሰዎች በቀላሉ ስለማይረዱቸው ነገሮች ነው፤ በመሆኑም ወደ መረዳት ያመጧቸዋል። ከዚህ ውጪ ሌላ አገልግሎት የላቸውም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጻፉት የአገልግሎት ሚዛናቸው ተጠብቆ ነው።

ሁለተኛው መንገድ

በዚህኛው መንገድ ደግሞ ትምህርቱን በራሳችን ቃል እንደገና መጻፍ ነው። ባየነውና በገባን መሰረት በቀላሉ በራሳችን ቃል አሳጥሮ ማስቀመጥ ነው። በዚህ ዓይነት ዘዴ የሚጻፈው ዋናው ሃሳብ ብቻ ነው። ቅርንጫፎቹ ወይንም ማብራሪያዎቹ አይፃፉም። ይህም አንድ አስተማሪ አንድ ታሪክ ከነገረን በኋላ ያን የፅማነውን ታሪክ በተረዳነው መሰረት በራሳችን ቃላት እንደ ማስቀመጥ ማለት ነው። ያነበብነውን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል በራሳችን ቃላት ለማስቀመጥ ስንሞክር በራሳችን ሃሳብ መታጠር የለብንም። የምናነበውን ክፍል መልሰን ስንጽፍ በቀደመው ትርጉሙ መሆን ስላለበት የራሳችንን ሃሳብ መጨመር አያስፈልግም። ስለዚህ የመንፈስ ቅዱስን ሃሳብ ለመከተልና የእኛን ሃሳብ ከእርሱ ሃሳብ ጋር ለማገናኘት ራሳችንን በዚህ አይነት መንገድ ማለልጠን ይገባል።

ይሁን እንጂ በራሳችን ቃላት አሳጥረን ስናስቀምጥ አንሳሳትም ማለት አይደለም፤ ልንሳሳት እንችላለን። ነገር ግን ከብዙ ጊዜ እርማት በኋላ አንድ ቀን በዚህ ዓይነት ሥራ የተሻለ ትክክለኛ ልንሆን እንችላለን። አንድ ሰው በዚህ ዓይነት ሁኔታ ለመማር ፈቃደኛ ከሆነ የእግዚአብሔርን ቃል የበለጠ በቀላሉ ይረዳል። ዋናው ጉዳይ የራሳችንን ነገር ፈጽሞ ወደጎን መተው ነው። በራሳችን የምንታመንና በራሳችን ሃሳብ የምንታጠር ከሆነ ግን ይህን በረከት ሳናገኘው እናልፋለን። በራሳችን ሃሳብ የማንታጠር እንድንሆን ደግሞ ትህትናንና የዋህነትን ልንማር ያስፈልገናል። የትሁታንና የየውሃት ሃሳብ የመንፈስ ቅዱስን ሃሳብ መከተሉ የማይቀር ነው። መጽሐፍ ቅዱስን የሚያነቡ ሁሉ ይህን ትምህርት በሚገባ ሊያውቁትና ሊጠቀሙበት ያስፈልጋቸዋል።

2.2. ወደ መንፈስ ቅዱስ እውነታ መግባት ሀ. የእውነታዎች ስሜት

መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ መንፈስ ቅዱስ ከእኛ የሚፈልገው ሁለተኛው ነገር የእውነታዎች ስሜት እንዲኖረን ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለው አስተምሮ ብቻ አይደለም፤ አብዛኛው ክፍል ስለ እውነታዎች፤ ስለ ድርጊቶችና ታሪኮች ይነግረናል። መንፈስ ቅዱስ እነዚህን እውነታዎችና ታሪኮች ተጠቅሞ በእኛ ውስጥ ስሜቶችን ይጭርብናል። በዚህም ዓይነት መንገድ የእግዚአብሔርን ቃል ለእኛ መናገር ለእርሱ በጣም ቀላል ነው። የእግዚአብሔር ቃል ስሜትን ካልፈጠረ የሚፈልገውን ውጤት ሳያመጣ እንዲሁ ይቀራል።

በዚህ ክፍል የተገለጠው ስሜት የሚያመለክተው ከዚያ ታሪክ ባህርይ ውስጥ የሚወጣውን ግልጽ የሆነ ምስል ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተመዘገበው እያንዳንዱ ድርጊት የራሱ ባህርይ አለው። ይህን ልዩ ባህርይ ካልተገነዘብን የእግዚአብሔርን ቃል ልንረዳ አንችልም። ይህም አንድ የኮንትራት ውል ስናደርግ ህጋዊነቱን እንደሚያረጋግጥ ትክክለኛ ግህተም ነው። ስለዚህ በዚህ ክፍል የምናየው ስሜት በይበልጥ የሚያተኩረው በድርጊቶቹ ይዘት ላይ ሳይሆን በባህርይ ላይ ነው። የምናነበውን ታሪክ ባህርይ ስናገኝ እግዚአብሔር በዚያ አንድ ጉዳይ ላይ ለመናገር የፈለገውን መስማት እንችላለን። የአንድን ክፍል ታሪክ ግስታወስና ከሌላው ጋር ማገናኘት ይችላል። ነገር ግን ልዩ ባህርይውን ከላትን የእግዚአብሔርን ቃል መረዳት አንችልም።

በአንድ ነገር ስሜት ውስጥ መግባት ስዕሉን ወይም ምስሉን እንደማየት ነው። ይህም አንድን ፊልም ስንመለከት በውስጣችን እንደሚፈጥረው ስሜት ማለት ነው። እንደዚሁ ሁሉ በዚህ ነገር

ስንነትና ስንዋጥ ብዙና ግልጽ ስሜት ይኖረናል። በጥቂቱ ከተነካን ደግሞ ስሜታችን እንዲሁ በጥቂቱ ይሆናል። አንድ ሰው ልቡና መንፈሱ ለእግዚአብሔር ክፍት ከሆነና ክፍትነቱ በዚሁ ደረጃ እያደገ ከሄደ የመንፈስ ቅዱስ እውነታ በእርሱ ሲያልፍ የእርሱ ስሜት ትክክለኛና ጥልቅ ይሆናል። በመንፈስ ለእግዚአብሔር ክፍት የሆኑ ሰዎች ቢያንስ ሁለት ነገሮችን ያያሉ። ይህም እግዚአብሔር በቃሉ ለመግለጥ ፈልጎ ትኩረት ያደረገበትን ነገርና እግዚአብሔር በአንድ እውነታ ላይ ለመናገር የፈለገው ሃሳብ ከቀረው ክፍል ጋር ያለውን ልዩነት መለየት ይችላሉ።

በመንፈሳዊ ነገር የደበዘዙ ሰዎች የእግዚአብሔርን ቃል ጣዕም ማድነቅ ያቅታቸዋል። የእግዚአብሔር ቃል በውስጣቸው የማይጠፋ ስሜትን ጥሎባቸው የሚያልፉ ሰዎች ግን ትሁታንና የውሃት ናቸው። እነዚህ ሰዎች ዋናውን ነጥብ ማግኘትና የእግዚአብሔርን ቃል አካሄድ ያውቃሉ።

ለ. የተነቃቃ ስሜት

ብዙዎች የእግዚአብሔርን ቃል ውስጠኛ ነገር ማየት ይፈልጋሉ። ነገር ግን ስሜታቸው የተነቃቃ ካልሆነ ይህን ነጥብ ሊደርሱበት አይችሉም። ስሜታችን ሲነቃቃ በቀላሉ ወደ መንፈስ ቅዱስ ሀሳብ ፈጥን እንገባለን። በዚህ ሁኔታ ውስጥ ስንሆንም መንፈስ ቅዱስ ወዲያውኑ ብዙ እውነታዎችን ይገልጥልናል። ነገር ግን ወደ ተነቃቃ ስሜት የምንገባው እንዴት ነው? ስሜታችን ተነቃቅቶ ወደ መንፈስ ቅዱስ ሀሳብ ፈጥኖ ሊገባ የሚችለው ከዚህ በታች በቀረቡት መንገዶች መሠረት መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናጠና ነው።

አቃርኖ በማየት (አነፃጽሮ በማየት)

ለዚህ ማመላከቻ የሚሆንን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከዘኪያስና ከሁለቱ የኤማሁስ መንገደኞች ጋር ያደረገው ነገር ነው። በሉቃ. 19፥5 እና በሉቃ. 24፥29 እንደምናየው ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ዘኪያስ ቤት ለመግባት ራሱን ሲጋብዝና የኤማሁስ መንገደኞች ደግሞ አብሮአቸው እንዲገባ ሲለምኑት ሲግደረደር እናየዋለን። እነዚህን ሁሉ ታሪኮች አነፃጽረን ስንመለከት በውስጣችን አንድ ነገር ይጭራብናል። ለዚህም የሚረዱንን ጥያቄዎች ማንሣት እንችላለን? ጌታ ኢየሱስ ወደ ዘኪያስ ቤት ለመሄድ ለምን ራሱን ጋበዘ? የኤማሁስ መንገደኞችን አብሮአቸው ወደ ቤት እንዲገባ ሲለምኑት ለምን ተግደረደረ? እነዚህን ጥያቄዎች ብናነሳ ይህ ታሪክ በሚፈጥርብን ስሜት በመነካት

ሳናውቀው የእኛ ሀሳብ ወደ መንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ይገባል፤ በዚያም ብዙ እውነታዎችንና ምስጢሮችን ይዳስሳል። አንደኛው ወደ መንፈስ ቅዱስ ሃሳብ የምንገባበትና በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የተጻፈውን እውነታና መልዕክት የምንረዳበት መንገድ፤ የተለያዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችን እንደታሪካቸው ሁኔታ አነፃጽረን በማየት ነው።

በተመሳሳይ መልኩ አነፃጽረን ልናየው የምንችለው ሉቃ. 5፥ እና ዮሐ. 21 ውስጥ ያለውን የጴጥሮስ ታሪክ ነው። ሐዋርያው ጴጥሮስ ገና ጌታ ኢየሱስን እንደ ግል አዳኙ ከመቀበሉ በፊት አሳ ሲያጠምድ፤ መረቡን ወደ ጥልቁ እንዲጥል በተነገረው ሰዓት፤ ሌሊቱን ሙሉ ሲደክም አድሮ ምንም ያጽያዘው ሰው አሁን ግን በጌታ ቃል መረቡን በመጣል ብዙ አሳ ሲይዝ ለጌታ የተናገረው «እኔ ኃጢአተኛ ነኝና ከእኔ ራቅ»። የሚል ነው። ከትንሣኤ በኋላ ግን ወደ አሳ ማጥመዱ በተመለሰ ጊዜ፤ እንዲሁ ሲደክም አድሮ አንድ ሰው ከባህር አጠገብ ሆኖ በነገረው ምክር መሠረት መረቡን በመጣል ብዙ አሳ ሲይዝና ይህም የመከረው ሰው ጌታ መሆኑን ዮሐንስ ሲነግረው እንደቀድሞው በመሸሽ ፈንታ በፍጥነት እየዋኘ ወደ ጌታ ሄዱል። እነዚህን ክፍሎች እነጻጽረን ስናነብ፤ ጴጥሮስ ጌታን ከማወቁ በፊት በነበረው ሁኔታ ከጌታ ለመራቅ ፈለገ፤ ከትንሣኤ በኋላ ደግሞ ወደ ጌታ መጠጋትን ወደደ። ይህን ክፍል ስናጠና በመጀመሪያ ለምን ለመሸሽ ፈለገ? በኋላ ለምን ወደ ጌታ ለመሄድ ወደደ? እነዚህን ጥያቄዎች እያነሳን ስናነብ ታሪኮቹ በሚፈጥሩብን ስሜት ወደ ልዩ መረዳት ውስጥ መንፈስ ቅዱስ ያስገባናል።

ከፍ ሲል ከተመለከትናቸው ሃሳቦች በተጨማሪ ሌሎችንም ማንሳት ይቻላል። ለምሳሌ በዮሐንስ 6 እና ማርቆስ 14 ውስጥ የተጠቀሱትን ሃሳቦች ማነጻጸር እንችላለን። በዮሐንስ 6 ውስጥ ጌታ ኢየሱስ 5000 ሰዎችን ከመገባ በኋላ የተረፈው ፍርፋሪ እንዲሰበሰብ አዝዟል። በሌላ በኩል ደግሞ በማርቆስ 14 ውስጥ አንዲት ሴት ውድ የሆነ ሽቶ በእርሱ ላይ ስታፈስ አንዳንዶቹ ሰዎች ውድ የሆነው ሽቶ መባከን እንደሌለበት ሲያስቡ እርሱ ግን ሽቶው በእርሱ ላይ እንዲባከን ፈቅዷል። እንግዲህ ራሱ በታምራት ማብዛት የሚችለውን እንጀራ ፍርፋሪ ባከኖ እንዳይቀር እንዲሰበሰብ አዞ ሳለ ውድ የሆነው ሽቶ ግን እንዲባከን መፍቀዱ ለምን ይሆን? እንዲህ ዓይነት ጥያቄዎች እያነሳን መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናነብ ስሜታችን ስለሚነቃቃ መንፈስ ቅዱስ ለሚነግረን መንፈሳችን ይዘጋጃል። እንዲህ ባለ ሁኔታ ስናነብ ሃሳባችን ለመንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ይገዛል። መንፈሳችን መጽሐፍ ቅዱስ በተጻፈበት መንፈስ ውስጥ ይሆናል። በዚያ መንፈስ ውስጥ ገብተን እውነታዎችን እንረዳለን።

በሌላ ስፍራ ደግሞ ጌታ ኢየሱስና ሐዋርያው ጳውሎስ እያንዳንዳቸው በተለያየ ወቅት በፍርድ ስር በነበሩበት ጊዜ የነበረውን ሁኔታ አቃርነን ማየት እንችላለን። ሐዋርያው ጳውሎስ ለፍርድ ሲቀርብ ፈሪሳዊና የፈሪሳዊ ልጅ እንደሆነ ተናግሮአል (ዮሐ. 23:6)። ይህ ንግግር ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ፍርድ ሲቀርብ ከነበረው ባህርይ ጋር የሚቃረን ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ አንድያ የእግዚአብሔር ልጅ ሲሆን ሐዋርያው ጳውሎስ ግን ከእግዚአብሔር ልጆች እንደ አንዱ ነው። ኢየሱስ ጌታ ሲሆን ጳውሎስ ግን ባሪያ ነው። ጌታ ኢየሱስ መምህር ሲሆን ሐዋርያው ጳውሎስ ግን ደቀ መዝሙር ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ ከፍ ወዳለ መንፈሳዊ ደረጃ የደረሰ ሲሆንም ከጌታ ኢየሱስ ጋር ግን ፈጽሞ ሊነፃፃር አይችልም። እንግዲህ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን በወንጌላት ሐዋርያው ጳውሎስን ደግሞ በሐዋርያት ሥራ መጸህፍት ውስጥ እያየናቸውና እያወቅናቸው ስንሄድ ስሜታችን ቶሎ ይነካል፤ በውስጣችንም የሆነ ስሜት ያሳድሩብናል። ነገር ግን ወደ እንደዚህ ዓይነት ስሜት ልንገባ የምንችለውና መንፈስ ቅዱስ ሊናገረን የፈለገውን ነገር አውቀንና ተረድተን በጌታ ፊት ልንንበረከክና ልናመልከው የምንችለው ትሁት ልብና የውሃት መንፈስ ሊኖረን ነው። ግዴለሽ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን እንደ አንድ ተራ የታሪክ መጽሐፍ ያነበዋል። እንዲህ ላለው ሰው መንፈስ ቅዱስ ትክክለኛውን ምስል ሊሰጠው አይችልም።

በተጨማሪ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስንና ሐዋርያው ጳውሎስን አቃርነን ማየት እንችላለን። ለዚህ የሚረዳን ማሳያ በሉቃስ 4 እና፣ በዮሐ. 9 ውስጥ እናገኛለን። ጌታ ኢየሱስ ናዝሬት በሚገኝ ምኩራብ የእግዚአብሔርን ቃል ካነበበ በኋላ መጽሐፉ ስለማን እንደሚያወራ ሲናገራቸው ብዙዎቹ በማጉረምረም ወደ አንድ ገደላማ ቦታ ገፍትረው ለመጣል ወሰዱት። እርሱ ግን በመካከላቸው አልፎ ሄደ። ሐዋርያው ጳውሎስ ግን እንዲህ ከመሰለው አደጋ ለመዳን የቻለው ሰዎች በቅርሜት አውጥተው እንዲጥሉት በማድረግ ነው። ይህ ማለት ሐዋርያው ጳውሎስ ትክክል አይደለም ማለት አይደለም። ነገር ግን ከክርስቶስ ኢየሱስ ጋር ሲታይ ምን ያህል ሩቅ እንደሆነ ለማመልከት ነው። ጌታ ኢየሱስ በእነዚህ ሰዎች መካከል አልፎ ሲሄድ ምን ዓይነት የአድናቆት ስሜት ፈጥሮብን ይሆን። የእኛ ጌታ እንዲህ ዓይነት የከበረ ነው። በዚህ ዓይነት ሁኔታ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችን እያቃረን ስናነብ በውስጣችን የሚፈጥሩት ስሜት ሃሳባችንን ወደ መንፈስ ቅዱስ ሃሳብ አስገብተው እግዚአብሔር ሊናገረን የፈለገውን እውነት እንድናገኝ ይረዱናል።

አመሳሰሉ ማንበብ

መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ ትክክለኛውን ስሜት እንድናገኝ ከፍ ሲል እንደተመለከትነው አንዳንድ ክፍሎችን በማቃረን ሌሎችን ደግሞ በማመሳሰል ልናነብ ያስፈልገናል። በዚህ ዓይነት መንገድ እነዚህን ተቃራኒና ተመሳሳይ ጉዳዮች በየወገናቸው ከፋፍለንና በአንድ ላይ እያገናኘን ስናጠናቸው በሚፈጥሩት ስሜት! የእግዚአብሔር መንፈስ በዚያ ክፍል ለመናገር የፈለገውን ሀሳብ መዳለስ እንችላለን።

ሰዎች ጌታን ተቃራኒ በሆነ ሀሳብ የተከራከሩበት ክፍሎች

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስና ደቀ መዛሙርቱ ባህርን አቋርጠው ፈሄዱ የገጠማቸውን ሁኔታ በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ 8 ውስጥ እናገኛለን። ባህር ላይ እያሉ ድንገት ማዕበል ተነሳ፤ በዚህ ሰዓት ኢየሱስ ተኝተ ነበር። ነገር ግን ደቀ መዛሙርት ቀስቅሰው «ጌታ ሆይ አድነን ልንጠፋ ነው» አሉት። በማር. 4 ውስጥ ደግሞ «ስንጠፋ አይገድህም?» በማለት የተናገሩትን እናገኛለን። በአጠቃላይ በዚህ ክፍል ውስጥ ያለው ሃሳብ ደቀ መዛሙርት በጌታ ላይ ያላቸውን ቅሬታ ሊገልጹ የሚያሳይ ነው። ጩኸታቸው ርዳታን የሚፈልግ ብቻ ሳይሆን ተስፋ መቁረጣቸውንም ያመለክታል። ነገር ግን ኢየሱስ ነፋሱንና ባህሩን በገሰጸው ጊዜ ታላቅ ጸጥታ ሆነ። ከዚያም መለስ ብሎ ስለ እምነታቸው ትንሽነት ተናገራቸው። በዚህ ክፍል ስለ እምነታቸው መጉደል የተናገረው ለምንድን ነው? የዚህ ምክንያቱ አስቀድሞ እንሻገር ባላቸው ቃል መሰረት ጸንተው ባለመቆማቸው ነው። ሰው ጌታ በተናገረው ቃል መጽናት ስለሚያቅተው ተቃራኒ ነገርን ይናገራል። ይህን ክፍል እንዲህ አነጻጽረን ስንመለከት የሆነ ስሜትን ይፈጥርብናል። ወደዚህ ስሜት ልንገባ የምንችለው ግን ጌታ አስቀድሞ የተናገረውን ቃልና ደቀ መዛሙርት አሁን እየተናገሩ ያሉትን አነጻጽረን ማየት ስንችል ነው።

ትህትና ባለው ልብ መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ ሳናውቀው ሃሳባችን በመንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ይገዛል። እንዲህ ሲሆንም መንፈስ ቅዱስ ለመንፈሳችን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉትን እውነታዎች ያበራልናል። እነዚህም እውነታዎች ሲበሩልን በደስታ በጉልበታችን ተንበርክክን ለእግዚአብሔር ክብር እንሰጣለን። በእነዚህ ክፍ ሲል በዳስሰናቸው ክፍሎች በተፈጠሩት ሁኔታዎች ጌታ ማንንም ይቅርታ እንዳልጠየቀ እንመለከታለን። ሰዎች ስለተጩዋጩዋሁና «ልንጠፋ ነው?» ብለው በቅሬታ ስለተናገሩ «እንሻገር ማለቴ ስህተት ነው» አላለም። እርሱ የሚናገረው ነገር እንደሚፈጸም ያውቃል። በዚህ ሁኔታ

በነበሩበት ሰዓት ደቀ መዛሙርት ትክክለኛ የሆኑና ጌታ ግን የተሳሳተ መስጧቸው ነበር። ምክንያቱም ከማዕበሉ የተነሳ ውሃው ወደ መርከቧ ይገባ ነበርና። እርሱ ግን ቢተኛም ትክክል ነው። «ወደ ማዶ እንሻገር» በማለት የተናገረውን ቃል እንዳይፈጸም የሚከለክለው የለም። ይህ ቃል ማንም የማይሸረውና የማያግደው ነው። ስለሆነም እንደተናገረው ተሻገሩ። ደቀ መዛሙርት በጌታ ላይ የተናገሩት ቃል ሁሉ ከንቱ ሆነባቸው። ከዚህ በኋላ ማንም ተሳስተሃል ብሎ በዚህ ጉዳይ መናገር አልቻለም። የጌታን ክብር በዚህ ድንቅና ታምራት እንኳ ማረጋገጥ እንችላለን። መጽሐፍ ቅዱስን እንዲህ ባለ መንገድ እያነበብነው ስንሄድ መንፈስ ቅዱስ ከዚህ ክፍል ብቻ እጅግ በጣም ብዙ እውነታዎችን ይገልጥልናል።

ከዚሁ ጋር ተመሳሳይ የሆነ ሌላ ታሪክ በማርቆስ ወንጌል ምዕራፍ 5 ውስጥ እናገኛለን። በዚህ ክፍል ስለ አንዲት ደም የሚፈሳት ሴት ታሪክ ተጽፎልናል። ይህች ደም የሚፈሳት ሴት ቀሚሱን ስትነካ ጌታ ኢየሱስ ዘወር ብሎ «ማነው የነካኝ?» በማለት ጠየቀ። ደቀ መዛሙርት ግን ለዚህ ጥያቄ ተቃራኒ የሆነ መልስን ሰጡት። ይህም «ይህ ሁሉ ሰው ሲጋፋ እያየህ እንዴት ማን ነው የነካኝ ትላለህ?» የሚል ነው። ከአነጋገራቸው ለመረዳት እንደሚቻለው የጌታ ጥያቄ ትክክል እንዳልሆነ ለማመልከት ነው። ጌታ ግን «አዎ እውነታችሁን ነው ይህ ሁሉ ሰው ሲጋፋ እያየሁ ማን ነው የነካኝ ብዬ መጠየቄ ትክክል አይደለም» አላላቸውም። በዚህ ፋንታ ግን የነካቸውን ሴት ለማየት ዘወር ብሎ በዓይኑ ፈለገ። ምክንያቱም ጌታ «የነካኝ አለ» ካለ የነካው አለ። እርሱ እውነተኛ ነው። የሚጠይቃቸው ጥያቄዎች ሁሉ እውነት ናቸው። ስለሆነም የነካቸው ሴት ራሷን ገለጠች። መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስንመለከት ጌታ «ተሳስቻለሁ» ያለበት አንድም ክፍል አናገኝም። እንዲህ ዓይነት ክብሩ ሲገለጥልን ልባችን እንዲንበረከክና እንዲያመልከው ያደርገዋል። ወደዚህ ዓይነቱ መረዳት የምንመጣው ግን መጽሐፍ ቅዱሳችንን በዚህ ዓይነት መንገድ እያመሳሰልንና እያነፃፀርን ስናነበው ነው። የጌታን ጥያቄና የሰዎችን መልስ በማነፃፀር ስናነብ ከውስጣችን የሆነ ስሜትን ይፈጥርብናል። በዚህ ስሜት ውስጥ ሆነን ስናነብም ሃሳባችን ወደ መንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ዘልቆ ይገባል። በዚህም መሰረት መንፈስ ቅዱስ ለመንፈሳችን የመጽሐፍ ቅዱስን እውነታዎች ይነግረዋል። ይህ የሚበራ እውነትም ህይወት ይሆንልናል። መላ ማንነታችን ለእግዚአብሔር እንዲገዛና ክብር እንዲሰጥ ያደርገዋል። ስለዚህ ስናነብ በዚህ ዓይነት መንገድ እናንብብ።

ከፍ ሲል ከተመለከትናቸው ሁለቱ ታሪኮች ጋር አብሮ የሚሄድ ሌላ ምሳሌ በዮሐ. 11 ውስጥ እናገኛለን። በዚህ ክፍል ውስጥ ዓልአዛር እንደሞተና ጌታም ዓልአዛር ከሞተ ከአራት ቀን በኋላ ወደ እነ

ግርድምና ግርታ ቤት እንደደረሰ እናነባለን። ግርታም «አንተ በዚህ ኖረህ ቢሆን ኖሮ ወንድሜ ባልሞተ ነበር» በማለት ቅሬታዋን ትገልጽ ለታለች። እርሱ ግን «አዎ እውነት ነው በዚህ ኖረ ቢሆን ኖሮ ወንድምሽ ባልሞተ ነበር» የሚል መልስ አልሰጣትም። በወቅቱ አለመድረሱን «ሰህተት ነው» በማለት የቅሬታ አስተያየቷን አልተቀበለውም። ጌታ ትሁትና ጨዋ ነው። ሰህተት ሠርቶ አያውቅም። ሰህተት ስለማይሠራም ማንንም ይቅርታ አይጠይቅም። እርሱ የሚያደርገውን በትክክል ያውቃል። ስለሆነም በዚህ ክፍል ለዚህች ሴት የሰጣት መልስ «ብታምኝስ የእግዚአብሔርን ክብር ታያለሽ» የሚል ነው። እንደተናገረውም ሆነ። ግርታ የምትናገረውንና ጌታ የተናገረውን አነፃፅረን ስንመለከት የእግዚአብሔር መንፈስ ብዙ አስደናቂ ነገሮችን ይገልጻል። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናነብ እግዚአብሔር የተናገረውንና ሰዎች እየተናገሩ ያሉትን እያነፃፀርን እንመልከተው። በዚህ ሁኔታ ስናነብ መንፈሳችን በመንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ውስጥ ይገባል። እርሱም ብዙ እውነታዎችን ይገልጻል።

ሰዎች ጌታን ለማስተማር የፈለጉ በሚመስሉበት ክፍሎች

ሰዎች ከጌታ ኢየሱስ የተሻለ እውቀት ያላቸው መስለው የታዩባቸውን ክፍሎች ደግሞ እንመልከት። ለዚህ ምሳሌ የሚሆነንን በማር. 14 እና በማቴ. 16 ውስጥ የተፈጸመውን ድርጊት እናያለን። በዚህ ክፍል ውስጥ አንዲት ሴት በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ከሦስት መቶ ዲናር በላይ የሚያወጣ ውድ የሆነ ሽቶ ስታፈስበት እንመልከታለን። ነገር ግን አንዳንድ ሰዎች ሽቶው ተሸጦ ለድሆች ይጠቅም እንደነበር ለመናገር ሞክረዋል። ጌታ ግን እነዚህ ሰዎች የሰነዘሩትን አስተያየት ተቀብሎ «አዎ ትክክል ናችሁ! ይህ ሽቶ በእኔ ላይ ከሚፈስ ይልቅ ተሸጦ ለድሆች መስጠት ነበረበት! ሌቲቷም በእኔ ላይ ማፍሰሷ ሰህተት ነው። እኔም እንዲህ ሲደረግ ዝም ማለቱ ተሳስቻለሁ» አላለም። እንዲያውም እነዚህን ሰዎች «ተዋት አታድክሟት» በማለት ገስጽዋቸዋል። እነዚህን በመሳሰሉ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች የጌታን ሁኔታና የሰዎችን አስተያየቶች አነፃፅረን ስንመለከት ስሜታችንን የሚነኩ ብዙ ነገሮችን እንዳስላለን። በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሃሳባችን እንደ መንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ይሆናል። መጽሐፍ ቅዱስን የምንረዳውም እንዲህ በመሰለ መንፈስ ውስጥ በመሆን መንፈስ ቅዱስ ለሚያስተምረን ነገር ሃሳባችንና ልባችን ክፍት ስናደርግ ነው።

በማቴ. 16 ውስጥም ተመሳሳይ ነገር እናንገኛለን። በዚህ ክፍል ውስጥ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በእንጨት ላይ ተሰቅሎ የሚሞት ስለመሆኑ ሲናገር ጲጥሮስ «ይህ አይሁንብህ» በማለት አስተያየት

ለመስጠት ሞክሯል። በዲፕሮስ አመለካከት ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ለመቶ ፈቃደኛ ሆኖ መሄዱ ቂልነት ነበር። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንደዚህ የመሳሰሉ ክፍሎችን ልንረዳ የምንችለው ልባችን ለመንፈስ ቅዱስ ከፍት ሆኖ ሃሳባችን ለእርሱ ሃሳብ ሲገዛ ብቻ ነው። ወደዚህ ሁኔታ ውስጥ የምንገባው ደግሞ ጌታ የሚናገረውንና የሰዎችን አስተያየት ጎን ለጎን አነፃፅረን በማየት ነው። በዚህ መልክ ስናጠና የሰዎችን አስተሳሰብና የጌታን ሁኔታ በመገረም ማየት እንጀምራለን።

ሌላው ተመሳሳይ ሃሳብ በሉቃ. 7 ውስጥ በፈሪሳዊው ስምኦን ቤት የታየው ክስተት ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በስምኦን ቤት ለማዕድ በተቀመጠ ጊዜ በከተማዋ የታወቀች አንዲት ኃጢአተኛ ሴት በጌታ እግር ስር ወድቃ እግሩን በእንባዋ እያጠበች በጸጉርዋ ታብስ ነበር። ጌታም ይህችን ሴት ከድርጊቷ እንድትቆጣብ አልከለክላትም። ስለሆነም ፈሪሳዊ ስምኦን በልቡ «ብይ ቢሆን ኖሮ ይህች ሴት አመንዝራ እንደሆነች ባወቀ ነበር» በማለት አስተያየት ሰጥቷል። ጌታ ግን «ይህች ኃጢአተኛ ሴት እግራን በእንባዋ ስታብስ መፍቀዴ ትከክል አይደለሁም፤ ተሳስቻለሁ» በማለት የስምኦንን አስተያየት አልተቀበለውም። እንዲያውም ስምኦን ያደረገውንና ይህች ሴት እያደረገች ያለውን በማነፃፀር ስምዖንን ወቅሶታል። የዚህችንም ሴት ኃጢአቷን አስተስርይም በሰላም አስናብቷታል። ይህን በመሰለ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ውስጥ ወደ ጥልቅ መረዳት መግባት የምንችለው የሰዎችን አስተያየትና የጌታን ሁኔታ አነፃፅረን ስንመለከት ነው። እንዲህ ባለ ሁኔታ ስናጠና የእግዚአብሔር መንፈስ ለውስጣችን የሚናገረው መልዕክት አለው። የመጽሐፍ ቅዱስንም እውነትና ሀሳብ ይገልጻል።

ጌታ ሰዎች ድፍረት የሚመስሉ ታላላቅ ጥያቄዎችን ይዘው

ሲመጡ ደስ መስኘቱ

መጽሐፍ ቅዱሳችንን በጥንቃቄ ስናነብ ሰዎች ይዘዋቸው በሚመጡ ጥያቄዎች ጌታ ደስ የሚለኝ መሆኑን የሚያሳየንና ምስላቸውን በስሜታችን ላይ የሚቀርጹብን ብዙ ክፍሎች እናገኛለን። ሰዎች ታላቅ ነገር ሲጠይቁ የእግዚአብሔር ደስታም ታላቅ ይሆናል።

ይህን በተመለከተ ማር. 1 ውስጥ አንድ ታሪክ እናገኛለን። በዚህ ክፍል ውስጥ አንድ ለምጻም ሰው አለ። በአይሁድ ህግ መሰረት ለምጻም ሰው ወደ ሌላ ሰው መቅረብ የተከለከለ ነው። ለምጻምን ሰው የነካ ሁሉ እንደሚረከስ መጽሐፍ ቅዱስ በዘሊ. 13 እና 14 ይገልጻል። በዚህ ክፍል ግን አንድ ለምጻም ሰው ወደ ጌታ መጥቶ «ብትወድስ ልታነጻኝ ትችላለህ» በማለት ጌታን ሲለምነው እናያለን።

ጌታም ከሰው ይልቅ እርሱ ፍጹም ቅዱስ ሆኖ ሳለ ይህን ሰዎች ሊነኩት የሚያረከሰውን ለምጻም ሰው «ጸደቅለሁ ንጻ» በማለት በእጁ ዳስሶ ፈውሶታል። ይህን ክፍል ስንመለከት ይህ ለምጻም ሰው ፍጹም ቅዱስ ወደ ሆነው ወደ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መጥቶ «አንጻኝ» ማለቱ እጅግ ድፍረት ሊመስለን ይችላል። እግዚአብሔር ግን በምንም ሁኔታ ውስጥ እንሁን ፍጹም ቅዱስ ሆኖ ሳለ እንዲህ አይነት ጥያቄዎችን ለማስተናገድ እጅግ ደስተኛ ነው። ወደዚህ ዓይነት መረዳት ውስጥ መግባት የምንችለው የእግዚአብሔርን ባህርይና የሰዎችን ሁኔታ አስተያይተን ስናነብ ነው። እንዲህ አድርገን ስናነብ መንፈስ ቅዱስ ብዙ ነገሮችን ያበራልናል። እኛንም አፅንቶ ሊያቆመን የሚችል በዚህ ሁኔታ መንፈስ ቅዱስ የሚያበራልን እውነታ ነው።

እንዲሁም በማር. 2 ውስጥ በተመሳሳይ ሁኔታ ድፍረት የሚመስሉ ድርጊቶችን እናያለን። በዚህ ክፍል ውስጥ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በአንድ ቤት ውስጥ እያስተማረ እንዳለና ቤቱም መተላለፊያ እስኪጠፋ ድረስ በሰዎች እንደተጨናነቀ ተጽፎአል። በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሰዎች አንድ ሽባ ሰው እንዲፈወስላቸው ፈልገው ወደ ጌታ ለማስጠጋት ግን ከሰው መጨናነቅ የተነሳ መግቢያ በማጣታቸው፤ ጌታ ኢየሱስ የሚያስተምርበትን ቤት ጣሪያ አፍርሰው ሽባውን ሰው ከነአልጋው እንዳስገቡት እናነባለን። ጌታም እጅግ የተከበረ አምላክ ሆኖ ሳለ እነዚህ ሰዎች ይህ የተከበረ አምላክ የሚያስተምርበትን ቤት ጣሪያ ነድለው መግባታቸው ድፍረት ሊመስል ይችላል። ነገር ግን ጌታ በወሰዱት የእምነት እርምጃ በመደሰት ይህን ሽባ ሰው ፈውሶታል። እነዚህን የመሳሰሉ ጥልቅ የሆኑ የመጽሐፍ ቅዱስ እውነታዎችን መረዳት የምንችለው በስጋና በደም ኃይል ሳይሆን በመንፈስ ቅዱስ ቅባት ስንዳስስ ነው። ወደዚህ ቅባት መግባት የምንችለው በዚህ ሁኔታ የምናነባቸውን ክፍሎች እያነፃፀርን በማንበብ በትህትናና በተዋረደ መንፈስ ራሳችንን ለመንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ስናስገዛ ነው። እንዲህ ስናደርግ መንፈስ ቅዱስ ብዙ እውነታዎችን ያበራልናል።

በማር. 10 እና በማቴ. 12 ውስጥም እንዲህ ዓይነት ልመና ያቀረበ አንድ ሰው እናገኛለን። ይህ ሰው ዓይነ-ሥውሩ በርጠሜዎስ ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ኢያሪኮ እያለፈ መሆኑን ባወቀ ጊዜ «የዳዊት ልጅ ኢየሱስ ማረኝ» እያለ አብዝቶ ጮኸ። ከጤኸቱም የተነሣ ብዙዎቹ ዝም እንዲል ገሰጹት። እርሱ ግን አብዝቶ ጮኸ። ሰዎች ጤኸቱን ላለመስማት ዝም እንዲል ሲገሰጹት ጌታ ግን አምላክ ሆኖ ሳለ የበርጠሜዎስን ጤኸት ለመስማት ወዷል። ቆም ብሎም እንዲጠራ በማድረግ ፈውሶታል። ጌታ በበርጠሜዎስ ጥያቄ ረከቷል። በመላሉም በርጠሜዎስ ተደስቷል። እነዚህን የመሳሰሉ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችን ስናጠና ረጋ ብለን የሰዎችን ጥያቄና የጌታን መልስ

ካየን ብዙ ነገሮችን መማር እንችላለን። የሰዎች ጥያቄ በሰዎች ዘንድ ተቀባይነት ያለው መስሎ ባይታይም በጌታ ዘንድ ግን እንዴት የከበረ አቀባበል እንዳለው መንፈስ ቅዱስ ያስተምረናል።

በሌላ ስፍራ ደግሞ ከፍ ሲል ከተመለከትናቸው ጋር የሚመሳሰል አንድ ክፍል እናያለን። ታሪኩ የሚገኘው በማር. 9 ውስጥ ነው። በዚህ ክፍል ውስጥ አንድ ብላቴናው የታመመበትን ሰው እናገኛለን። ይህ ሰው ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ልጁን እንዲፈውስለት ፈልጎ መጥቷል። ነገር ግን ይህን ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ መፈወስ ይችላል የሚል እምነት የለውም። የዚህን ሰው ሁኔታ ስንመለከት ድፍረት ይመስላል። ምክንያቱም ይህ ሰው በአንድ በኩል ልጁ እንዲፈወስለት የሚፈልግና በሌላ በኩል ደግሞ ኢየሱስ ክርስቶስ መፈወስ አይችልም ብሎ የሚያስብ መሆኑ ነው። የዚህን ሰው ሃሳብ ስንመለከት «ልጄ እንዲህ ታሞ ምንም ሳላደርግለት ከሚሞት ባይፈወስም እንኳ ወደ ክርስቶስ ኢየሱስ ልውሰደው» ያለ ይመስላል። የዚህ ሰው ሁኔታ በጌታ ፊት ቀርቦ ሲታይ የሚያስተላልፈው መልዕክት «ምንም እንኳን መፈወስ እንደማትችል ባውቅም ግራ ስለተጋባሁ በፊትህ አምጥ ጭቀለሁ» የሚል አይነት ነው። ሊፈውስ አይችልም ብሎ ወደሚያስበው ሰው እንዲህ ዓይነቱን በሽተኛ ማምጣት እጅግ ንቀትና ድፍረት ይመስላል። ለጌታም ሲናገር «አለማመኔን እርዳው» ብሏል። ይህም «መፈወስ ትችላለህ ብዬ አላምንም» ማለቱ ነው። ጌታ ግን እንደዚህ ድፍረት የሚመስል ጥያቄ ይዘው የመጡትን ሰዎች እንኳን የሚያረካ መልስ ሰጥቶ ይልካቸዋል። ይህ ሰው ከፍ ሲል እንደተመለከትነው «አለማመኔን እርዳ» በማለት ሲናገር «እኔ ትፈውሰዋለህ ብዬ አላምንም ግን እባክህን እርዳኝ» የሚል መልዕክት አለው። ይህንንም ልመናውን ጌታ ተቀብሎ ይህ ሰው ባያምንም እንኳን ልጁን ፈውሰለታል። እንግዲህ እኛም እንዲህ የመሰለ የድፍረት ጥያቄ ለማቅረብ የምንችለው መጽሐፍ ቅዱሳችንን በመንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ውስጥ ሆነን ሃሳባችንን ለእርሱ በማስገዛት ስናነብ ነው። እንዲህ ዓይነት መረዳቶች የሚመጡት መንፈስ ቅዱስ ቃሉን ለመንፈሳችን ሲያበራልን ብቻ ነው። ይህ እንዲበራልን ደግሞ የሰዎችን ጥያቄና የጌታን መልስ ጎን ለጎን በጥንቃቄ አስተውለን መመልከት አለብን። መንፈስ ቅዱስ መንፈሳችንን ገዝቶ ወደ ጠለቀው የመጽሐፍ ቅዱስ እውነታ የሚያስገባን ልባችን በዚህ ሁኔታ የተመቻቸ ሊሆን ነው።

አንድ ተጨማሪ ምሳሌ ከማቴ. 15 ውስጥ እንመልከት። በዚህ ክፍል ውስጥ አንዲት ከናዊት ሴት ልጇ በአጋንንት ትሰቃይባት ስለነበር ጌታ እንዲፈውስላት ልትለምን መጣች። እርሱ ግን «የልጆችን እንጀራ ይዞ ለቡችሎች መጣል አይገባም» አላት። እርሷም በዚህ መልሱ ተስፋ ቆርጣ በቅሪታ አልተመለሰችም። እንዲያውም «ከልጆች

የተረፈውን ፍርፋሪ ውሾች ይመገባሉ» በማለት ጌታን አጥብቃ ይዛዋለች። እርሱም እምነቷን በማድነቅ ልጇን ፈወሰላት። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተስፋ የሚያስቆርጡ የሚመስሉ ነገሮች ነገር ግን አጥብቀን ከገፋንባቸው የሚያረካ መልስ ያላቸው ትምህርቶች እናገኛለን። ይህች ሴት ተስፋ ሳትቆርጥ አጥብቃ የጌታን ባህርይ በመረዳት ልመናዋን ቀሸለች፤ በመጨረሻም የሚያረካ መልስ አግኝታ ሄደች። እነዚህን የመሳሰሉ የመጽሐፍ ቅዱስ እውነታዎችን የምናገኘው ከፍ ሊል በተመለከትነው እውነታ ውስጥ ሆነን መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናጠና ነው።

ልዩ ባህርያትን ለይቶ በማጥናት

መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስንመረምር የጌታን ልዩ ባህርያት በማጥናት ብዙ ነገሮችን መረዳት እንችላለን። ለምሳሌ በሱቃ. 10 ውስጥ ብንመለከት የጌታን ልዩ ባህርይ ቁልጭ አድርጎ ያሳየናል። በዚህ ክፍል ውስጥ ስለ ራሱ ባህርይ በአንድ ሳምራዊ ተመስሎ ይናገራል። አንድ የሕግ አዋቂ ራሱን ሊያጸድቅ ወድዶ ኢየሱስን «ባልንጀራየ ማነው?» ብሎ ይጠይቀዋል። ኢየሱስም የሰው ባልንጀራ ሊሆን የሚችል ማን እንደሆነ ለማስረዳት፤ ከኢየሱሱ ሳሌም ወደ ኢያሪኮ ሲወርድ በወንበ ዴዎች እጅ ወድቆ ስለተገፈፈ፤ ስለተደበደበና በሕይወትና በሞት መካከል ስለተተወ ሰው ተናገረ። አንድ ሳምራዊም ወደዚህ ሰው እንደመጣ፤ አይቶም እንዳዘነለት፤ ቀርቦም ዘይትና የወይን ጠጅ በቁስሎቹ ላይ እንዳፈሰሰና እንዳሰረለት፤ በራሱም አህያ አስቀምጦ ወደ እንግዶች ማረፊያ ወስዶ እንደጠበቀው፤ በማግስቱም ለቤቱ ባለቤት ሁለት ዲናር እንደሰጠውና ጠብቀው ብሎ እንዳዘዘ፤ የዚህ ቤት ባለቤትም ከዚህ በላይ ቢያወጣ እንኳ እርሱ ሲመለስ እንደሚከፍለው፤ ምህረትም እንዳደረገለት ተረክለት። የዚህን ሳምራዊ ባህርይ ስንመለከት ከጌታ በስተቀር በሥጋ ለባሽ ላይ አናይም። በወንበዴዎች እጅ ወድቆ ተገፍፎና ተደብድቦ በህይወትና በሞት መካከል ለተተወ ሰው የሚመጣ አይቶም የሚያዝን ቀርቦም ዘይት የሚቀባ በቁስሎም ላይ የወይን ጠጅ አፍሰሶ የሚያስር በራሱ አህያ ላይ አስቀምጦ ወደ እንግዶች ማረፊያ የሚወስድና የሚጠብቅ ጌታ ብቻ ነው። ተመልሶ እስኪመጣም የእንግዶች ማረፊያ ባለቤት ለሆነ ሰው ገንዘብ ሰጥቶ የሚያስጠብቅ ሲመለስም ይህን ለማድረግ ለታዘዘ ሰው ዋጋ የሚከፍል ምህረትም የሚያደርግ እርሱ ብቻ ነው። እንደዚህ የመሳሰሉትን የጌታ የኢየሱስ ክርስቶስን ልዩ ባህርያት ልንረዳ የምንችለው ሃሳባችን በመንፈስ ቅዱስ ሃሳብ ሲጠቀለል ብቻ ነው። በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሆነን ስናነብ መንፈስ

ቅዱስ በመንፈሳችን አማካኝነት የመጽሐፍ ቅዱስን እውነታዎች ይገልጥልናል።

በዮሐ. 18 እና በማቴ. 26 ውስጥ ጌታን ልዩ የሚያደርጉትን ባህርያት እንመለከታለን። በእነዚህ ክፍሎች ውስጥ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በጌቲሴማኒ የአትክልት ስፍራ እየጸለየ ባለበት ሰዓት ሊይዙት ስለመጡ ሰዎች ይናገራል። ጌታም እነዚህን ሰዎች «ማንን ትፈልጋላችሁ?» በማለት ይጠይቃቸዋል። እነርሱም የናዝሬቱ ኢየሱስን እንደ ሚፈልጉ ይነግሩታል። እርሱም «እርሱ እኔ ነኝ» አላቸው። በዚህ ጊዜ ሰዎቹ ወደ ጳላ አፈግፍገው ወደቁ። በክፍሉ ውስጥ የጌታ ክብር ምን ያህል ታላቅ እንደሆነ እንመለከታለን። «እርሱ እኔ ነኝ» የሚል ቃል ከአፋ በመውጣቱ ብቻ ሊይዙት የመጡት ሰዎች ከክብሩ የተነሣ ወደ ጳላ አፈግፍገው ወድቀዋል። እነዚሁ የወደቁ ሰዎች ሊይዙት የቻሉትም እርሱ ሲፈቅድላቸው ብቻ እንደሆነ ከዚህ ትዕይንት መረዳት እንችላለን። እርሱ ደካማ ሲመስል እጅግ ብርቱ ነው። እርሱ ካልፈቀደ በስተቀር አንዳች ነገር ሊከናወን አይችልም። የጌታ ክብር ምን ያህል ታላቅ እንደሆነ ከዚህ መረዳት እንችላለን። እነዚህን የመሳሰሉ እውነታዎችን መረዳት የምንችለው አሁንም በመንፈስ ቅዱስ ሀሳብ ውስጥ ስንገባ ብቻ ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በዚች ምድር ላይ ሲኖር ምንም የሌለው ሲመስል አንድም ቀን አንድ ሳንቲም ሊለምን አልታየም። እኛ የምናመልከው እንዲህ አይነቱን ጌታ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ጌታ ሲፈልግ ደሃ ይመስላል። ከክብሩ የተነሣ በፊቱ አፈግፍገው የሚወድቁ ሰዎች እንኳ እንዲይዙት ያደርጋል። እንደዚህ የመሳሰሉ የመጽሐፍ ቅዱስ እውነታዎችን መረዳት እንድንችል ከፍ ሲል በተመለከትነው ሁኔታ መጽሐፍ ቅዱሳችንን እናንብብ። ከዚህ ውጭ የመጽሐፍ ቅዱስን የቃሉን ብርሃን ማየትና እውነታዎችን ማግኘት አንችልም።

ሌላው የጌታን ልዩ ባህርይ የሚያሳየን ስለ ራሱ መግለጥ አለመፈለጉ ነው። ጌታ በዚህ ምድር ላይ ይመላለስ በነበረበት ጊዜ ዝናውን ማሳየት አይፈልግም ነበር። ለምጻሙን ከፈወሰ በኋላ ለማንም እንዳይናገር አስጠንቅቆታል (ማቴ. 8:4)። ሌጌዎን የነበረበትንም ሰው ነጻ ካወጣው በኋላ ወደ ቤቱ ሄዶ እግዚአብሔር እንዴት ያለ ታላቅ ነገር እንዳደረገለት እንዲናገር እንጂ ጌታ እንዳደረገለት እንዲገልጥ አላዘዘውም (ሉቃ. 8:30)። የሁለት ዓይነት-ሥውር ሰዎችንም አይን ካበራ በኋላ ለማንም እንዳይናገሩ አስጠንቅቋቸዋል። እንዲሁም በሌላ ስፍራ ሰዎች «የሰውን ልጅ» ማን እንደሚሉት ደቀ መዛሙርትን ጠይቆ ምላሻቸውን ከሰማ በኋላ ራሳቸው ደቀ መዛሙርት ማን እንደሚሉት ጠየቃቸው። በዚህ ጊዜ ጴጥሮስ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ ክርስቶስ እንደሆነ ሲናገር ጌታም በመደነቅ እግዚአብሔርን ካከበረ በኋላ ይህንን

ለማንም እንዳይነግሩ ደቀ መዛሙርትን አስጠንቅቋቸዋል (ግቲ. 16:20)። በመገለጥ ተራራ የእርሱን ክብር ከገለጠ በኋላም ከተራራው ሲወርዱ ይህን ራዕይ ለማንም እንዳይነግሩ አዝዟቸዋል (ግቲ. 17:9)። እንዲሁም በዮሐ. 7 የሥጋ ወንድሞቹ እንዲገለጥ ጠይቀውታል። እነዚህም ወንድሞቹ ይህንን ቃል የተናገሩት በእርሱ ያምኑ ሥላሴነበረ ነው። እርሱም ጊዜዩ አልደረሰም በማለት መልሶላቸዋል። ወደ በዓሉም ቦታ ሲሄድ በምስጢር እንጂ በግልጽ አልነበረም (ዮሐ. 7:2-10)። ወደ በዓሉ ሥፍራ የሄደበት ዓላማም ለመስበክ እንጂ ታምርን ለመሥራት አይደለም። እነዚያንና እነዚህን የመሳሰሉ የጌታን ልዩ ባህርያት በማንበብ የእርሱን ክብር መዳሰስ እንችላለን። ጌታ ራሱን ለመግለጥ በመፈለግ በሰዎች ፊት ልታይ አይልም። መጽሐፍ ቅዱስ እነዚህን በመሳሰሉ ነገሮች የተሞላ ነው። እንግዲህ እነዚህን ነገሮች ልንማር የምንችለው ራሳችንን ለእግዚአብሔር መንፈስ አስገዝተን መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናጠና ነው።

በመማር የሚጫር ስሜት

የብሉይና የአዲስ ኪዳን ታሪኮችን ለመረዳት ስሜት ሊኖረን ያስፈልጋል። ይህም ስሜት ወደ ተቀጣጠለ ስሜት መሻገር አለበት። ስለዚህ ይህን በእግዚአብሔር ፊት በሚገባ ልንማር ያስፈልጋል። ለምሳሌ አንድ ሰው መንፈሳዊ ነገር ምንም ዓይነት ስሜት የማይሰጠውና ስለራሱ ብቻ የሚኖር ቶዳው ወፍራም ወይም ሥጋዊ ሰው ከሆነ መጽሐፍ ቅዱስን ሊያነብ እንዴት አድርጎ የጌታን ክብር ሊያይ ይችላል። ስለመንፈሳዊ ነገር ስሜት ከሌለው የጌታን ክብር ሊያይ አይችልም። ስሜት ያለው እንኳ ቢሆን የተቀጣጠለ ስሜት ከሌለው ስለጌታ ክብር የሚረዳው ጥቂት ነገር ብቻ ነው። ስለ ጌታ ክብር ጨርሶ ግደለሽ የሆነ ሰው ግን እንዴት አድርጎ ሊረዳ ይችላል። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን ስናጠና በተቀጣጠለ ስሜት መሆን እንዳለበት በእግዚአብሔር ፊት ልንማር ያስፈልጋል። የእግዚአብሔርን መለኮታዊ ባህርይ ለማወቅ መሻታችን እየጨመረ ሲሄድ ለእርሱ ቃል ያለን ፍላጎት እያደገና ስሜታችንም እየተቀጣጠለ ይመጣል። በዚህ ሁኔታ የእግዚአብሔርን ቃል የበለጠ እየተረዳን እንሄዳለን። ይህንንም በተመለከተ አንድ መሰረታዊ ልናስታውሰው የሚገባ መርህ አለ። ይህም «ላለው ይሰጠዋልና ይበዛለትማል፤ ከሌለው ግን ያው ያለው እንኳ ይወሰድበታል» የሚል ነው (ግቲ. 13:12)። ስለዚህ ያለን እንኳ ከእኛ እንዳይወሰድ የእግዚአብሔርን ቃል ተግተን ልንማር ያስፈልጋል። የእግዚአብሔርን ቃል ለማወቅ ሰነሮች መሆን የለብንም።

2.3 ወደ መጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ መግባት

መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ ለማጥናት ወደ መጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ የበለጠ ዘልቆ መግባት ያስፈልጋል። ይህም ወደ መንፈስ ቅዱስ ሃሳብና እውነታ ከመግባት በተጨማሪ የሚደረግ ነገር ነው።

ሀ. ከቃሉ በስተጀርባ ያለውን መንፈስ መዳሰስ

የእግዚአብሔር መንፈስ መጽሐፍ ቅዱስን ለመጻፍ ሰዎችን ሲጠቀም፤ የሚዳሰሱት እውነታዎችም ይሁኑ አስተምሮዎች በእያንዳንዱ መጽሐፍት በእያንዳንዱ ቃልና ምንባብ ውስጥ የመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ አለ። መንፈስ ቅዱስ ስሜቱን በሰዎች መንፈስ አማካኝነት ይገልጣል። ለምሳሌ የመንፈስ ቅዱስ ሃሴት ስንል ሃሴት የሚያደርገው ራሱ መንፈስ ቅዱስ ለብቻው ሆኖ ሳይሆን በሰዎች መንፈስ አማካኝነት ነው። መንፈስ ቅዱስ ሀሴት ሲያደርግ መንፈሳችንም ሀሴት ያደርጋል። እንዲሁም መንፈስ ቅዱስ አዘነ ስንል ያዘነው ራሱ መንፈስ ቅዱስ ብቻውን ሆኖ ሳይሆን የሚያዝነው በሰዎች መንፈስ አማካኝነት ነው። በሌላ አገላለጽ የሰው መንፈስ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ሲገናኝ የመንፈስ ቅዱስ ስሜት የዚያ ሰው መንፈስ ስሜት ይሆናል። በሌላ መልኩ የሰው ሁኔታ የመንፈስ ቅዱስ ሁኔታ እየሆነ ይመጣል።

የእግዚአብሔር መንፈስ ሰዎች የመጽሐፍ ቅዱስን ታሪክ እንዲጽፉ ሲያደርግ እውነታዎችን በጽሑፍ ከማስፈር በላይ በጣም ያስፈ ነገር አለው። የመጽሐፍ ቅዱስ ታሪኮች እውነታዎች ብቻ ሳይሆኑ መንፈሳዊም መሆናቸውን ማየት ይገባናል። በዚያ ታሪክ ውስጥ የመንፈስ ቅዱስ ስሜት አለ። ስለዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ከሁኔታዎችና ከአስተምሮዎች በላይ የሆኑ ነገሮችንም ጨምሮ ይዟል። ፊት ለፊት የምናገኘው ቃሉን ነው። ከቃሉ በስተጀርባ ሃሳቡ አለ። ከዚያ ሃሳብ በስተጀርባ ደግሞ መንፈሱ አለ። እንግዲህ ቃሉን ብቻ የምናገብ ከሆነ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናታችን ከንቱ ነው። የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል የሚፈጥርብንን ስሜትና ሃሳብ ማግኘት ከቻልን ግን ጥናታችን ጥልቀት ያለው ይሆናል። አሁንም በዚሁ ደረጃ ብቻ የምናቆም ከሆነ የመጽሐፍ ቅዱስ መረዳታችን በጣም ውስን ይሆናል። ከእያንዳንዱ የእግዚአብሔር ቃል በስተጀርባ የመንፈስ ቅዱስን ስሜትና በዚያ ወቅት የጻፈውን ጸሐፊ ሁኔታ የሚነግረን መንፈስ አለ። እንግዲህ መጽሐፍ ቅዱስን የሚያጠኑ ሰዎች ያን መንፈስ ሊዳሰሱ ይገባል።

ቃሉና መንፈሱ አይለያዩም። የቃሉም አገልግሎት መንፈሱን ይገልጠዋል። የቃሉ አገልጋይ ሆኖ የሚነሣ ሰው የዚያን ቃል መንፈስ

ሊረዳና ያን መንፈስ ሊገልጥ ይገባዋል። ከቃሉ በስተጀርባ ያለውን መንፈስ ካልተረዳ ግን ቃሉን በሚገባ ሊገልጠው አይችልም። ይህ ሰው አገልግሎት መስጠት ያለበት ቃሉ በተጻፈበት መንፈስ ሆኖ ነው። አለበለዚያ ግን የቃሉ አገልጋይ የሚያቀርበው ቃልና የሚያቀርብበት መንፈስ አንድነት አይኖረውም። ይህም አገልግሎቱ የተፈለገውን ግብ እንዳይመታ ያደርገዋል። ብዙ የቃሉ አገልጋዮችና የመጽሐፍ ቅዱስ አንባቢዎች ከታሰበው ግብ ሳይደርሱ የሚቀሩት ከቃሉ በስተጀርባ ያለውን ቃሉ የተጻፈበትን መንፈስ መዳሰስ ባለመቻላቸው ምክንያት ነው። ቃሉ ትክክል ነው፤ ነገር ግን ቃሉን የተረዳንበት መንፈስ ትክክል ሳይሆን ይችላል። ይህም ቃሉ የተጻፈበት መንፈስ ብርቱ ሆኖ ላለ የቃሉ አገልጋይ ግን ቃሉን ሊያቀርብ ለሰለስ ባለ መንፈስ አድርጎት ይሆናል። እንዲህ ዓይነቱ አቀራረብ ትክክል አይደለም። ነገር ግን በመጽሐፍ ቅዱስ ያየናቸው ቃሉን የሚያገለግሉ ሰዎች እንዲህ ዓይነት ችግር አናይባቸውም። መንፈሳቸው ከሚጽፉበት መንፈስ ጋር የተጣጣመ ነበር። ቃሉ የተጻፈበትን ወይም የመጣበትን መንፈስ የተረዱ ነበሩ። ስለሆነም በእያንዳንዱ ምንባብና በእያንዳንዱ መጽሐፍ ውስጥ ከተጻፈው ቃል በስተጀርባ ያለው መንፈስ ትክክል ነው። የቃሉን አገልግሎት የተሟላ ለማድረግ ከፊት ለፊት ያለውን ቃልና ከበስተጀርባ ያለውን መንፈስ መረዳት ይጠይቃል። ስለዚህ የቃሉን አገልግሎት የተቀበሉ ሰዎች ሁሉ ከቃሉ በስተጀርባ የተሰጠውን መንፈስ መዳሰስ አለባቸው። መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ የቃሉን አገልግሎት እንቀበላለን። ነገር ግን የተቀበልነው ቃል የተጻፈበትን መንፈስ የግድ ማወቅ ይኖርብናል። እንዲህ ብናደርግ ቃሉ በተጻፈበት መንፈስ እናገለግላለን። ቃሉ በቁጣ ተገልጾ ከሆነ እኛም በዚያው መንፈስ ውስጥ ሆነን እናገለግላለን። መንፈሱን ካልተረዳን ግን በቁጣ የተገለጠን ቃል አለባልሰን ልናቀርብ እንችላለን።

በቃሉ ውስጥ ያለውን መንፈስ መዳሰስ በጣም አስፈላጊ ነገር ነው። አለዚያ ግን የሚኖረን የመጽሐፍ ቅዱስ መረዳት ከንቱ ይሆናል። በዚህ ሁኔታ ውስጥ የምናገኛቸው አስተምሮዎችና እውነታዎች ትክክለኛውን መንፈሳዊ ምግብ አይሰጡንም። የእግዚአብሔር ቃል ስሜትና ሃሳብ ብቻ ከሆነ ምግብ ሊሆን አይችልም። ለእኛ ምግባችን እንዲሆን መንፈስ መሆን አለበት። የእኛ ምግብ የሚገኘው በቃሉ ውስጥ ያለውን መንፈስ በመዳሰስ ነው። የመጽሐፍ ቅዱስ ማስረገጫ ቅመም መንፈሱ ነው። ከመጽሐፍ ቅዱስ አንድ የምንባብ ክፍል በስተጀርባ ያለውን መንፈስ መዳሰስ ካልቻልን ያን ምንባብ አልተረዳነውም ማለት ነው። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን ስናጠና ያን መንፈስ መዳሰስ አለብን። ያ በጣም ልዩ መንፈስ ነው። ቃሉ የተጻፈበትን መንፈስ ያልተረዳ ሰው አገልግሎቱ ዋጋ አይኖረውም፤ ድካሙ ከንቱ ይሆናል። የቃሉ አገልጋይ

የሚያነበውን ቃል መንፈስ ካላገኘ እግዚአብሔር ህዝቡን ለማፅናናት የተናገረውን ቃል በቁጣና በፍርድ መንፈስ ሊያቀርበው ይችላል። የዚህም ውጤት ፍየል ወዲያ ቅዝምዝም ወዲህ ይሆናል።

ከቃሉ በስተጀርባ ያለውን መንፈስ የቃሉ አገልጋይ መዳሰስ አለበት ስንል፤ የእግዚአብሔር መንፈስና ቃሉን ያሰፍር የነበረው ነቢይ መንፈስ እንዴት እንደነበር ማወቅ ማለት ነው። ያ ቃል ሲጻፍ የእግዚአብሔር መንፈስ ለዚያ ነብይ መንፈስ ይገለጥ የነበረው በቁጣ ነበር ወይ? ያ ቃል በቁጣ ተገልጦ ከሆነ የነብዩም መንፈስ እንዲሁ በቁጣ ነበር ማለት ነው። ምክንያቱም የነብዩ መንፈስ የሚያስተናግደው የእግዚአብሔርን መንፈስ ስሜት ነውና። በሌላ አገላለጽ ከቃሉ በስተጀርባ ያለውን መንፈስ መዳሰስ ማለት የእግዚአብሔር መንፈስ ለዚያ ለመጀመሪያው ነብይ በምን ዓይነት ስሜት ውስጥ አስገብቶ እየተናገረው ይጽፍ እንደነበር ማወቅ ማለት ነው። የቃሉ አገልጋዮች ከቃሉ በስተጀርባ ያለውን መንፈስ መዳሰሱ የሚጠቅማቸው ቃሉን ሲያገለግሉ ከዚያ ቃል በስተጀርባ ያለው መንፈስ በቁጣ ስሜት ከሆነ ቃሉን በቁጣ ስሜት እንዲገልጡት፤ ከቃሉ በስተጀርባ ያለው መንፈስ በሃዘን ስሜት ከሆነም ይህንኑ ቃል በዚያው የሃዘን ስሜት እንዲገልጹት ለማስቻል ነው።

ለ. ከቃሉ በስተጀርባ ያለው መንፈስ እንዴት ይዳሰሳል?

ከቃሉ በስተጀርባ ያለውን መንፈስ እንዴት ነው የምንዳስሰው? ይህ በዕዎች ጥረት የሚከናወን አይደለም፤ በራሱ በመንፈስ ቅዱስ ስርዓት እንጂ። መንፈስ ቅዱስ በራሱ ስርዓት መጥቶ የሰዎችን ሥራ ይተካል። የመንፈስ ቅዱስ ስርዓት ምንድን ነው? ይህ ማለት መንፈሳችን ከመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ ጋር አንድ እየሆነ እስኪመጣ ድረስ ሥራዎቻችንን ራሱ መንፈስ ቅዱስ እየሰራና ሁኔታዎችን እያስተካከላቸው ይመጣል ማለት ነው። የእግዚአብሔር መንፈስና የሰው መንፈስ ፍጹም አንድ እየሆኑ ይመጣሉ ባይባልም በተወሰነ ደረጃ ግን ቀስ በቀስ ወደ አንድ አቅጣጫ ማምራት አለባቸው። የመጽሐፍ ቅዱስን መንፈስ መዳሰስ የምንጀምረው ከዚህ በኋላ ነው። የመጽሐፍ ቅዱስን መንፈስ መዳሰስ የሚችለው ትሁት መንፈስ ብቻ ነው። ለዚህ እንግዳ የሆነ መንፈስ ግን ይህን ሊያደርግ አይችልም። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን በላቀ ደረጃ ለመረዳት የእግዚአብሔርን ቃል የሚያጠናው ሰው መጽሐፍ ቅዱስን ወደ ጻፈው ሰው መንፈስ አንድነት መምጣት አለበት። የእነዚህ ሰዎች መንፈስ ሲገናኝ ወይም ሲጣጣም ያንጊዜ የመጽሐፍ ቅዱስ እውነታው ወይም ቅመሙ ወይም ጣዕሙ ይገለጣል።

ከመጽሐፍ ቅዱስ ቃል በስተጀርባ ያለው መንፈስ በጣም ልዩ ነው። ግልጽም ነው። መንፈስ ቅዱስ መጽሐፍ ቅዱስን እንዲጽፍ የሚጠቀምበትን ሰው ለሥራው የሚገለገልበት፤ ያስፈልጋል ብሎ ለእኛ የወሰነልንን ነገር አስቀድሞ በሰውየው ሕይወት ውስጥ ከሠራ በኋላ ነው። መንፈስ ቅዱስ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሰፈሩትን ቃላት በነብዩ ውስጥ የሚለቃቸው ይህ ነብይ ከተሠራ በኋላ በሚኖረው ፍጹም መንፈስ ነው። በሌላ አባባል መንፈስ ቅዱስ ነብዩ የእግዚአብሔርን ቃል እንዲጽፍ ሲያነሣው ቃሉን የሚሰጠው ይህን ሰው አስቀድሞ እንደ ጥሩ ማስተላለፊያ አሸንፋ አድርጎ ካዘጋጀው በኋላ ነው። ምክንያቱም ይህ ማስተላለፊያ አሸንፋ ትክክለኛ መንፈስ ሊኖረው ስለሚገባ ነው። ከዚህ ሥራ በኋላ ግን መንፈስ ቅዱስ ይህን ሰው ይህን መለኮታዊ ቃል እንዲጽፍ ይጠቀምበታል። ከመጽሐፍ ቅዱስ ቃል በስተጀርባ ፍጹም ብርቱና ነቀፋ የሌለው የሰው መንፈስ መኖር አለበት። የዚህም ምክንያቱ መንፈስ ቅዱስ የዚያን ሰው መንፈስ ለሥራው ሲጠቀም ይህ ሰው በመጣለት መገለጥ ለራሱ ብቻ እንዲረካ ሳይሆን ለእግዚአብሔርም እንዲጠቅም ለማድረግ ጭምር ነው። መንፈስ ቅዱስ የወደደውን ለማስተላለፍ ነፃነት አለው። ነገር ግን መልዕክቱን የሚያስተላልፍበት ሰው መንፈስ ንፁህ መሆኑን እርግጠኛ እስኪሆን ድረስ ይህን ሰው አይጠቀምበትም። ሰውየው ከተሠራ በኋላ ግን ይህን መለኮታዊ ቃል በዚህ ሰው ተጠቅሞ ሲጽፍ ያለማንም ጣልቃ ገብነት ፈቃዱንና ሀሳቡን በነጻነት መግለጽ ይችላል። በዚህ ደረጃ የጸሐፊው ጣልቃ ገብነት አብቅቷል። ጸሐፊው አሸንፋ ብቻ ይሆናል፤ በዚህም ምክንያት ነው የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል የመንፈስ ቅዱስ እስትንፋስ ነው የምንለው። እርግጥ ይህ ቃል ከመንፈስ ቅዱስ ቢመጣም በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የሰፈረው ግን በሰዎች መንፈስ አማካኝነት ነው። በሌላ አባባል መንፈስ ቅዱስ የሰዎችን መንፈስ ተጠቅሞ ቃሉን ቢልከም ቃሉ ግን የመጣው ከመንፈስ ቅዱስ ነው። ምክንያቱም መንፈስ ቅዱስ በሰዎች ውስጥ እንደወደደ የመምራት ትልቅ ነጻነት አለው። ስለዚህ የሰው መንፈስና የእግዚአብሔር መንፈስ በአንድነት ሲገናኝ ልዩነት አይኖርም። ቃሉን በቀላሉ እንረዳለን። እንግዲህ መጽሐፍ ቅዱስን የጻፉት ሰዎች ወደዚህ ደረጃ በመንፈስ ቅዱስ እንደመጡ ሁሉ እኛም መጽሐፍ ቅዱስን የምናነብ ሰዎች በዚያው በእግዚአብሔር መንፈስ የእግዚአብሔርን ቃል ወደጻፈው ሰው መንፈስ መንፈሳችን ዘልቆ መምጣትና ወደዚያ ነጥብ መድረስ መቻል አለበት። ከእግዚአብሔር ቃል በስተጀርባ ያለውን መንፈስ መዳሰስ የምንችለው በዚህ ዓይነት መንገድ ብቻ ነው። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን ስናጠና ቃሉን ብቻ ማንበብ ወይም ትርጉሙን ብቻ መረዳት ሳይሆን መንፈሳችን ከቃሉ

መንፈስ ጋር እንዲገናኝ ጌታ ወደዚያ እንዲያመጣን በንቃት መሰማራት ይኖርብናል።

የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ፊደል ነው። ድምጽ አይደለም። በመዝሙር ውስጥ ከአንድ ክፍል በስተቀር በየትኛውም የመጽሐፍ ቅዱስ ምዕራፍ ውስጥ ቀስ ብለን ይሁን ሙከ ብለን እንድናነብ የሚነግረን ሥፍራ የለም። እንግዲህ ቀስ ብለን ወይም ሙከ ብለን የምናነበውን ክፍል ካላወቅን ያ ቃል የተጻፈበትን የመንፈስ ስሜት እንዴት ነው መለየት የምንችለው?

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኙ ብዙ ቃላት የልመናና የእባካችሁ ግብዣ ዓይነት ናቸው። ይህም አንድ ወንጌላዊ ሰዎች ወደ ጌታ እንዲመጡ በልመና እንደሚጋብዘው ዓይነት ነው። ይህ ወንጌላዊ ሰዎችን የሚለምነው የኃጢአተኞችን ወዮና የእነዚህን ሰዎች የመጨረሻ እድል ፈንታ ስለሚያውቅ ነው። ወይም በክርስቶስ ፍቅር በመዋላቱ ለኃጢአተኞች በማዘን ወደ ጌታ እንዲመለሱ ለማድረግ ነው። እነዚህን ልመናዎች በብቃት በቃላት ለመግለጽ ብዙ ፍቅር፣ ርህራሄና ስሜት ይጠይቃል። እንግዲህ ከእነዚህ ነገሮች ዋነኛ የሆነው ይህ ስሜት ከጎደለን የእግዚአብሔርን ቃል ስናነብ እንዴት አድርገን መረዳት እንችላለን?

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉ አንዳንድ ቃላት ደግሞ ተግሳጽ ናቸው። እንግዲህ አንድ ሰው በእግዚአብሔር ፊት የተዋረደ ካልሆነ እነዚህን የማረሚያ ወይም የማስተካከያ ቃላት ሊረዳቸው እንዴት ይችላል? ይህ ሰው የሚያውቀው በኃይለኛ ቁጣ የተነገሩትን ስለታዎ ቃላት ብቻ ከሆነ ለሰዎች ከሚራራና ሸክም ካለው መንፈስ የመጣን የተግሳጽ ቃል እንዴት ሊያውቅ ይችላል? የተግሳጽን ቃል ከእግዚአብሔር መንፈስ ውጭ ሆኖ ስለሚያነበውና አነባበቡም ያለ ጥልቀት ውጭ ለውጭ ስለሚሄድ ስሜቱን አይረዳውም። ከእያንዳንዱ ቃል በስተጀርባ ያለው መንፈስ አንዱ ከአንዱ በጣም ይለያል። ይህን የምንረዳው በአውደ ምንባቡ መሠረት የቃሉን መንፈስ መመርመር ስንችል ነው።

የመጽሐፍ ቅዱስን መንፈስ በመንፈሳችን መቆሰስን ልንለማመድ ይገባል። መንፈሳችንን እያለማመድነው ስንሄድ መንፈስ ቅዱስ ሁኔታዎቻችንን ያስተካክላል። የመንፈስ ቅዱስ አገዛዝ ዋና ቀዳሚና እጅግ ጠቃሚ የሆነ የህይወታችን ማሰልጠኛ መሆኑን ልንረዳ ያስፈልጋል። ይህ ስልጠና ደግሞ በመንፈስ ቅዱስ እጅ ውስጥ እንጂ በእኛ አይደለም። መንፈስ ቅዱስ መንፈሳችን ወደ ትክክለኛው ስፍራ እስኪደርስ ድረስ ያለማቋረጥ አንዱን ስንጨርስ ሌላውን በማስከተል ያስተምረናል። መንፈሳችን በልዩ ልዩ መንገድና በተለያየ ወቅት ይስተካከላል። አንዴ በሀዘን ሌላ ጊዜ ደግሞ በደስታ፣ አንዳንድ ጊዜ

በትንሽ ትዕግስት ሌላ ጊዜ ደግሞ በማስረሳት እንዲህ እያደረገ የመጽሐፍ ቅዱስን ምንባብ እርሱ በሚፈልገው ሁኔታ ውስጥ ማንበብ እስከምንችል ድረስ ይመራናል። የቃሉ ትርጉም ባይጨምር እንኳ የውስጥ መረዳታችን ግልጽና ሙሉ እስኪሆን ድረስ መንፈሳችንን እስከዚያ የመረዳት ደረጃ ያለለንባል። ይህም ማለት ስለ አንድ ጉዳይ ስንናገር ምን እንደምንናገር እናውቃለን። ቃሉ ስለዚያ ጉዳይ ምን እንደሚል ያ ለእኛ ግልጽ ነው። ይህም ግልጽ የሆነልን ነገር በትርጉሙና በቃሉ ብቻ ሳይሆን መንፈሱም ግልጽ ነው። ይህ መንፈስ ከቃሉና ከትርጉሙ የጠለቀ ነው። መንፈሳችን በእግዚአብሔር መንፈስ ውስጥ ሊሆን ከቃሉ መንፈስ ጋር አንድ እየሆነ ይመጣል።

የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል መንፈስ መዳሰስን በተመለከተ ችግሩ ያለው የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴውን ከማወቅና ካለማወቅ ላይ ሳይሆን፤ መጽሐፉን የሚያነበው ሰው እንደ እግዚአብሔር መንፈስ ሀሳብ ለመመላለስ ከመሰራትና ካለመሰራቱ ላይ ነው። ዋናው ቁም ነገር ይህ ነው። መንፈሳችን መጽሐፍ ቅዱስን ከጻፈው ሰው መንፈስ ጋር አንድ ካልሆነ ቢበዛ አስተማሪ እንጂ ነቢይ ግን ልንሆን አንችልም። በሌላ አገላለፅ በዚህ ሁኔታ ትምህርቶችንና አስተምህሮዎችን ልንዳስስ እንችላለን እንጂ መንፈሱን ግን አናገኘውም። በእግዚአብሔር ካልተሠራንና ካልተማርን መጽሐፍ ቅዱስ እንደተከደነብን እንዲሁ ፊደሉን ብቻ እናነበዋለን። በመሆኑም ከቃሉ በስተጀርባ ያለው መንፈስ እንደተጋረደብን ይቀራል። የፈለገውን ያህል በተጠቀሰው ሁኔታ ውስጥ ሆነን ብናነብ ከዚያ መንፈስ ግን አሁንም ሩቅ ነን። ስለዚህ መንፈሳችን በሚገባ ለእግዚአብሔር መንፈስ ምቹ ሆኖ ሊሠራ ያስፈልገዋል።

በመጀመሪያዎቹ ጥቂት ዓመታት የእግዚአብሔርን ቃል ስናጠና ጥቂት አስተምህሮዎችን እና እውነታዎችን ልንረዳ እንችላለን። ነገር ግን የዚያን ክፍል መንፈስ ለመረዳት እንደዚህ ቀላል ጉዳይ አይደለም። ምክንያቱም መንፈሳችን ገና ያልተዘጋጀና ለእግዚአብሔር መንፈስ ምቹ ስላልሆነ ነው። መንፈሳችን በሚገባ ለመስተካከል ቢያንስ የተወሰኑ ዓመታትን ይወስዳል። አንድን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል መልዕክት ለማወቅ መንፈሳችን አስቀድሞ ለእግዚአብሔር ቃል የተዋረደ ሊሆን ያስፈልገዋል። በአጠቃላይ መንፈሳችን ከመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ ጋር አንድ ለመሆን የማይናቅ ጊዜ ይጠይቃል። ወደ መጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ ለመግባት የሰው ጥበብ በፍጹም አይጠቅምም። የሰው ጥበብ ምን አልባት ቃሉን ፈጥነን እንድንጨብጥ ይረዳን ይሆናል። ነገር ግን ከቃሉ በስተጀርባ ያለውን መንፈስ በመዳሰስ ሊያግዘን አይችልም። አስተሳሰባችን እና የመረዳት ችሎታችን ምንም ያህል ብርቱ ቢሆንም የቃሉን መንፈስ ለማግኘት አያስችሉንም። ከቃሉ

መንፈስ ጋር እንድንጣጣም ለማድረግ የእግዚአብሔር መንፈስ ያስፈልጋል።

ሐ. ከአንድ ዓይነት የመንፈስ ጥራት ወደ ስፋ ብቃት

መንፈስ ቅዱስ በእኛ ስለሚሠራ መንፈሳችን ወደ መጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ ይደርሳል። ነገር ግን ይህ አንድ ዓይነት የመንፈስ ጥራት ይኖረዋል እንጂ ተመሳሳይ ብቃት የለውም። የጌታ ኢየሱስ መንፈስ በብዙ ደረጃ ከእኛ በጣም የላቀ ነው። በጌታ ኢየሱስ እና በእኛ ያለው መንፈስ አንድ ዓይነት መንፈስ ነው ስንል በእርሱ ዘንድ እንዳለው ዓይነት መንፈስ በተመሳሳይ ሁኔታ ይኖረናል ማለት እንጂ ደረጃውና ብቃቱ አንድ ዓይነት ነው ማለት አይደለም።

የመንፈስ ቅዱስ ትምህርት የመጽሐፍ ቅዱስን መንፈስ እንድናገኘው ከማድረጉ በተጨማሪ የመንፈሳችንን ብቃትና ችሎታ ያስፋዋል። ጌታ የእኛን መንፈስ ለማስፋት የራሱን መንፈስ ይጠቀማል። ይህም ብቃትን የማስፋት ሂደት መመገብ ይባላል። ይህ የመመገብ ሂደት በየጊዜው እየጨመረ ይሄዳል። ዛሬ ጥቂት ይመግባናል። ሌላ ጊዜ ደግሞ ጥቂት ከፍ አርጎ ይሰጠናል። በየጊዜው በሚያደርገው ጭማሪ መንፈሳችን ይሰፋል። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን መረዳት የዕየለት ምግባችን እየሆነ ይሄዳል። በአንጻሩም ብቃታችን እየጨመረ ይመጣል። መጽሐፍ ቅዱስን የማወቂያው የመጀመሪያ ነጥብ አንድ ዓይነት የመንፈስ ጥራት እንዲኖር ማድረግ ነው። መጽሐፍ ቅዱስን የማወቅ ከፍተኛው ደረጃ ደግሞ የመንፈሳችንን ችሎታ ወይም ብቃት ማስፋት ነው።

ይህን ለማስረዳት አንድ ምሳሌ እንመልከት። ቁጣው በቀላሉ የሚገነፍል አንድ ሰው ነበር እንበል። ነገር ግን ይህ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል ብዙ እያነበበ ሲሄድ እንደዱሮው መሆን አይችልም። ቀስ በቀስ በእግዚአብሔር ቃል ይቀጠቀማል። ስለ ትዕግስት ይማራል። ይህ ሰው ሆን ብሎ ትዕግስተኛ ለመሆን አይሞክርም። ምክንያቱም ትዕግስት በሰው ጥረት የሚመጣ አይደለምና። ትዕግስት የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ነው። ስለሆነም ይህ ሰው ድንገት ትዕግስተኛ ይሆናል። እንደዚህ ዓይነቱን መንፈስ የተረዳ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል ከዚህ በኋላ ሲያነብ ቀደም ሲል ከሚያውቀው በላይ በክርስቶስ መሞላትን ያገኛል። የተትረፈረፈ መረዳትን እንዲያገኝ የእግዚአብሔር ቃል መንፈሱን ያስፋዋል። በዚያው መጠን ከጊዜ ወደ ጊዜ የክርስቶስ ሙላት በውስጡ እየተጨመረ ይመጣል።

የእግዚአብሔር መንፈስ ትምህርት የሰው መንፈስ በመጀመሪያ ከመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ ጋር አንድ ዓይነት የመንፈስ ጥራት እንዲኖረው ያደርጋል። በመቀጠልም ችሎታው ወይም ብቃቱ እንዲስፋ

ያደርገዋል። ይህም ስፋት የሚመጣው ከአካባቢ በሚማረውና በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከአለው ከመንፈስ ቅዱስ ቃል ነው። መንፈስ ቅዱስ በአካባቢ ውስጥ አልፎ ይሠራል። ነገር ግን ችሎታችን እንዲሰፋ የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል ይሞላብናል። መንፈስ ቅዱስ የእርሱን ቃል በሚሞላብን ጊዜ ቀደም ሲል ከምናውቀው የተሻለ ቃሉ እየበዛልን ይሄዳል። ቃሉን ያለማድረጥ ሲሞላብን መንፈስ ቅዱስ ችሎታችንን ያለማድረጥ ያስፋዋል።

መጽሐፍ ቅዱስን እየተመገብን ስንሄድ ቃሉ ሁልጊዜ አዲስ ሆኖ ይሰማናል። ለምሳሌ የአዲስ ኪዳን ቅዱሳት መጻሕፍት የዛሬ ሁለት ሺህ አመት አካባቢ ቢጻፉም፤ መንፈስ ቅዱስ ለዚያን ዘመን ከነበረው ሃሳብና መልዕክት በተጨማሪ ሌላም የሚያሳየን ነገር ይኖር? ብለን ማሰብ አለብን። አንድ ልናስታውሰው የሚገባ ነገር በዚያን ወቅት የነበረው የመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ አሁንም ከእኛ ጋር ያለ መሆኑን ነው። ዛሬ መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ ልክ እንደተጻፈበት ዘመን የነበረውን ዓይነት ስሜት ያለን ሆኖ ይሰማናል። ስለዚህ ሁልጊዜ ስናነብ መንፈሳችንን መጠቀም አለብን። ይህን ስናደርግ ቃሉ ሁልጊዜ አዲስ ሆኖ ይሰማናል። መጽሐፍ ቅዱስ ከብዙ ሺህ ዓመት በፊት ያሉትን ታሪኮች የያዘ ቢሆንም አሁንም ትኩስ ነው። ብዙ መጽሐፍት ለጥቂት ጊዜያት ከተነበቡ በኋላ ጣዕም አጥተው ተጥለዋል። መጽሐፍ ቅዱስ ግን ለብዙ ዘመናት ተደጋግሞ ተነቦ እንኳን አሁንም አዲስ ነው። ይህ ለምን ሆነ? ምክንያቱም በመንፈስ የተጻፈ ስለሆነ ነው። ይህን መጽሐፍ በፊደሉ መሰረት ብቻ ካነበብነው ወዲያውኑ አሮጌ ሆኖ እናገኘዋለን። ይህ መጽሐፍ ፊደል ብቻ እንደሆነ አድርገን የምናስብ ከሆነ ቃሉ የተለመደና ኃይል የሌለው የቀዘቀዘ ይሆንብናል። ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስን በመንፈሳችን ካነበብነው በምናነብበት ጊዜ ሁሉ ትኩስ ሆኖ ይሰማናል።

የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባብ ትርጉም የለሽ ሊሆንብን ትርጉም የሌለው ያደረገው የእኛ ሁኔታ እንጂ መጽሐፍ ቅዱስ እንዳልሆነ ልንረዳ ያስፈልጋል። የዚህ ችግሩ የእኛ መንፈስ ብቁ አለመሆን ነው። ምክንያቱም እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባብ በመንፈስ የተሞላ ስለሆነ ነው። መንፈሳችን ብቁ ሊሆን ግን በእያንዳንዱ ምንባብ የከበረ ነገር ይታየናል። መጽሐፍ ቅዱስን በመንፈስ ካላነበብነው ብዙ ነገር አናገኝም። ስለሆነም ትርጉም ያጣው መጽሐፍ ቅዱስ ሳይሆን የእኛ መንፈስ መዛል ነው። የእኛ መንፈስ በሚዘልበት ሰዓት መጽሐፍ ቅዱስ ወዲያውኑ ጣዕም ያጣ ይሆንብናል። መንፈሳችን ብቁ ካልሆነ የመጽሐፍ ቅዱስን ጣፋጭነት በጀመርነው ሁኔታ ጠብቀን ማቆየት አንችልም። ነገር ግን በተነቃቃሪ በብርቱ መንፈስ ከተነበበ ይኼው መጽሐፍ እንደዚያው እንደ ተጻፈበት ዘመን ትኩስ መሆኑ ይሰማናል።

መጽሐፍ ቅዱስ አሁን ከደረሰንበት በላይ በመንፈስ እንዴት የበለጸገ እንደሆነ ከእግዚአብሔር በስተቀር ግን ያውቃል? ስለዚህ መንፈሴ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተቀመጠውን የክብረ ነገር ሁሉ ለማግኘት ብቁ ነው ብለህ አትደምድም። ሌላው ቀርቶ መጽሐፍ ቅዱስን ለማንበብ ሁሉንም ነገር አሟልቻለሁ ብለህም አታስብ። መጽሐፍ ቅዱስን በጥቂቱም እንኳን ቢሆን የሚያውቁት በጣም የተሠሩ ሰዎች ብቻ ናቸው። መጽሐፍ ቅዱስን የምናውቀው በተሠራነው መጠን ብቻ ነው። በተሠራነው መጠን የመረዳት ደረጃችን ከፍ ይላል። መሠራታችን ውስን ከመሆኑ የተነሳ ዛሬም ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ለብዙ ዘመናት ሳይታወቁ እንደቆዩት ሁሉ አሁንም እንዲሁ አሉ። ስለዚህ ዛሬ መጽሐፍ ቅዱሳችንን በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ልንማር ይገባናል። አንድ ተጨማሪ ትምህርት ስንቀበል በውስጣችን አንድ ተጨማሪ መገለጥ እናገኛለን። መንፈሳችን የእግዚአብሔርን ቃል መንፈስ መለየት ወደሚጀምርበት ነጥብ የሚደርሰው ቃሉን በተማርነው መጠን ነው። ጥቂት ስንማር ጥቂት ብርሃን እናያለን። ብዙ ስንማርም ብዙ መገለጥን እናገኛለን። በተማርነው መጠን የክብረን ነገር እንመገባለን።

መ. መንፈሳችን የተዘጋጀ መሆን አለበት

አንድ ዓይነት የመጽሐፍ ቅዱስን ክፍል አንብበን አንዳንዶቻችን በጣም ውድ የሆኑትን ነገሮች ስናገኝ ሌሎቹ ግን የተለየ ነገር የማይሰማቸው ለምንድን ነው? የዚህ ምክንያቱ እኛ የዚያን ምንባብ መንፈስ ስለጨበጥንና ሌሎቹ ግን ስላላገኙት ነው። ይህ ማለት እነዚህ ሰዎች ዳግም የተወለደ መንፈስ የላቸውም ማለት አይደለም። የዚህ ልዩነት የእነዚህ ሰዎች መንፈስ ከዚያ ምንባብ መንፈስ ጋር አለመገናኘቱ ነው። ነገር ግን እነዚህ ሰዎች እኛ ምንም ካላየንበት ሌላ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ውድ የሆነና የክብረ ነገርን ሊያገኙ ይችላሉ። በዚህ ምክንያት በእያንዳንዳችን ውስጥ ያለው መንፈስ ሁልጊዜ የተነቃቃና በተለያዩ ሁኔታዎች ውስጥ የተለያዩ ስሜቶችን ለማመንጫት የተዘጋጀ መሆን አለበት። መንፈሳችን የተዘጋጀና ነገሮችን በቀላሉ የሚዳስስ ሲሆን የመጽሐፍ ቅዱስ መረዳታችን እየጨመረ ይመጣል። የአንድ ሰው የመጽሐፍ ቅዱስ መረዳት ሰፊ ወይም ጠባብ፣ ትልቅ ወይም ትንሽ መሆኑ የሚወሰነው ከመንፈስ ቅዱስ በተቀበለው ትምህርት መጠን ነው።

የመንፈሳችን ስሜት የሚነቃቃውና ዝግጁ እየሆነ የሚመጣው እኛ በተቀበልነው የመንፈስ ቅዱስ ትምህርት መሰረት ነው። የመንፈሳችን የመዳሰስ ብቃት ከፍ የሚለው በጨመርነው ትምህርት

አማካኝነት ብቻ ነው። አንድ ትምህርት ስንቀበል ከእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ያለ አንድን ምንባብ እንድንረዳ ያግዘናል። ስለዚህ በብዙ መሠራት እጅግ ጠቃሚ ነው። ብዙ ሳንሠራ የተነቃቃ ስሜትና ዝግጁ የሆነ መንፈስ ሊኖረን አይችልም። መንፈሳዊ ስሜታችን ካላደገ የመጽሐፍ ቅዱስ መረዳታችን ሊትረፈረፍ አይችልም።

ለዚህ የሚረዳ አንድ ምሳሌን እንመልከት። ይህንንም ክፍል በዘፍ. 13 እስከ ዘፍ. 47 ውስጥ እናገኘዋለን። መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ያዕቆብ ሲናገር በመጀመሪያ ያዕቆብ እንደተወለደ ይጀምርና በመጨረሻ ደግሞ እሥራኤል እንደሞተ ስለ አንድ ሰው በሁለት ስም ይናገራል። መጽሐፍ ቅዱስ ከመጀመሪያ ላይ ለምን ያዕቆብ ተወለደ አለ? በኋላስ ያዕቆብ ሊሞት ለምን ስሙን ለውጦ እሥራኤል ሞተ አለ? ያዕቆብ ተወለደ የተባለበትንና እሥራኤል ሞተ የተባለበትን ዘመን በማጥናት የእግዚአብሔር መንፈስ ብዙ ነገር እንድናስተውል ይረዳናል። በመጀመሪያ ያዕቆብ ሆኖ የተወለደ ሰው በእግዚአብሔር ቤት ረጅም ዕድሜ ሲኖር እሥራኤል ሆኖ ሊሞት ይችላል። እነዚህ ስሞች የራሳቸው ትርጉም አላቸው። ያዕቆብ ማለት ምን ማለት ነው? እሥራኤል ማለትስ? ስሞቹ ራሱን የቻለ ጥናት የሚያስፈልጋቸው ናቸው።

ስለ ያዕቆብ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የምናገኘው ተጨማሪ ቁም ነገር አለ። ያዕቆብ በእድሜው ብዙ ባልገፋበት ዘመን ላባ ከተባለ ከአንድ ምስኪን አጎቱ ጋር በገንዘብና በንብረት ይጣላ ነበር። ስላለው ሀብትና ንብረት ከዚህ ሰው ጋር ይከራከር ነበር። ነገር ግን ይኸው ያዕቆብ በሽመገለ ጊዜ አመለካከቱ ተለወጠ። በግብጽ ጠቅላይ ምኒስትር የነበረው ልጁ ዮሴፍ በሽምግልናው ወቅት ወደ ፈርዖን አገባው። ያዕቆብም ወደ ፈርዖን ሲገባ ፈርዖንን ባረከው። ከፈርዖንም ቤተ መንግሥት ሲወጣ ፈርዖንን ባረከት ወጣ። ያዕቆብ በወጣትነቱ ዘመን ካንድ ምስኪን ሰው ጋር ለምን ለሃብት ተጨቃጩ? በሽምግልናውስ በሃብት እጅግ በበለጸገ ንጉሥ ፊት ቀርቦ ከንጉሥ ለምኖ በመቀበል ፈንታ ንጉሡን የሚባርክ ሰው እንዴት ሆነ? እነዚህን የመሳሰሉ ጥያቄዎች በማንሣት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ወዳሉት እውነታዎች መግባትና መጽሐፍ ቅዱስ በተጻፈበት መንፈስ ውስጥ ሆነን የመንፈስ ቅዱስን ሃሳብ መረዳት እንችላለን።

ይህ የሚሆነው ግን የመንፈሳችንን ችሎታ ወይም ብቃት መንፈስ ቅዱስ ባስፋልን መጠን ከቃሉ በስተጀርባ ወዳለው የመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ መድረስ ስንችል ነው።

ክፍል - ሁለት የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴ

3. የመጽሐፍ ቅዱስ አጠናን ዘዴ አራት

የመግቢያ በሮች

3.1 መጻሕፍትን መመርመር

ጌታ፡ አይሁድ ቅዱሳት መጻሕፍትን እንደሚመረምሩ ወይም እንደሚያነቡ ሲናገር፡-

« . . . እነርሱን ትመረምራላችሁ . . . » ብሏል (ዮሐ. 5:30)። በሌላ ስፍራ ደግሞ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ቤሪያ ሰዎች ሲናገር «እነዚህም በተሰሉንቄ ከሚኖሩት ይልቅ ለበ ሰፊዎች ነበሩና . . . ዕለት ዕለት መጻሕፍትን እየመረመሩ . . . » የሚል እናገኛለን (ዮሐ. 17:11)።

መጽሐፍ ቅዱስን ስናጠና በመጀመሪያ ልናደርገው የሚገባ ነገር የእግዚአብሔርን ቃል መመርመር ነው። በሌላ አገላለጽ ከመጽሐፍ ቅዱስ አንድ ነገር የምንሻ ከሆነ ወደ ቃሉ ሄደን አንድ የጠፋበትን ነገር ፈልጎ ለማግኘት ተግባሩ እንደሚጋደል ሰው መመርመር አለብን። የምንፈልገውን አንድ ነገር ለማግኘት ብዙ ነገሮችን እየጻሰስን መመርመር ያስፈልገናል። ከብዙ የእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ለዛሬ የሚያስፈልገን አንድ የበራ ቃል እናገኛለን። ይህም ቃል በአንድ በሆነ ሁኔታ ውስጥ ስንሆን መንፈሳዊ ጉልበትን ይሰጠናል። በዚህ ቃል መሠረት የተቀበልነው ተስፋ ተገልጦና በርቶ ይታየናል። የእግዚአብሔርን ሀሳብ የሚተረጉምልን ይህ ቃል ነው።

እንግዲህ ይህንን የሚበራ ቃል ለማግኘት መጽሐፍ ቅዱስን መመርመር አለብን። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ መጻሕፍትን የመመርመር ልምዳችንን ማዳበርና አመለካከታችንንም ማስፋት ይኖር ብናል። በቀላል አገላለፅ መመርመር ማለት የሚነበበውን ክፍል በጥንቃቄና ረጋ ብሎ ሳይቸኩሉ በማስተዋልና በአንክሮ ማንበብ ወይንም መመልከት ማለት ነው። በዚህ ሀሳብ መሠረት ልናልፈው የሚገባ ቃል መኖር የለበትም። ይህንን ለማድረግ የሚከተሉትን ጥያቄዎች በምንባባችን ውስጥ ብናስገባ ቃሉን የበለጠ ለመመርመር ይረዳናል። እነዚህም ጥያቄዎች ይህ ቃል መቼ ነው የተጻፈው? ማን ነው የጻፈው? ለነገን ተጻፈ? ከየት ተጻፈ? በምን ሁኔታ ውስጥ ተጻፈ? ምን ዓይነት ስሜት ይዟል? እንዲህ ዓይነት ቃል ለምን ተጻፈ? ይህ ቃል ሲጻፍ ዓላማው ምን ነበር? . . . ወዘተ ናቸው። እነዚህን ጥያቄዎች ሆን

ብለን ስንጠይቅ መልሱን እስከምናገኝ ድረስ በጥንቃቄ ቃሉን እንመረምራለን።

አንዳንድ ጊዜ ከፍ ሲል ከተመለከትናቸው ጥያቄዎች አንዱን እንኳን ለመመለስ በብሉይና በአዲስ ኪዳን ውስጥ እያንዳንዱን ቃል በጥንቃቄ እንድንመረምር እንገደዳለን። ስለዚህ በጣም ጠቃሚ የሆነውን ነገር እንዳንስት እጅግ በጥንቃቄ መመርመር ይኖርብናል። አንዳንድ ጊዜ የእግዚአብሔርን ቃል ስናነብ የጠለቀውን መንፈሳዊ ነገር እንረዳለን ሌላ ጊዜ ግን ያነበብነውን ቃል እንኳን ላናስታውስ እንችላለን። አንዳንድ ጊዜ አንድን ነገር ብቻ ስንመለከት ሌላ ጊዜ ደግሞ ብዙ ነገሮች እናያለን። ይህም ሁኔታ በጥንቃቄ ስንመረምር ብዙ ነገሮችን ግዩነት እንደምንችልና እንደሚገባን ሳንመረምር ስንቀር ግን ጥቂት ነገሮችን ብቻ እንደምናይ ያመለክታል። በግዴላችን አንድ ቃል እንኳን ልታልፈን አይገባም። መጽሐፍ ቅዱስ በእግዚአብሔር መንፈስ የተጻፈ መጽሐፍ ነው። ይህም ግለት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለው እያንዳንዱ ቃል የእግዚአብሔር ቃል ነው። ስለሆነም በሕይወት የተሞላ ነው። ስለዚህ በታላቅ ጥንቃቄ ልናነበው ይገባል።

መጽሐፍ ቅዱስ ሲጠና ትዕግስት ያስፈልጋል። ያልተረዳነው ክፍል ሲኖርም ለሁለተኛ ጊዜ እስከናነበው ድረስ መጠበቅ እንችላለን። ነገር ግን እስከናውቀው ድረስ ልናጠናው ይገባል። በመጀመሪያ ንባብ ብርሃን ከበራልን እግዚአብሔር የተመሰገነ ይሁን። ነገር ግን በመጀመሪያው ጥናታችን ያን ብርሃን ካላገኘን እስከናገኘው ድረስ አያሌ ጊዜያትም ቢሆን በጥንቃቄ እየመረመርን ልናነብ ይገባል።

አንዳንድ ያልተረዳናቸው ምንባቦች ሲገጥሙን ልንጨነቅ አይገባም። የአዕምሮ ኃይላችንን በመጠቀም በኃይል ለመረዳት መሞከርም የለብንም። የግድ ብርሃን ማግኘት አለብን ብለን ስሜታችንን ማስጨነቅ አይገባንም። በመንፈሳዊ ዓለም የሚገኝ መረዳት ከአዕምሮ የሚመጣ ነገር አይደለም። ተቀባይነትም የለውም። በአዕምሮ የሚደረግ ትምህርት በመንፈሳዊ ነገር የተጠላ ነው። ስለዚህ የእግዚአብሔርን ቃል በአዕምሮ ብቻ ማጥናት የለብንም። እግዚአብሔር የሚገልጽና ቀን እስኪመጣ ድረስ ለትዕግስትና በጽናት ልንመረምር ያስፈልጋል።

ሌላው የብዙ ሰዎች መጥፎ ልምድ መጻሕፍትን ራሳቸው በመመርመር ፋንታ ሌሎች ሰዎች መርምረው ባገኙት መገለጥ ብቻ ያንባሉ። ሌሎች ሰዎች ያካፈሉን ነገር ጠቃሚ ቢሆን እንኳ የበለጠው ጠቃሚ ነገር ራሳችን የምናጠናውና የምንመረምረው ነው። እንግዲህ መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናጠና ከሌሎች እርዳታ ለማግኘት መጠበቅ የለብንም። የትንቢትና የሌሎች አገልግሎቶች እርዳታ የሚያስፈልገን ቢሆንም በእነዚህ ብቻ ረከተን በራሳችን ጥናት ወደ ተሻለ ነገር

ከመሻገር መገደብ የለብንም። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስን በራሳችን ለናነብና ከሌሎች ሰዎች ጥገኝነት ነፃ ልንወጣ ይገባል።

3.2 ቃሉን መሸምደድ

መጽሐፍ ቅዱስ «የእግዚአብሔር ቃል በሙላት ይነርባችሁ» ይላል ቀላ. 3:16። የእግዚአብሔር ቃል በሙላት በውስጣችን እንዲኖር ቃሉን ሸምድደን መያዝ ይገባናል። መሸምደድ ግለት የእግዚአብሔርን ቃል ግንብነብ ግለት ላይሆን ይችላል። የእግዚአብሔርን ቃል ግንብነብ ግለትም መሸምደድ ግለት ላይሆን ይችላል። መሸምደድ ግለት የእግዚአብሔርን ቃል ልክ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንደተጻፈው ነጥብና ሆኔያት ሳይቀር መልሶ ለመናገር፤ ለመጻፍ ወይም ለግስታዎስ መቻል ግለት ነው። ይህም ግለት ቃሉ በአዕምሮው ከዚያም ካለፈ በልቡ ተጽፎአል ግለት ነው። ምናልባት የዚህ ሰው ልብ ከፍቅጥ ባለመሆኑ ምክንያት ቃሉን በልቡ ለግስቀመጥ ባይችል እንኳ በአእምሮው ግን ሸምድዶ ይይዛል። በሌላ አገላለፅ ቃሉ በልቡ ባይቀመጥም በአዕምሮው ግስታወስ ይችላል ግለት ነው። እንዲህ ዓይነት ልቡ የተዘጋ ሰው ቃሉን በአዕምሮው ያስታውሰው እንጂ በልቡ ውስጥ ግን የተቀረጸ አይደለም። የዚህ ተቃራኒ ደግሞ ሌላ ሰው አለ። ይህ ሰው ዉዋ ታዛዥ ልቡ ከፍትና የግረብል ዓይነት ነው። ነገር ግን ይህ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል ግስታወስ ካታተመ ልክ እንደዚያኛው ሰው ቃሉ በልቡ ውስጥ ሊቀመጥ አይችልም።

ሐዋርያው ጳውሎስ ለኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን አማኞች ሲናገር «... እርሱ ራሱ ከግረብል ይልቅ የግረብል ብዕራ ነው እንዳል የጌታን የኢየሱስን ቃል ልታስቡ ይገባችሁ ዘንድ በሁሉ አላየኋችሁ» ብሏል (ዮሐ. 20:35)። አንድ ሰው የጌታን ቃል ለማስብ ቃሉን መሸምደዱ ያስፈልገዋል፤ አለበለዚያ ግን እንዴት ሊያስታውሰው ይችላል? ጌታ ራሱ በዚህ ምድር በነበረበት ወቅት የእግዚአብሔርን ቃል ጠቅሶ ይናገር ነበር። የሰይጣንን ፈተና ለመዋጋት በዘዳግም ውስጥ የተጻፈውን የእግዚአብሔርን ቃል በተላሉ ጠቅሶ ለመናገር ችሏል። እንዲሁም ናዝሬት በግገኝ ምክራብ በገባ ጊዜ ከእግዚአብሔር የተሰጠውን ተልእኮ ከኢሳይያስ መጽሐፍ ላይ ወዲያው ከፍቶ ለማንበብና የተጻፈ ፈበትን ስፍራ ፈልጎ ለማግኘት አላስቸገረውም። እነዚህም ሁኔታዎች ጌታ ኢየሱስ ራሱ በመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች የተሞላ እንደነበር ያመለክታሉ። ስለዚህ እኛም መጽሐፍ ቅዱስን የበለጠ በጥንቃቄ ግንብብና በትጋት ግስታወስ ይናገራለን። የምናነበውን ሁሉ የምንረሳ ከሆነ ለምን ዓይነት ዓላማ ያገለግላል?

መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ ቃሉን በሚመረምር አመለካከት ልናነበውና የመሸምደዱንም ሥራ ጎን ለጎን ልናደርግ ያስፈልገናል። ልባችን ለእግዚአብሔር ከፍትና አመለካከታችንም ጩዋ ከሆነ መጽሐፍ ቅዱስን ለመሸምደድ ችግር አይገጥመንም። አዘውትረን ከቃሉ ጋር የምናሳልፍ ከሆነ ቃሉን በቀላሉ ማስታወስ እንችላለን። ጊዜ ባገኘን ሐጥር ቃሉን መሸምደድና በሙላትም በልባችን ውስጥ እንዲኖር ማድረግ ይገባናል። የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል በልባችን ውስጥ በሙላት እንዲኖርብን ማድረግ ካልቻልን መንፈስ ቅዱስ እኛን ለመናገር ትልቅ ችግር ይገጥመዋል። እግዚአብሔር በየጊዜው መገለጥን የሚሰጠን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለውን ቃል በመጠቀም ነው። የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል የማናስታውስ ከሆነ ወደ እኛ የሚመጣውን መገለጥ እንወስነዋለን። ስለዚህ የእግዚአብሔር ቃል በአዕምሮአችን ውስጥ ሊቀመጥ ይገባዋል። የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል የምንሸመድደው ለማነብነብ ብለን ሳይሆን መገለጥን ለመቀበል ለመዘጋጀት ነው። ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የበለጠ ትውውቅ ሲኖረንና ብዙ ምንባቦችን ማስታወስ ስንችል መንፈስ ቅዱስ ለመንፈሳችን ለመናገር ቀላል ይሆንለታል። መሸምደድ ስንል የምናነበውን ክፍል ሃሳብ ማለት ሳይሆን ቃሉን እንዳለ አንድ በአንድ መያዝ ማለታችን ነው። ሽምደዳችን ትክክለኛና ግልጽ መሆን ያስፈልገዋል። በአጭሩ መጽሐፍ ቅዱስን ቃል በቃል ጥቅሶችን ምዕራፎችን በአጠቃላይ ስልሳ ስድስቱን መጽሐፍ ልንሸመድዳቸው ያስፈልጋል።

3.3 ማመሳከር

የእግዚአብሔርን ቃል ስናጠና ቃሉን ከመመርመርና ከመሸምደድ አልፈን ቃሉን ማመሳከር ይገባናል። ቃሉን እርስ በእርሳቸው ስናመሳክር ወይም ስናስተያይ አዳዲስ ብርሃኖችን እናያለን። በመዝሙረ ዳዊት «... በብርሃንህ ብርሃንን እናያለን» የሚል ቃል እናገኛለን። ከዚህም አንድ ብርሃን ብቻውን በቂ እንዳልሆነ እንረዳለን። በሌላ አገላለፅ ችግራችን ሌላ ተጨማሪ ብርሃን ካላገኘ ሳይስተካከል ይችላል። በዚህ ክፍል መሰረት አንዱ ብርሃን ወደ ሌላው ብርሃን ይመራናል። ብርሃኖች እርስ በእርሳቸው የሚጣጣሙ ናቸው። ሐዋርያው ጴጥሮስም «... በመጽሐፍ ያለውን ትንቢት ሁሉ ማንም ለገዛ ራሱ ሊተረጎም አልተፈቀደም» ብሏል (2ኢጥ. 1:20)። ይህም ማለት ይህ ትንቢት በዚያው የምንባብ ክፍል መሠረት እንጂ በአንባቢው በራሱ ሃሳብ እንዳይተረጎም ማለት ነው። እግዚአብሔር የሚፈልገውን ነገር በአንድ ምንባብ ብቻ ተናግሮ አይጨርስም። ነቢያትም ስለ እግዚአብሔር ቃል «... ጥቂት በዚህ ጥቂት በዚያ ይሆንላቸዋል»

በማለት ነገረውናል (እ.ኤ.አ. 28:13)። ስለዚህ ግንኙ መጽሐፍ ቅዱስን የሚያነብ ሰው በዚያው ክፍል ብቻ መተርጎም የለበትም። እንዲህ ቢያደርግ ግን ለራሱ እየተረጎመ ነው ማለት ነው። ይህም የመተርጎምን ሕግ ይጻረራል። ስለዚህ በአንድ ላይ ልናያቸው ያስፈልጋል።

እዚህ ላይ እግዚአብሔር አንድ መመሪያ ያሳየናል። ይህም አንድን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ስናነብ ከሌላ ክፍል ጋር ያንኑ ምንባብ ግመላከር ያለብን መሆኑን ነው። በዚያው ክፍል ብቻ መተርጎም የለብንም። በአንድ ክፍል ውስጥ ያየነውን ትምህርት በሌላ ክፍል ካለው ጋር አመላክረን ለመተርጎም መመርመር ያስፈልገናል። ብዙ ክርስቲያኖች የሚሰጡት እዚህ ላይ ነው። የሚያነቡትን ክፍል ከሌላው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ጋር ሳያመላክሩ ለመተርጎም ይሞክራሉ። ሰይጣን እንኳ ሰዎችን ለማሳሳት ነጥሎ ጥቅስን በማውጣት ይጠቅሳል። አንድን የምናነበውን ክፍል የበለጠ ከሌላው ክፍል ጋር ስናመላክር ለራሳችን እንዳንተረጉም ይረዳናል፤ እንዲህ ዓይነቱን ችግርም ይቀንስ ላናል። የበለጠ ግመላከር የተሻለ ነው። አንድን ጥቅስ ስንወስድ ብዙ ጥንቃቄ ልናደርግ ይገባል። አንድን ነገር ለብቻው ነጥሉን በመውሰድ ዘፍ አድርገን ስናስቀምጥ ለህተት ውስጥ የመውደቅ አደጋው እጅግ የከፋ ነው። በግመላከርና ያመላከርናቸውን ክፍሎች አመዛዝንን ስንተረጉም ቀደም ሲል ያሳየናቸውን ብዙ ነገሮች ማየት እንጀምራለን።

3.4 ማሰላሰል

በኢያ. 1+8 እና በመዝ. 1+2 ላይ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል ሁልጊዜ ማሰላሰል እንዳለበት በግልፅ ተፅዕኖአል። መጽሐፍ ቅዱስን በማናነብበት ሰዓት እንኳ ሳይቀር የእግዚአብሔርን ቃል ማሰላሰል ያስፈልገናል። ይህም የእኛ ሃሳብ ወደ መጽሐፍ ቅዱስ ሀሳብ እንዲገባ ያደርገዋል። ሀሳባችን በእግዚአብሔር ቃል ይለወጣል። መጽሐፍ ቅዱስን በምናነብበትም ሆነ በማናነብበት ጊዜ ሁሉ አእምሯችን ከእግዚአብሔር ቃል የማይለይ ሊሆን ያስፈልገዋል። ሐዋርያው ጳውሎስ «... እንደ መንፈስ ፈቃድ...» ሲል እንደ መንፈስ ቅዱስ ፈቃድ ማሰብ ማለት ብቻ ሳይሆን መንፈሳዊ አዕምሮ እንዲኖርም ማለቱ ነው (ዮሐ 8:39)። በሌላ አገላለጽ አዕምሮአችን ወደ እግዚአብሔር ቃል ይመለሳል ማለት ነው። ሁኔታዎች ምንም ይሁኑ ምን አዕምሮአችን በእግዚአብሔር ቃል መጽናት አለበት። አዕምሮአችን ስለ እግዚአብሔር ቃል እንዲያስብ ስላስገደድነው ሳይሆን በእግዚአብሔር ቃል ከመጽናት በቀር ሌላ ማድረግ ስለማይገባው ነው። የየዕለቱ አሳባችን ወደ መጽሐፍ ቅዱስ አሳብ መለወጥ አለበት። ብናነብም ባናነብም አዕምሮአችን በመጽሐፍ ቅዱስ ቃል መያዝና መሞላት

አለበት። እንዲህ ብናደርግ ድንገት ራሳችንን በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ እናገኘዋለን።

ማሰላሰል ሁለት ገፅታ አለው። አንዱ መጽሐፍ ቅዱስን በምናነብበት ጊዜ ያለን የእኛ አሳብ ሲሆን ሌላው ደግሞ በየዕለቱ ህይወታችን ያለው አሳባችን ነው። ስናነብ የእግዚአብሔርን ቃል አጥልቀን እናስተውላለን። በማናነብበት ጊዜ ደግሞ ይህን የሰከነ አዕምሮአችንን እንገለገላለን። ስለዚህ ከታጠርንበት ከራሳችን ሃሳብ በመውጣት በእግዚአብሔር ክፍት መሆን እንጂ የእግዚአብሔርን ቃል ለማሰብ ራሳችንን መጫን አያስፈልገንም። ራሱ መንፈስ ቅዱስ ወደዚያ አሳብ ይመራናል። ቃሉን ማሰላሰል ልማዳችን እየሆነ ይመጣል። በመጨረሻም በእግዚአብሔር ፊት ባለሙላት እንሆናለን።

5. የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናትን ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስፈልጉ ነገሮች

5.1 ጊዜ መወሰን

መጽሐፍ ቅዱስን የሚያጠኑ ሰዎች ሁሉ ከጥቁቅ የጥምና ጊዜያቸው በተጨማሪ የጥናት ጊዜ መወሰን አለባቸው። ተግባር እንደሚያስተምረን ብዙ ጊዜ መስጠት ማለት ጥሩ ውጤት ያስገኛል ማለት አይደለም። እንዲያውም እጅግ የተንዛዛ ጊዜ መወሰን ከጥቅሙ ይልቅ ጉዳቱ ሊያመዝን ይችላል። ስለዚህ በአጠቃላይ ጊዜያችንን ልንሠራበት በሚችል ደረጃ ልንወስን ያስፈልጋል። በሙሉ ጊዜ እግዚአብሔርን የሚያገለግሉ ሰዎች በየቀኑ ለሚኖራቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት በቂ ጊዜ ሊወስኑ ይገባል። ነገር ግን ከአንድ ሰዓት ማነስ የለበትም። እርግጥ በጣም ብዙ ጊዜ ያላቸው ሰዎች ሊያራዝሙት ይችላሉ። እንዲህ ዓይነት የጊዜ መወሰን ጉዳይ በግለሰቡ መረዳት ሊሆን ይገባል። ይህ ጊዜ ከመወሰኑ በፊት አስቀድሞ ሊታሰብበት ይገባል። አንድ ጊዜ ከተወሰነ ግን ለተወሰኑ ዓመታትም ቢሆን ተግባራዊ መሆን ይኖርበታል። ይህ ውሳኔ ያገኘ ሰዓት ቢያንስ ለሁለትና ለሦስት ወራት መለወጥ የለበትም። ለዚህ ውሳኔያችን መገዛትና ራሳችንን በሰነ ሥርዓት መገዛት ይገባናል። ግልጽ የሆነ ዝግጅት ያስፈልጋል። የምናደርገው የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት በተገኘው አጋጣሚ መሆን የለበትም። ሆኖ ተብሎ ታስቦበት የተወሰነ ጊዜ ሊኖረው ይገባል። እንደሌሎቹ መጻሕፍት በዘፈቀደ የምናነበው መሆን የለበትም። ብዙ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን ሲያጠኑ ግድየለሾች ናቸው። እንደነዚህ ዓይነት ሰዎች ዛሬ ብዙ ሰዓታትን ሊያነቡ ይችላሉ። ነገር ግን ነገ አንድ ሰዓት እንኳን አያነቡም። ፍጹም የመቀጠል ምልክት አይታይባቸውም። ይህ መጥፎ

ልማድ ነው። በሐዚህ ይህን በጥንቃቄ ልናየውና ጊዜ ከመወሰናችን በፊት አስቀድመን ልንጸልይበት ይገባል። ያ ጊዜ አንዴ ከተወሰነ በኋላ ግን በትጋት ልንጠብቀው ይገባል። እርግጥ ይህን የወሰነውን ጊዜ ከበድ ያሉ ጉዳዮችንና ቀላል ርዕሶችን ለማጥናት፤ ለዚህም ጥናት የሚረዱ አሳቦችን ለማሰባሰብና ያጠናናቸውን በተረዳነው መልክ በጸሐፊ ለማስፈር በሚረዳን መልኩ ልንከፋፍለው እንችላለን።

5.2 ማስታወሻ መያዝ

መጽሐፍ ቅዱስን ስናጠና ከምናነበው ክፍል ማስታወሻ መያዝ ይኖርብናል። መጽሐፍ ቅዱስን የሚያነብ ሰው ማስታወሻ መውሰድን ሊለማመድ ይገባዋል። በማንኛውም ጊዜ የሚመጣን አሳብ የምንመዘግብበት ትንሽ ማስታወሻ ደብተር ክኪሣችን ሊለይ አይገባውም። ከዚህም በተጨማሪ እነዚህን አሳቦች ተረጋግተን የምናስፍርበት ትልቅ ማስታወሻ ደብተር ሊኖረን ይገባል።

5.3 የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት መርጃ መሣሪያዎች

መጽሐፍ ቅዱስን ስናጠና ሌሎችን ሥራዎች ስንሠራ እንደሚያስፈልገን ሁሉ ለጥናቱ አስፈላጊ የሆኑ መሣሪያዎችን ማግኘት ይጠይቃል። እነዚህም መርጃ መሣሪያዎች መጽሐፍ ቅዱስ፣ ጥቅስ ማውጫ፣ መዝገበ ቃላት፣ የቅዱሳት መጻህፍት መግቢያዎች፣ ማብራሪያ መጻሕፍት . . . ወዘተ ናቸው። እነዚህ መጻሕፍት መጽሐፍ ቅዱስን ለማጥናት እጅግ ይረዳሉ። ለጥናታችንም በጣም አስፈላጊ መሣሪያዎች ናቸው።

6. የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት እቅድ

መጽሐፍ ቅዱስ አስደናቂ መጽሐፍ ነው። ከ39 እስከ 40 በሚደርሱ ሰዎች የተጻፉ ስድሳ ስድስት መጻሕፍትን አጠቃልሎ ይዟል። በያዘውም ነገር እጅግ የበለጸገ መጽሐፍ ነው። ይህንም መጽሐፍ ስናጠና እቅድ ያስፈልገናል። ይህ እቅድ ከጎደለን ግን የምንፈልገውን መልካም ውጤት እንዳናገኝ ይከለክለናል። በዚህ ክፍል ውስጥ ወደ ሃያ ሰባት የሚደርሱ የተለያዩ የጥናት እቅዶችን እንመለከታለን።

6.1 ታላላቅ ሰዎች

በብሉይ ኪዳን ውስጥ ብዙ ታላላቅ ሰዎችን እናገኛለን። ከእነዚህም መካከል እንደ አዳም፣ አቤል፣ አብርሃም፣ ይስሐቅ፣ ያዕቆብ፣ ሙሴ፣ ኢያሱ፣ ሰሎሞን፣ ዳንኤል፣ . . . ወዘተ የመሳሰሉትን መጥቀስ ይቻላል። የእነዚህን ሰዎች ሕይወት በጥልቀት ማጥናት ይገባል። ታሪካቸውንም በብሉይ ኪዳን ብቻ ሳይሆን በአዲስ ኪዳንም ፈልገን ማየት ይኖርብናል። ሌሎችን በብሉይ ኪዳንም ሆነ በአዲስ ኪዳን የተጠቀሱ ሰዎችን ማጥናት ይገባል። የእነዚህን ሰዎች ታሪክ በማጥናት የእግዚአብሔር መንፈስ ለግላችን የሚነግረን መልእክት አለው።

6.2 ሴቶች

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሴቶች ልዩ ሥፍራ አላቸው። ስለዚህ ለብቻ ተለይተው ሊጠኑ ይገባል፤ ጥናታችንንም ከፂዋን እንጀምራለን። እንዴት እንደተሠራች፣ ምን እንደተናገረች፣ ለብቻዋ ምን እንዳደረገች፣ እንዴት እንደወደቀችና ከዚያም እግዚአብሔር ምን ዓይነት ተስፋ እንደሰጣት፣ እንዴት የሕያዋን ሁሉ እናት እንደሆነች እናያለን። በመቀጠልም ስለ ሣራ፣ ርብቃ፣ ትዕማር፣ ሩት፣ ረዓብ፣ ሃና፣ አቢግያ፣ ሱነማዊቷ ሴት እንዲህ እያልን በራእ. 12 ስለተገለጠችው ልጅ ስላላት ሴት፣ በራእ. 17 ስለተገለጠችው ታላቂቱ ጋለሞታ እና በራእ. 19 ስለተገለጠችው የበጉ ሙሽራ እናጠናለን። በዚህ ዓይነት መልክ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተገለጡ ታላላቅ ሴቶችን እናያለን። እነዚህ ሴቶች የተለያዩ ነገሮችን ያመለክታሉ። በመጥፎም ይሁን በጥሩ ጎኑ በአብዛኛው ሴቶች ቤተ ክርስቲያንን ይወክላሉ። ስለዚህ ስለ ሴቶች ስናጠና እግዚአብሔር በግላችን ብዙ የሚነግረንና የሚያስተምረን ነገር አለው።

6.3 የአዲስ ኪዳን ጥላዎች

በብሉይ ኪዳን ውስጥ የተገለጡትን የአዲስ ኪዳን ጥላዎች በሚገባ ለማጥናት ስለ አዲስ ኪዳን ጭሩ መሰረት ሊኖረን ያስፈልጋል። እነዚህን የአዲስ ኪዳን ጥላዎች ለማጥናት በአዲስ ኪዳን ውስጥ አራት ትልልቅ መንፈሳዊ ርዕሶች እናገኛለን። እነርሱም ክርስቶስ፣ መዋጀት፣ ቤተ ክርስቲያንና መንፈስ ቅዱስ ናቸው። በብሉይ ኪዳን ውስጥ የምናገኛቸው የአዲስ ኪዳን ጥላዎች በአብዛኛው የሚናገሩት ስለ እነዚህ አራት ርዕሶች ነው። ስለዚህ እነዚህን ርዕሶች በአዲስ ኪዳን ጠንቅቀን ካወቅን ብሉይ ኪዳን ስለማን እንደሚናገር ለማጥናት አይቸግረንም።

ሌሎችም እነዚህን የመላሰሉ ጥላዎችን ማጥናት ይቻላል። እነዚህን ጥላዎች ስናጠና መንፈስ ቅዱስ ብዙ ነገሮችን ይገልፅናል።

6.4 ትንቢቶች

የመጽሐፍ ቅዱስ አንድ ሦስተኛው ትንቢት ነው። ትንቢቶችን ስናጠና በሁለት ክፍሉን ልናያቸው እንችላለን። የመጀመሪያው ክፍል የኢየሱስ ክርስቶስን እስከ መጀመሪያው ምጽአቱ ድረስ ያለውን ታሪክ ሲያጠቃልል፤ ሁለተኛው ደግሞ እስከ ዳግም ምጽአቱ ድረስ ያለውን ይሸፍናል። በዚህ ዓይነት መልክ ክፍሉ ማጥናት ይቻላል። ከዚህም በተጨማሪ ትንቢቶችን የተፈጸሙ፤ እየተፈጸሙ ያሉና ወደፊት የሚፈጸሙ ብሎ ማየትም ይቻላል። ትንቢቶችን ስናጠና ስለ ጌታ ኢየሱስ የመጀመሪያ ምጻት በሚናገሩት ላይ ትኩረት ልንሰጥ ይገባል። እነዚህንም ትንቢቶች ከብሉይና ከአዲስ ኪዳን እየለቀምን እንጻፋቸው። በዚህ ዓይነት መልክ ማጥናቱ ጥቅሙ ምንድን ነው? ይህም ትንቢቶች የሚፈጸሙ መሆናቸውን የሚያሳየንን መርህ እንድናውቅ ይረዳናል። በዚህ ዓይነት ሁኔታ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ የመጀመሪያ ምጽአት የተነገሩ ትንቢቶች ከተፈጸሙ በዚያው ሁኔታ ስለ ዳግም ምጽአቱ የሚናገሩ ትንቢቶችም እንደሚፈጸሙ እርግጠኛ ያደርገናል።

6.5 ዋና ዋና ዘመናት

እግዚአብሔር ከሰው ጋር የሚያደርጋቸው ግንኙነቶች እንደ ዘመኑ የተለያዩ ናቸው። በእያንዳንዱ ዘመን እግዚአብሔር ከሰው ጋር የሚገናኝበት የተለየ መንገድ አለው። በአንድ ዘመን ያደርግበት የነበረው መንገድ በሌላ ዘመን ካደረገበት መንገድ ይለያል። በአንድ ዘመን ሰዎችን ያድንበት የነበረው መንገድ በሌላው ዘመን ካዳነበት መንገድ ይለያል። የእነዚህ የዘመናት እውነት ግልጽ ካልሆነልን የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል የተምታታ መስሎ ሊሰማን ይችላል። ዘመናትን በግልጽ ለይተን ማወቅ ከቻልን ግን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ምንም የሚያምታታን ነገር አይኖርም። እነዚህ ዘመናት የመጽሐፍ ቅዱስ አዋቂዎች በአራት ይከፍሉአቸዋል። የመጀመሪያው የአባቶች ዘመን የሚባል ሲሆን ይህም ከአዳም እስከ ሙሴ ያለውን ዘመን ያጠቃልላል (ሮጌ 5:14)። ሁለተኛው ደግሞ የሕግ ዘመን ሲሆን ይህም ከሙሴ እስከ ክርስቶስ ያለውን ዘመን ያጠቃልላል (ግብ. 11:13)። ሦስተኛው የጸጋ ዘመን በመባል የሚታወቅ ሲሆን ይህም ከክርስቶስ የመጀመሪያ ምጽአት እስከ ዳግም ምጽአቱ ያለውን ይሸፍናል (ጴጥ. 15:14-18)። አራተኛው የመንግስቱ ዘመን ሲሆን ይህም ከዳግም ምጽአቱ እስከ

መንግስቱ መጨረሻ ያለውን ያጠቃልላል (ራእ. 20)። በእነዚህ ዘመናት የሰውን የመጀመሪያ ሥፍራ፣ ኃላፊነቱን፣ ውድቀቱን፣ እግዚአብሔር ከሰው ጋር የሚያደርገውን ሥራ እናያለን። እነዚህን ጉዳዮች በጥንቃቄ በማጥናት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እርስ በርሳቸው የሚቃረኑ ለሚመስሉት ጉዳዮች አልባኮ መስጠት እንችላለን።

6.6 ርዕሶች

መጽሐፍ ቅዱስ ብዙ ርዕሶችን የያዘ መጽሐፍ ነው። ከእነዚህም ውስጥ ፍጥረት፣ ሰው፣ መላእክት፣ ኃጢአት፣ የሰይጣን መንግስት፣ ደግነነት፣ ንስሐ፣ የክርስቶስ ሥራ፣ የክርስቶስ ሕይወት፣ መንፈስ ቅዱስ፣ ዳግም ልደት፣ ዘላለማዊ ሕይወት፣ መለየት፣ መጽደቅ፣ ሕግ፣ የክርስቶስ 'አካል'፣ የእግዚአብሔር ሥልጣን፣ የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም ምጽአት፣ ፍርድ . . . ወዘተ ናቸው። በእነዚህ ርዕሶች ከፋፍለን መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናጠና የእግዚአብሔር መንፈስ ብዙ ነገሮችን ያስተምረናል።

6.7 በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ያለ ግንኙነት

በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ያለውን ግንኙነት ለማጥናት መጽሐፍ ቅዱሳችንን በሚከተለው መልክ ከፋፍለን መመልከት ይጠቅመናል። ይህም እግዚአብሔር፣ የሰው ልጆች፣ እግዚአብሔርና ሰው፣ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር፣ እግዚአብሔር በሰዎች መካከል፣ እግዚአብሔር ከሰዎች በላይ . . . ወዘተ የሚሉ ናቸው። በዚህ ዓይነት ከፋፍሎ ግጥናት በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ያለውን ግንኙነት ለይተ ለማወቅ ይጠቅማል።

6.8 የዘመናት ቅደም ተከተል

መጽሐፍ ቅዱስን በዘመናት ቅደም ተከተል ከፋፍሎ ግጥናት የእግዚአብሔርን ቃል በጥንቃቄ የማጥናት ልምዳችንን ያዳብረዋል። የመጽሐፍ ቅዱስ የጊዜ ቅደም ተከተል በጣም ግልጽ ነው። ሰው ከተፈጠረበት ጊዜ ጀምሮ ጌታ ኢየሱስ እስከ ተወለደበት ያሉት ዓመታት የታወቁ ናቸው። ለምሳሌ ከአዳም እስከ ኖህ ያለው ዘመን 1600 ዓመታት ነው። በዚህ ዓይነት የቀሩትንም ዘመናት ቆጥሮ መድረስ ይቻላል። በዚህ መልክ መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናጠና እግዚአብሔር የሚያስተምረን ብዙ ነገር አለው። በተለይ ግን መጽሐፍ ቅዱስን

በዘመናት ቅደም ተከተል ማጥናት እኛ ራሳችን መጽሐፍ ቅዱስን ስናጠና ጠንቃቄች እንድንሆን ይረዳናል።

6.9 ቁጥሮች

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉ ቁጥሮች የራሳቸው የሆነ ትርጉም አላቸው። ለምሳሌ አንድ ቁጥር ከሁሉ መጀመሪያ ወይም በፊት የሆነን ነገር የሚያሳይ ሲሆን ይህም እግዚአብሔርን ብቻ ያመለክታል። ሁለት ቁጥር ደግሞ ሕብረትን ያሳያል። ሦስት ቁጥር ስላሌን ያመለክታል። በዚህ ዓይነት መልክ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሱትን ቁጥሮች ማጥናት ይቻላል።

6.10 የጌታ ምሳሌዎች

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉትን የጌታ ምሳሌዎች በሙሉ ማጥናት ይገባል። የተለያዩ ምሳሌዎችን ስናጠና የምሳሌዎች አተረጓጎም ራሱን የቻለ ሕግ ያለው መሆኑንና ማንም እንደራሱ ፈቃድ ሊተረጎማቸው እንደማይችል ያስጠነቅቀናል። ይህን የአተረጓጎም ሕግ ስናውቅ የሚገጥሙንን ሌሎች ምሳሌዎች በዚህ መሠረት መተርጎም እንችላለን። ምሳሌዎችን ስንተረጎም ዋናውን ሃሳብና ማብራሪያዎችን መለየት መቻል አለብን። ሌላው ልናውቅ የሚገባው ነገር ምሳሌዎችን በተቀመጡበት መልክ መተርጎም የማንችል መሆኑን ነው። ለምሳሌ ስለ ዘሬው የሚናገረውን ክፍል ስናነብ ዘርን በቀጥታ የሰብል ዘር አድርገን መውሰድ የለብንም። በዚያው ክፍል እንደተገለጸው የእግዚአብሔር ሥል መሆኑን ልናስተውል ይገባል። በዚህ መሠረት ሌሎችን ምሳሌዎችም በጥንቃቄ እያስተዋልን ልንተረጎም ያስፈልጋል።

6.11 ተዓምራቶች

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በተደረጉት ተአምራቶች ላይ ልዩ ትኩረት ልናደርግ ይገባል። ተአምራት በኤልያስ፣ በኤልሳብ፣ በሐዋርያው ጳውሎስ . . . ወዘተ ተደርገው እናገኛለን። በተለይም ሐዋርያው ዮሐንስ እንደ ዓፈው በጌታ ኢየሱስ የተደረጉት ተአምራቶች እጅግ ብዙ ከመሆናቸው የተነሣ ቢፃፉ ምድር እንደማትበቃ ተናግሯል። በእነዚህ ተአምራቶች ላይ ትኩረት አድርገን ስናጠና እያንዳንዱ ተአምር የራሱ የሆኑ ባህርያት አሉት። ለምሳሌ የዓይነ-ሥውር ፈውስና የሽባ ፈውስ የሚያስተላልፉት መልእክት እንደ አውደምንባቡ የራሳቸው የሆነ መልእክት አላቸው። ዓይነ-ሥውር ከማየት ጋር ሽባ ደግሞ ከብርታት

ጋር ይስተያያል። በዚህ መሠረት ተአምራቶችን ስናጠና ከተአምራቶች በስተጀርባ ያለውን የእግዚአብሔርን አላማ እናስተውላለን። ቀደም ባለው ክፍል እንደተመለከትነው ጌታ ኢየሱስ በዮሐ. 9፥39 በገለጸው መሠረት የዓይነ-ሥውሩን ዓይን ያበራው ብርሃን መስጠት የሚችል እርሱ ብቻ መሆኑን ለመግለጽና ሰዎች በእርሱ አምነው እንዲድኑና ብርሃን ማየት እንዲችሉ ለማድረግ ነው። በሌላ አገላለጽ መንፈሳዊ ብርሃንን ለማመልከትና ከመንፈሳዊ እውርነት ሰዎች በእርሱ አምነው እንዲወጡ ለማስቻል ነው። እንዲሁም በዮሐ. 11 ውስጥ እንደተመለከተው ዓልዓዛርን ከሞት ያስነሳው እርሱ ትንሳኤና ሕይወት መሆኑን ለመግለጽና ሰዎችን በዚህ በሚያቶ ተአምር ወደ እርሱ እንዲመጡና በእርሱ አምነው የዘላለምን ሕይወት እንዲያገኙ ለማድረግ ነው። በማቴ. 9፥ ባለው ታሪክ ውስጥ ደግሞ አንድን ሽባ ሰው ኃጢአትህ ተሰረየህ በማለት አልጋውን ተሸክሞ እንዲሄድ አድርጓል። ይህም ሰዎች የሽባውን መነሣት በማየት ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ኃጢአትህ ተሰረየህ የሚለውን ቃሉን በማስተዋል ወደ እርሱ እንዲመጡና በእርሱ አምነው የኃጢአት ስርየት እንዲያገኙ፣ የዘላለም ሕይወትንም እንዲወርሱ ለማድረግ ነው። በዚህ መልክ ሌሎችንም ተአምራቶች ስናጠና ከበስተጀርባቸው ያለውን የእግዚአብሔርን አላማ እናስተውላለን።

6.12 ጌታ በምድር ላይ ያስተማራቸው ትምህርቶች

ጌታ በምድር ላይ ያስተማራቸውን ትምህርቶች በሙሉ እንደሚገባ ትኩረት ሰጥተን ማንበብ ይገባል። ትምህርቶቹ በጣም ቁልፍና መሠረታዊ ስለሆኑ ለብዙ ጥያቄዎቻችን መፍትሔ ይሰጡናል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ጌታ ኢየሱስ በይሁዳ፣ በጊሊላ . . . ወዘተ እየተዘዋወረ ያስተማረባቸውን ሥፍራዎች ልንቃኛቸው ያስፈልጋል። ለነማን እንደተናገረ ልናስተውልም ይገባል። ለደቀ መዛሙርት ብቻ፣ ለሕዝቡ ብቻ፣ ለደቀ መዛሙርትና ለሕዝቡ ባንድላይ አስተምሯል። እነዚህን ትምህርቶች በዚህ መልክ ከፋፍሎ ማጥናት የትምህርቱን ዋና ሃሳብ ለማግኘት ይረዳናል።

6.13 አራቱን ወንጌላት ማነፃፀር

አራቱን ወንጌላት አነፃፅሮ ማንበብ ለጥናታችን ይጠቅማል። መንፈስ ቅዱስ ለምን አራት ወንጌላት እንዲጻፉ አደረገ? ታሪካቸው ለምንድን ነው የተለያየ የሚመስለው? የታሪካቸው አቀማመጥ ለምን ተለያየ? በአንድ ታሪክ ላይ የተጠቀሱት ቁጥሮች ለምን አንድ ዓይነት

አልሆኑም? በዚህ ዓይነት መልክ አራቱን ወንጌላት አነፃፅረን ስናጠና መንፈስ ቅዱስ በእነዚህ ወንጌላት ውስጥ ያለውን የክርስቶስን ውበት ያሳየናል።

6.14 ታላላቅ ምዕራፎች

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በጣም ጠቃሚ የሆኑ ታላላቅ ምዕራፎች አሉ። እነዚህን ታላላቅ ምዕራፎች በሚገባ መረዳት ለሕይወታችን እጅግ ይጠቅማል። ከእነዚህም ውስጥ ዘፍ. 2 እና ዘፍ. 3፤ ዘጉ. 21፤ ዘዳ. 8፤ መዝ. 22፤ ኢሳ. 53፤ ዳን. 9፤ ማቴ. 5 + 6 + 7 + 13 + 24 + 25፤ ዮሐ. 14 + 18 + 16 እና 1ቀሮ. 13 በጥናት የሚጠቀሱ ናቸው። እነዚህን ምዕራፎች ማጥናት ለሕይወታችን ቁልፍ የሆኑ ነገሮችን እንድናውቅ ይረዳናል።

6.15 ጥንት፤ አሁንና ወደፊት

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሰፈሩትን የተፈጸሙ፤ አሁን እየተፈጸሙ ያሉና ወደፊት የሚፈጸሙ ነገሮችን ለይቶ ማጥናት እጅግ አስፈላጊ ነው። በዚህ ዓይነት መልክ ክርስቶስ ያደረገውን ሥራ፤ እያደረገ ያለውንና ወደፊት የሚያደርገውን ለያይቶ ማጥናት ይቻላል። ስለዚህ የተደረጉትን፤ እየተደረጉ ያሉትንና ወደፊት የሚደረጉትን ነገሮች በግልጽ ለያይቶ ማጥናት ለሕይወታችን የሚጠቅሙ ብዙ ነገሮች እንድናውቅ ይረዳናል።

6.16 ደኅንነት፤ ቅድስናና አገልግሎት

በዚህ ርዕስ መሠረት ደኅንነት ዘላለማዊ ሕይወትን፤ ቅድስና የየዕለት ኑሮን፤ አገልግሎት ደግሞ ሥራችንን ያመለክታል። በዚህ ዓይነት መልክ እነዚህን ርዕሶች ብናጠና መንፈስ ቅዱስ ብዙ ቁም ነገሮችን ያስጨብጠናል።

6.17 የክብሩ ድንጋዮችና ማዕድኖች

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሱ የተለያዩ ድንጋዮችና ማዕድኖች የራሳቸው የሆኑ ትርጉም አላቸው። ስለዚህ እነዚህን ድንጋዮችና ማዕድኖች ለማጥናት የተወሰነ ጊዜ ልንሰጥ ይገባል፤ ከእነዚህም ማዕድኖች ውስጥ ወርቅ፤ ብር፤ ነሐስ፤ መዳብ . . . ወዘተ

መጥቀስ ይቻላል። እነዚህ እያንዳንዳቸው የራሳቸው ትርጉም አላቸው። ለምሳሌ፦ ወርቅ የእግዚአብሔርን ክብር፤ ብር የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን መዋጀት፤ መዳብ ፍርድን፤ ብረት የሰውን ስልጣን፤ ዲን ኃጢአትን . . . ወዘተ ያመለክታሉ። ሌሎችም በአዲስ ኪዳን የተጠቀሱ የክብሩ ድንጋዮች እነዚህ ሁሉ የራሳቸው የሆነ የሚወክሉት ነገር አላቸው። አንዳንዶቹ ከፍ ሲል ከጠቀስናቸው ውክልና በላይ ሌሎች ተጨማሪ ነገሮችንም ያመለክታሉ። ስለዚህ እነዚህን የክብሩ ድንጋዮችና ማዕድናት እንደ አውደ ምንባቡ ልናያቸው ይገባል። እንዲህ አድርገን ብናጠናቸው ለሕይወታችን የሚጠቅሙ ብዙ ነገሮችን ልንማር እንችላለን።

6.18 መልክዓ ምድር

መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ብዙ ሐገሮች፤ ከተሞች፤ ተራሮች፤ ወንዞችና ምንጮች ይናገራል። እነዚህ ሁሉ የራሳቸው የሆነ ትርጉም ይዘዋል። ከሐገሮች መካከል አሦር፤ ግብጽ፤ ባቢሎን፤ ግሪክና ፋርስ የሚጠቀሱ ሲሆን ከከተሞች ደግሞ ሰማሪያ፤ ኢየሩሳሌም፤ ቂሣርያ፤ ሰዶም፤ ገሞራ፤ ዑር፤ ሴኬም፤ ቤቴል፤ መሃናይም እና ጌልጌላ ሊጠቀሱ ይችላሉ። እነዚህ ሁሉ የራሳቸው የሆነ ትርጉም ያላቸው ሲሆን ለአንዳንዶቹም ከተሰጣቸው ስያሜ የትርጉማቸውን መልዕክት መረዳት ይቻላል። ለምሳሌ፦ ቤቴል ማለት የእግዚአብሔር ቤት ማለት ነው። የዚህም ትርጉም ከራሱ ከቃሉ የመጣ ነው። ጌልጌላ ማለት ሸለፈትን ማስወገጃ ሥፍራ መሆኑን ያመለክታል። ይህንንም ከታሪክ እንረዳለን። ሴኬም ማለትም ትከሻ ማለት ሲሆን ይህም ኃላፊነትን ወይም ሽክምን ያመለክታል። የዚህም ትርጉም ከዚያው ከቃሉ የመጣ ነው። ኢየሱ የተሰፋይቱን ምድር ከፋፍሎ ሲሰጥ ብዙ ከተሞችን መንፈሳዊ ስም ሰጥቷቸዋል። በዚህ መልክ እነዚህን ስሞች ማጥናት ትልቅ ጠቀሜታ አለው። ከተራሮችም ጥቂቶቹን መጥቀስ ይቻላል። ከነዚህም ውስጥ ሲና፤ ኮሬብ ጌባል . . . ወዘተ ዋና ዋናዎቹ ናቸው። ከእነዚህ ተራሮች በተጨማሪም የተለያዩ ሸለቆዎች አሉ። ለምሳሌ የሄኖም፤ የጌራራ፤ የኤዶምያስ ሸለቆዎችን . . . ወዘተ መጥቀስ ይቻላል። ከወንዞችም የኤፍራጥስ ወንዝ፤ የዮርዳኖስ ወንዝ፤ የቂሶን ወንዝ . . . ወዘተ ናቸው። የእነዚህ መልክዓ ምድራዊ ሥፍራዎች ስም የሰማቸው ትርጉም የሚገኘው ከሁለት ምንጮች ሲሆን አንዱ ከራሱ ከቃሉ ሌላው ደግሞ ከታሪክ ነው። የእነዚህ ሥፍራዎች መንፈሳዊ ትርጉም ከቃሉም ይገኝ ከታሪክ ለመጽሐፍ ቅዱስ ጥናታችን እጅግ ጠቃሚ ነው።

6.19 የግለሰብ ስሞች

መጽሐፍ ቅዱስ ብዙ የግለሰብ ስሞችን ይዟል። እነዚህ ስሞች የራሳቸው የሆነ ትርጉም አላቸው። ትርጉም ካላቸው የግለሰብ ስሞች ውስጥ የጥቂቶቹን መጥቀስ ይቻላል። አዳም፣ ሄዋን፣ ቃየን፣ ሴት፣ አቤል፣ ኖህ፣ መልክ ጸዴቅ፣ አብርሃም፣ ሣራ፣ ይስሐቅ፣ ያዕቆብ፣ እስራኤል፣ ሙሴ፣ ኢየሱስ ሳሙኤል፣ ዳዊት፣ ሰሎሞን፣ ሚካያስ፣ ዘካርያስ፣ ጴጥሮስና ሌሎችም ሊጠቀሱ ይችላሉ። እነዚህ ሁሉ ስሞች የራሳቸው የሆነ ትርጉም አላቸው። ለምሳሌ አብርሃም የብዙዎች አባት ማለት ነው፤ ሄዋን የሕያዋን ሁሉ እናት ማለት ነው . . . ወዘተ በማለት ትርጉማቸውን መስጠት ይቻላል። የእነዚህን ስሞች ትርጉም በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናታችን ጊዜ ሰጥተን ስናጠና እግዚአብሔር ብዙ ነገሮችን ያስተምረናል።

6.20 ቅኔዎች

ከመጽሐፍ ቅዱስ በምናነበው ክፍል ውስጥ አልፎ አልፎ የአፃፃፍ ለውጥ ድንገት ይገጥመናል። ጽሑፉም አንዳንዴ ከዋናው የምንግብ ሃሳብ ወጣ ያለ ይመስላል። አብዛኞቹ ጽሑፎችም የሚቀርቡት በግጥም መልክ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ለወጥ ያለ ነገር በጥቂት ዓረፍተ-ነገር ውስጥ ቀርቦ እናገኘዋለን። ይህንን የግጥም አጻጻፍ ቅኔ እንለዋለን። እነዚህ ድንገት የሚገጥሙን ቅኔዎች አንድ የሆነን ጉዳይ ዳስሰው እንደሚያልፉ ልንረዳ ይገባል። እነዚህ የቅኔ ጽሑፎች አስተምህሮን፣ ደኅንነትን፣ ንጥቀትን . . . ወዘተ ሊገልጹ ይችላሉ። ስለዚህ የቅኔ ጽሑፎችን በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናታችን ትኩረት ሰጥተን ልናያቸው ይገባል።

6.21 ጸሎት

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ብዙ ሰዎች የጸለዩባቸውን ጸሎቶች እናገኛለን። ከእነዚህም ውስጥ አብርሃም ለሰዶምና ለገሞራ፣ ሙሴ ለእስራኤል አመጸኞች፣ ዳዊት በመዝሙራት ውስጥ፣ ዕዝራ በምዕራፍ ዘጠኝ ውስጥ፣ ነህምያ በምዕራፍ ዘጠኝ ውስጥ፣ ዳንኤል በምዕራፍ ዘጠኝ ውስጥ፣ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በማቴ. 6 ለደቀ መዛሙርቱ ያስተማራቸውንና በዮሐ. 17 ውስጥ ራሱ የጸለያቸውን እንዲሁም ሐዋርያው ጳውሎስ ለኤፌሶን ሰዎች በጻፈው መልዕክቱ . . . ወዘተ የሰፈሩትን የተለያዩ ጸሎቶች እናገኛለን። እነዚህ ሁሉ አንድ በአንድ በጥንቃቄ ሊጠኑ የሚያስፈልጉ ጸሎቶች ናቸው። እነዚህን ጸሎቶች

በማጥናት ከጸሎት ጋር በተያያዘ የሚገጥሙንን ብዙ ችግሮች መፍትሄ መስጠትና በእግዚአብሔር ፊት ምን ዓይነት ቃላትን ብንናገር እንደምንሰማ ማወቅ እንችላለን። የአፍ ቃልና የልብ ሃሳብ በእግዚአብሔር ፊት ዋጋ የሚሰጣቸው ነገሮች ናቸው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ አንዲት ሲሮፊኒቃዊት ሴት ሲናገር፡- «በለዚህ ቃልሽ ሂጂ ጋኔኑ ከልጅሽ ወጥቶአል» ብሏል (ግር. 7:29)። ከዚህ ከፍል በጸሎታችን የምንጠቀመው ቃል ምን ያህል ጠቃሚ እንደሆነ እንረዳለን። ጸሎታችን ብዙ ጊዜ ውጤት ሳያመጣ የሚቀረው ከንቱ ቃላትን ስለምንጠቀም ነው። ብዙ ሰዎች ብዙ ቃላትን ይናገራሉ፤ ነገር ግን የሚናገሩት ቃል አብዛኛው ከእግዚአብሔር ቃል ውጪ ስለሚሆን ውጤት አያመጣም። በአንድ ሥፍራ ብዙ ወንድሞችና እህቶች ስለ አንድ ሰው ጉዳይ ይጸልዩ ነበር። ሁሉም እየጸለዩ ውጤት አልመጣም። በመጨረሻ አንዲት እህት የእግዚአብሔርን ቃል በመጥቀስ «በሞት የሚያስብህ የለምና በሲኦልም የሚያመሰግንህ ማን ነው?» በማለት ስትጸልይ ይህ በእግዚአብሔር ቃል የተደገፈ ጸሎት ወዲያውኑ ተሰማ (መሠ. 6:5)። ይህ ይጸልይለት የነበረ ሰውም ከተኛበት አልጋ ዘሎ ተነሣ። የሚመለስ ጸሎትና የእግዚአብሔር ቃል አብረው የሚሄዱ ናቸው። ትክክለኛ ቃል ሲነገር ታምራት ይከናወናል። ስለዚህ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተቀመጡልንን የጸሎት መንገዶች በጥንቃቄ እናጥናቸው። እንዲህ ብናደርግ የጸሎት ሕይወታችን በጣም ይለወጣል።

6.22 የመጽሐፍ ቅዱስ አስቸጋሪ ክፍሎች

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በቀላሉ ለመረዳት አስቸጋሪ የሚመስሉ ክፍሎች አሉ። እነዚህን አስቸጋሪ የሚመስሉ ክፍሎች ለመፍታት የተለያዩ መሠረታዊ መመሪያዎችን መከተል ያስፈልጋል። ከእነዚህም ውስጥ ጥቂቶቹን እንመለከታለን።

ሀ. መጽሐፍ ቅዱስ በራሱ ችግር የሌለው መሆኑን ልናምን ያስፈልጋል። ችግር እንኳን ያለው ቢመስለን ያ ችግር የራሳችን አለመረዳት እንጂ የመጽሐፍ ቅዱስ ችግር አይደለም።

ለ. በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አስቸጋሪ የሚመስሉ ነገሮች ሲገጥሙን በቅርብ አውደ ምንባብ ብቻ ለመፍታት መሞከር የለብንም። ማንም መጽሐፍ ቅዱስን ለራሱ ሊተረጎም አልተፈቀደም። በቅርብ አውደ ምንባብ ብቻ ለመተርጎም መሞከር ስህተት ላይ ይጥላል። አስቸጋሪ የሚመስሉ ክፍሎች ሲገጥሙን ፈጥነን ወደ አንድ ድምዳሜ ከመድረሳችን በፊት ሌሎችን የመጽሐፍ ቅዱስ

ምንባቦችን በጥንቃቄ ልናጠና ያስፈልጋል። እነዚህ አስቸጋሪ የሚመስሉ ምንባቦች ከሌላው የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባቦች ትምህርት ውጭ ሊሆኑ አይችሉም። እግዚአብሔር ቃሉን በአንድ ሥፍራ ሲጽፍ በሌላው ሥፍራ የጻፈውን አይረሳም። ይህም ግለት አንዱ ከአንዱ ጋር ሊጋጭ አይችልም። የተፋለሰ የሚመስል ነገር እንኳን ብናይ ያ ችግር የራሳችን አዕምሮ ያመጣው ችግር እንጂ የመጽሐፍ ቅዱስ ችግር አይደለም።

ሐ. አንዳንድ ቃላት በሌላው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ውስጥ በድጋሚ ተጽፈው ላናገኝ እንችላለን። እንዲሁም ቢሆን እንኳ ባለን አመለካከትና ምክንያት የእግዚአብሔርን ቃል ከማመን ልንጠራጠር አይገባም። እነዚህም ቢሆኑ በተዘዋዋሪ መንገድ በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ተገልጸው እናገኛቸዋለን።

መ. በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አስቸጋሪ የሚመስሉን ክፍሎች ለመፍታት ማስረጃዎችን መመርመር ያስፈልጋል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከተጠቀሱት ምክንያቶች ማስረጃዎችን ማግኘት ይቻላል። እግዚአብሔር የሚናገረው ለማስተማር ነው። የሚናገርበት ምክንያት አለው። ከዚህ በመነሣት ማስረጃዎችን ፈልገን ማግኘት እንችላለን።

ሠ. የመጽሐፍ ቅዱስ አስቸጋሪ የሚመስሉ ክፍሎች ሲባሉ፤ አስቸጋሪነታቸው ከመጽሐፍ ቅዱስ አተርጓጎም ወይም ከሚያስ ተምሩት ትምህርት ከተከሰተው ችግር ላይ ሊሆን ይችላል። እነዚህን ክፍሎች ሲል ያስቀመጥናቸውን መመሪያዎች በሚገባ ከተረዳን አስቸጋሪ የሚመስሉትን ክፍሎችም መፍታት እንችላለን። አስቸጋሪ ከሚመስሉት ክፍሎች ውስጥ ለምሳሌ ኔፍሊሞችን መጥቀስ ይቻላል። እነዚህን የመሳሰሉ አስቸጋሪ የሚመስሉ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎችን ለማብራራት በቂ የሆኑ ግልጽ ማስረጃዎችን መሰብሰብ፤ አውደ ምንባቡን በጥንቃቄ ማየት፤ በደመነፍስ አለመተርጎምና ቀደም ሲል የነበረን የራስ አመለካከት አለመከተል ናቸው። በዚህ ዓይነት መጽሐፍ ቅዱሳችንን ብናጠና እግዚአብሔር ብዙ ነገር እንድናውቅ ያደርገናል።

6.23. የመጻሕፍት ዓይነት ክፍፍል

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኙትን መጽሐፍት አንድ ባንድ ልናጠናቸው ይገባል። ከዚህም በተጨማሪ እያንዳንዳቸው መጻሕፍት

የያዙትን መልዕክት መሠረት በማድረግ በአጻጻፍ ዓይነታቸው ከፋፍሎ ማጥናት ያስፈልጋል። በዚህ መሠረት እነዚህን ቅዱሳት መጽሐፍት የሕግ፣ የትረካ፣ የመልዕክት፣ የትንቢት፣ የቅኔ . . . ወዘተ በማለት መከፋፈል ይቻላል። በዚህ መልክ የተከፋፈሉትንም ጥቅል መጽሐፎች በጥልቀት ከፋፍሎ ዝርዝር ጥናት ማድረግ ይቻላል። ለምሳሌ የነቢያትን መጻሕፍት ስናጠና ከምርኮ በፊት፣ በምርኮ ዘመንና ከምርኮ በኋላ በማለት መከፋፈል ይቻላል። ይህም ጥናታችንን የበለጠ ጥልቅና ዝርዝር ያደርገዋል።

እንግዲህ እነዚህን መጽሐፎች ስናጠና መተርጎም እንኳን ባንችል ቢያንስ ስለምን እንደሚናገሩ ልናውቅ ያስፈልጋል። ማለትም ስለያዙት መልዕክትና ስለ ባህርያቸው ግንዛቤ ሊኖረን ይገባል። በዚህ ዓይነት መልክ ካጠናናቸው አዲስ ኪዳንና ብሉይ ኪዳንን እያጣቀስን ለመናገር አንችገርም። ይህ መሰረታዊ ነገር ስለሆነ ችላ ልንለው አይገባም።

6.24 መሠረታዊ መጻሕፍት

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ካሉት መጻሕፍት ውስጥ ልዩ ትኩረት ልናደርግባቸውና ስለ እነርሱ ጥልቅ እውቀት ሊኖረን የሚገባ ጥቂት መጻሕፍት አሉ። እነዚህን መጻሕፍት በጥንቃቄ ልናነባቸው ያስፈልጋል። ከእነዚህም ውስጥ ጥቂቶቹን ለመጥቀስ ዘፍጥረት፣ ዳንኤል፣ መዓልይ መዓልይ ዘሰሎሞን፣ ዘጸአት፣ ዘጉልቁ፣ ዘሌዋውያን፣ ዘካርያስ፣ ኢሳይያስ፣ ማቴዎስ፣ ሮሜ፣ ኤፌሶን፣ ራዕይ፣ ዮሐንስ ወንጌል ሁለተኛ ቆሮንቶስ በግንባር ቀደምትነት ሊጠቀሱ ይችላሉ። ስለ እነዚህ መጻሕፍት የጠለቀ እውቀት እንዲኖረን ማድረግ ለጀመርነው መንፈሳዊ ጉዞ እጅግ ጠቃሚ ነው። ማንኛውም ክርስቲያን ቢያንስ ስለ እነዚህ መጻሕፍት ጥልቅ እውቀት ሊኖረው ይገባል።

6.25 ክርስቶስ

አጠቃላይ የመጽሐፍ ቅዱስ ዓላማ ሰዎች ሁሉ ክርስቶስን እንዲያውቁት ማስቻል ነው። ከብሉይ እስከ አዲስ ኪዳን ያለው መስመር ያለማቋረጥ ክርስቶስ ማን እንደሆነ ያሳየናል። ክርስቶስን ከዘፍጥረት አንድ ጀምሮ እናገኘዋለን። የክርስቲያን ዋናው ዓላማ ክርስቶስን ማወቅ ስለሆነ ከሁሉ አስቀድመን እርሱን በጥልቀት ልናውቀው ያስፈልጋል። አብዛኛውን ጊዜአችንንም በዚህ ርዕስ ላይ ልናሳልፍ ይገባል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በብዙ ሥፍራ ክርስቶስ በተለያየ መልክ ተገልጿል። ለምሳሌ በብሉይ ኪዳን ከተገለጸባቸው

አንዱ መልክ ዳዴት ነው። በዚህ መልክ ሌሎችንም የተገለጠባቸውን መንገዶች መጥቀስ ይቻላል።

6.26 የቃላት ትርጉም

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ መተርጎም የሚያስፈልጋቸው ብዙ ቃላት አሉ። አንዳንዶቹ ቃላት የሚሰጡት አገልግሎትና ትርጉም ቀደም ሲል ከምናውቀው ሊለይ ይችላል። በአጠቃላይ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከምናገኛቸው ቃላት አንዳንዶቹ የግድ ትርጉም የሚያስፈልጋቸው ሆኖ ሊገኝ ይችላል። ለምሳሌ ቤተ መቅደስ በብሉይ ኪዳንና በአዲስ ኪዳን ያለው ትርጉም የተለያየ ነው። በብሉይ ኪዳን በእንጫትና በድንጋይ የተሠራን የእግዚአብሔርን ቤት የሚያመለክት ሲሆን በአዲስ ኪዳን ግን የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያ የሆነውን እኛ አማኞችን ያመለክታል። እንደዚሁ ሁሉ አዳም የሚለው ቃል ሁለት ትርጉም ሊኖረው ይችላል። አንደኛው በኃጢአት የወደቀውን የጥንቱ አባታችን አዳምን የሚያመለክት ሲሆን ሌላው ደግሞ ሥጋ ለባሽ የሆነን ሰው ሁሉ የሚያካትትን ትርጉም ሊሰጠን ይችላል። ስለዚህ ለቃላት ጥናት ጊዜ ሰጥቶ ማንበብ እጅግ አስፈላጊና ጠቃሚ ነው። የቃላት ትርጉም በምናነበው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል የሚኖረንን መረዳት ሊለውጠው ይችላል። ስለዚህ በአውደ ምንባቡ መሰረት እነዚህን የመሳሰሉ ቃላትን በጥንቃቄ ለይተን ልናጠና ይገባል።

6.27 አስተምህሮዎች

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በጣም መሠረታዊ የሆኑ አስተምህሮዎች አሉ። ከእነዚህም ውስጥ ጥቂቶቹ እግዚአብሔር አብ፤ እግዚአብሔር ወልድ፤ መንፈስ ቅዱስ፤ ኃጢአት፤ መዋጀት፤ ዘላለም . . . ወዘተ. ናቸው። እነዚህ በስነ መለኮት ትምህርት መሠረታዊ አስተምህሮዎች ናቸው። እንግዲህ መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናጠና በእነዚህ አስተምህሮዎች ላይ በቂ ጊዜ መድበን ልንረዳቸው ይገባል። እነዚህን መሠረታዊ አስተምህሮዎች በሚገባ ከተረዳን ሌሎችን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ለማጥናት በር ይከፍቱልናል።